

Katolički list

ZVONIK

GOD: XI BR. 11 (109) Subotica, studeni (novembar) 2003. 50,00 din

ISSN 1451-2149

Bođani, crkva sv. Ilije proroka

Piše: Andrija Anišić

DODI ISUSE...

*"Dodi Isuse, pogledaj me,
Čuj moju molitvu, usliši me...!"*

Odzvanjalo je četiri dana u subotičkoj franjevačkoj crkvi na duhovnoj obnovi (seminaru) koji je predvodio o. James Manjackal, misionar iz Indije. Odzvanjalo je svim zanosom srca i duše. Kao na prve Duhove, kao u prvoj kršćanskoj zajednici. Dogodilo se ono što je Subotici već odavno trebalo. Dogodilo se kršćansko oduševljenje i zanos bez kojeg nema nove evangelizacije. Aleluja!

Doista, vrijedno je pitanje, pitanje nad kojim se valja duboko zamisliti: Što je tih dana privlačilo mnoštvo vjernika u franjevačku crkvu? Što je to što im je davalo snagu da ondje izdrže po više od šest sati? (Mnogi su cijelo vrijeme stajali!) Što se to zbivalo? Krivo sam postavio pitanje. Jer nije ih "nešto" privlačilo, nego ih je privlačio NETKO. Bio je to ŽIVI ISUS, koji je govorio po o. Jamesu. Hvala i slava Isusu Kristu. Hvala o. Jamesu za nadahnuće, za navještaj evanđelja, za kršćansko svjedočenje. Hvala za čudesna ozdravljenja duše i tijela...

Kad bih trebao ispričati o čemu je govorio o. James ne bi mi bilo previše teško. Govorio je o Isusu Kristu. Jednostavno, naviještao je radosno i zanosno Evanđelje. Ukazao na veličinu i dobrotu našega Boga. Podsjetio nas je na Isusova brojna obećanja kojima je uvijek vjeran. Posvijestio nam koje smo sve darove i karizme Duha Svetoga primili po sakramentima. Oživio ih je među nama i u nama. I jednostavno ondje je Duh Sveti djelovao, ondje je Isus činio svoja veličanstvena djela. A kako i ne bi kad smo ga svih tih dana bezbroj puta radosno, oduševljeno, glasno zazivali:

Dodi Isuse! Bezbroj puta smo mu ponovili: Samo reci riječ - ozdravi dušu moju; reci jednu riječ - oslobodi me! Samo reci riječ - obnovi moju vjeru; Reci jednu riječ da vjerom taknem te. Zdušno smo mu pjesmom vapili: Samo reci riječ, iscijeli srce moje; reci jednu riječ - da procvjetam; reci riječ - otvori moje oči - da progledam! Mnogi su ga sa suzama molili u pjesmi: Samo reci riječ - iscijeli moje boli. Reci jednu riječ - da zapjevam. Molili smo i za ono najvažnije: Samo reci riječ - obnovi moju ljubav! A onda su mu svi klicali: Isuse, ja ljubim Te! Ono što smo kroz pjesmu, oduševljeno, ponizno, s vjerom i sa suzama molili, događalo se. Isus je ozdravio mnoge duše. Oslobodio je mnoge od strahova, kompleksa. Svi su rekli da sad imaju čvršću vjeru. Toliki su posvjedočili da su iscijeljeni od unutarnjih rana koje nose iz svog djetinjstva ili naslijeđene od svojih potomaka. Doista smo svi procvjetali novim životom. Otvorene su nam oči da uvidimo prave vrednote ali i svoje pogreške i loše navike. Iscijeljene su tolike boli. Neki su posvjedočili da su ozdravili u tijelu. Neki su ostavili štapove, neki više ne piju lijekove, neki su prestali mucati. Ozdravljenja kao u Isusovo vrijeme. Najdivniji plod za mene je zajedništvo ljubavi koje se ostvarilo u onom mnoštvu. Tom je svakako pridonijelo pjevanje. Pjevali su i oni koji nikada nisu. Aleluja.

Hvala Isusu za ovaj novi život, za ovo novo iskustvo. Hvala neodoljivosti Duha Svetoga što nas je onamo odveo.

Pred nama je vrijeme Došašća. Vrijeme u kojem osobito kličemo: Dodi, Gospodine Isuse. Eto lijepe prilike da iz mjeseca "Svih svetih", koji nas je podsjetio da smo svi pozvani na svetost, zazivamo cijelim svojim bićem Isusa da dođe u naše srce, u naš život, u cijelo naše biće i posveti nas i tako nas učini radosnima i sretnima - pravim i odvažnim svjedocima svoje ljubavi u trećem tisućljeću kršćanstva.

Subotica i svi koji su sudjelovali u seminaru, više nisu isti. Isuse, učini da taj zanos ne malakše nego da se proširi.

Naš "Zvonik" i u ovom broju otkriva tolike divne plodove Duha koji su neprestano očiti u Kristovoj Crkvi, ali isto tako i u ovom broju je pun poticaja na neprestani rast u svetosti, koji nam pomažu dostići istinsku sreću!

Sretan vam rast u svetosti! Na posvećenje vam bilo vrijeme Došašća godine Gospodnje 2003.

Piše: Željka Zelić

Iščekujući nebeski Jeruzalem

Nedavno smo proslavili blagdan Svih Svetih! Dan mrtvih. Toga je dana Suboticom odjeknula tužna i tragična vijest. Zemaljski su život nesretnim slučajem napustile: majka, snaha i tri mjeseca star unuk. Na sam blagdan Svih Svetih! Pronijela se vijest i dalje od Subotice! Neka mi se tuga obavila oko srca. Nekoliko sam puta bila u društvu majke o kojoj pišem. Kako u svemu tome naći smisao? Pomislih... tuga mi je obavila srce, a kako je onima koji se zauvijek opraštaju od najmilijih? Oni najbolje znaju kako je velika ta bol. "Naše će nam rane u povojima omogućiti da drugoga saslušamo svojim bićem." (H. Novwer). Takvi slabi i u povojima lakše ćemo razumjeti hladnoću koja se prije nešto više od dvije tisuće godina obavila oko malog djeteta u povojima. To nas "dijete" i danas čeka u nebeskom Jeruzalemu. Neki su već tamo stigli. To neka bude utjeha onima koji ostaju na zemlji u suzama. Duše će se njihovih najmilijih sigurno radovati s anđelima i u nebu zapjevati "Gloria, in excelsis Deo".

A što je s nama koji ostajemo na zemlji? Ovih će se dana zapjevati u crkvama našim "Visom leteć ptice male, našem domu zapjevale - srca gore, evo zore". Kako ću se pripremiti za noć i zoru kad je zvijezda sjajna najavila rođenje Njegovo cijelom svijetu? Kad je mali Isus prvi puta zaplakao? Došašće je poziv na život. Životni put nije uvijek posut ružama. Popločan je katkad i trnjem, kišom, ledom i suzama. No, isplati se hoditi! Hoditi - jer "već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj dan, kad će izići Sunce blago, svemu svijetu svanuti spas". Očistimo zato štalice svoje. Samo u toplim i od srca napravljenim jaslicama rodit će se i zauvijek nastaniti malo djeteta što donosi svemu svijetu spas.

Odvaži se! Pokušaj! Učini to ovog Došašća! Nisi sam! Sretno i blagoslovljeno!

Piše: mr. Andrija Kopilović

16. 11. 2003. - 33. NEDJELJA KROZ GODINU

Dn 12,1-3; Heb 10,11-14.18; Mk 13,24-32

Djelotvornost Kristova prinosa

Krist prinoseći sebe Ocu prinosi i svakoga čovjeka koji se s ljubavlju i posvemašnjim predanjem zalaže u svijetu. Kristov potpuni prinos Ocu zaslužio mu je proslavu, a nama otkupljenje. On će preobraziti naše živote ako ostvarimo plodove euharistije. Naime, euharistijska žrtva je trajno uprisutnjenje kako otajstva Posljednje večere tako i otajstva Kristove kalvarijske žrtve. Sve religije svijeta poznaju žrtvu kao želju i molitvu za oprostjenje grijeha i svojevrsnu zadovoljštinu. Pisac poslanice Hebrejima nas podsjeća da je to želja svakoga čovjeka, ali ona nikada ne može postati stvarnost. Jedini koji je žrtvom uništio grijeh je Isus Krist. On je i žrtva i žrtvovatelj, ali je i Jaganjac Božji koji oduze grijeh svijeta. Tako je jedna jedincata žrtva uništila grijeh. Ta žrtva se sada trajno događa na našim oltarima, jer Isus kao Veliki svećenik, neprestano posreduje za nas s desne Očeve. Tako je svaka sveta misa u našem vremenu neponovljivi povijesni čin, a u Božjem svijetu trajna prisutnost Isusove žrtve - euharistijske i kalvarijske žrtve. Po tom činu Kristove zadovoljštine mi se opravdavamo pred Bogom - po vjeri koja mora biti ljubavljiva djelotvorna.

23. 11. 2003. - SVETKOVINA KRISTA, KRALJA SVEGA STVORENJA

Dn 7,13-14; Otk 1,5-8; Iv 18,33b-37

Njemu slava i vlast

Kršćanin ne iskazuje slavu Kristu riječima, ma kako one bile uzvišene, već životom koji je odraz Kristova života. U prvim recima knjige Otkrivenja sveti Ivan pjeva himan Kristu Kralju. Donosi pred nas ponajprije Krista kao vjernog Svjedoka. To znači Krist je objavitelj, a ne samo odraz "objavljenoga svijeta". On je sama objava i zato jedini i najvjerniji svjedok, jer on jest ono što navješćuje. Vlada nad svime što je zemaljsko snagom svoje smrti kao žrtve i svoga uskrsnuća kao pobjede. On nas je sebi učinio kraljevskim narodom tako što nas je krvlju otkupio i ljubavlju privukao da i sami postanemo subaštinici njegovog kraljevstva i svećeništva. Tako smo ne tek voljom nego žrtvom i ljubavlju otkupljeni i ubrojani među miljenike nebeskog Oca. Jasno, sada je na ispitu naša opredijeljenost za takav radikalni i dosljedan život otkupljenih jer smo otkupljeni tako visokom cijenom i ubrojani među odličnike tako da se zovemo i jesmo djeca Božja. S druge strane, pisac knjige Otkrivenja vidi i njegov drugi dolazak pred kojim će zadrhtati sve stvoreno jer je on i Pravednik i Sudac. Velika je odgovornost i još veća opasnost pasti pod taj sud ljubavi. Stoga nam valja na Kristovu ljubav koja je išla sve do smrti na križu, uzvratiti ljubavlju. U tome je naša odgovornost i u tome je tajna naše pripadnosti "kraljevskom svećenstvu" i svetom narodu.

30. 11. 2003. - PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Jr 33,14-16; 1 Sol 3,12-4,2; Lk 21,25-28.34-36

Pozvani smo na svetost

Isus je došao obnoviti svijet. Taj događaj usmjeruje sve naše ponašanje i sve naše zauzimanje. Jedno je osnovno: uzajamno se ljubiti i jedni drugima pomagati. U tome je svetost na koju nas poziva Pavao. U tome je i naše iščekivanje ponovnog Kristovog dolaska. Nalazimo se na početku nove liturgijske godine. Prva je nedjelja Došašća. Ivan Pavao II. neprestano poziva na osnovni zadatak i poslanje svakog kršćanina - na svetost. Svetost je Božja kategorija koja je u djelu otkupljenja i nama darovana. Veliki dar otkupljenja je i zadatak nas otkupljenih: slijediti onoga koji je za nas umro i uskrsnuo - Isusa Krista. Apostol Pavao nam u odlomku ove poslanice daje nekoliko temeljnih odrednica za odaziv i rast u svetosti. Prvo je neprestani rast u uzajamnoj ljubavi. Zatim nam valja čuvati krsnu i svaku drugu milost. Konačno, čuvati svojim životom zapovijedi Božje koje su utkane u našu narav.

7. 12. 2003. - DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Bar 5,1-9; Fil 1,4-6.8-11; Lk 3,1-6

Sazrijevati u pravednosti

Sveti Pavao nas poziva da rastemo u ljubavi, u međusobnom razumijevanju i poštivanju. Tako najbolje slavimo Boga. Znamo iz života apostola Pavla da mu je osobito bila draga zajednica u Filipima. U toj zajednici se osjećao najljepše. Stoga im je i mogao tako pisati. Ta bila je to zajednica koja je prakticirala ljubav kao vrhovnu normu kršćanskog suživota. Pavao je Bogu zahvalan i moli za Filipljane. Time nam otkriva jednu veliku tajnu, važnu za naše međuljudske odnose. One s kojima živimo u ljubavi ili s kojima želimo živjeti u ljubavi, moramo nositi u svom srcu i moliti za njih. Molitva je jedan od temeljnih znakova ljubavi. Zašto? Jednostavno zato što je dar ljubavi u kršćanskom smislu dar Duha Svetoga. A svaki se dar Božji dobiva molitvom. Zato se prava ljubav podržava molitvom. Zatim, neprestano moramo željeti rasti u ljubavi jer ona nema gornje granice. Ona nam pomaže da u bližnjima uvijek iznova otkrivamo ono što je najbolje i što najviše slavi Boga - konačni cilj našega života. Dakle, pomagati se uzajamno u ljubavi je kršćanski model zajedničkog života i samo taj i samo takav život pomoći će nam da rastemo zajedno i budemo svaki dan sve veći u ljubavi.

Katolička vjera procvjetala u Subotici

SEMINAR O. JAMESA MANJACKALA, MISIONARA IZ INDIJE

U subotičkoj franjevačkoj crkvi od 6. do 9. studenog o. James Manjackal, poznati misionar iz Indije, održao je duhovnu obnovu, seminar temeljnog kršćanskog iskustva. Više od 1500 Subotičana, kao i vjernika iz okolnih mjesta te iz drugih mjesta naše biskupije kao i iz Beograda, ustrajno se okupljalo na višesatnu molitvu, razmišljanje, pjevanje, sv. misu...

Program je bio jednostavan. Dan je započinjao molitvom Krunice, zatim se ozračje zagrijavalo pjevanjem duhovnih pjesama, a

onda je o. James naviještao evanđelje - satima, uz prijevod na hrvatski i mađarski jezik. Vrhunac dana bila je sv. misa i klanjanje u kojem je pred Presvetim Sakramentom molio za ozdravljenje duše i tijela. U pratnji o. Jamesa došle su Ksenija (koja je prevodila na hrvatski jezik) i Gabi, koja mu je kao i Ksenija bila duhovna podrška (one su duhovne kćeri o. Jamesa) i koja je svjedočila što je njoj Bog učinio u životu. Na mađarski jezik je prevodio vlč. Károly Vajda. Pjevanje je predvodilo mnoštvo oduševljenih pjevača kojima je ravnao Miroslav Stantić, a svirao je čitavo vrijeme sastav iz Kruščića.

Svetu misu je predvodio svaku večer drugi svećenik (o. Zoltán Dukai, o. Amat Lotspeich te mr. Andrija Kopilović) a u subotu je sv. misu predvodio biskup mons. dr. Ivan Péntzes. On je u svojoj propovijedi nadahnuto protumačio značaj duhovnih pokreta u Crkvi u koje spada i karizmatika duhovna obnova. Također je rekao kako je Duh Sveti u suvremenoj Crkvi nadahnuo mnoge pokrete kako bi omogućio vjernicima na različite načine slijediti Kristov put ljubavi. "Od svih duhovnih pokreta, čini se da su karizmatičari najveseliji i najraspjevaniji", istaknuo je biskup. Postojanje suvremenih duhovnih pokreta u Crkvi nikako ne umanjuje vrijednost klasičnog življenja kršćanske vjere, jer - konačno - svi kršćani imaju jedan put, to je Isusov put ljubavi! I svima je jedan cilj: vječni život pred Božjim licem, u radosti zajedništva s anđelima i svetima. Tim putem jedino svatko ide na svoj način, ima svoj put i zato pripadnici različitih duhovnih pokreta trebaju pridonijeti općoj izgradnji kršćanskog zajedništva", zaključio je biskup Péntzes.

Zahvalni smo franjevcima koji su tih dana širom otvorili vrata svoje crkve i svoga samostana. Zahvalni smo svećenicima koji su bili na raspolaganju za ispovijedanje. Bilo je puno skrušenih i dubokih ispovijedi! (Nažalost, svećenika je bilo premalo, ali i to je razumljivo, jer se radi o specifičnoj duhovnosti, iako, mislim, kad se radi o potrebama vjernika ne bi smjelo sa svećeničke strane biti bilo kakvih ograničenja!)

Završne večeri o. James je više od četiri sata polagao ruke na sudionike i molio za ozdravljenje i Božji blagoslov u njihovom životu. Tog poslijepodneva i večeri slijevale su se prema franjevačkoj crkvi rijeke ljudi iz svih dijelova grada. Sudionici duhovne obnove, očito vođeni snažnim duhovnim doživljajem, pozivali su svoju rodbinu i prijatelje da dođu i oni na molitvu i polaganje ruku, tako da je o. James zbog iscrpljenosti morao na kraju zamoliti da pristupe samo oni koji su sva četiri dana sudjelovali u seminaru.

Iste večeri u propovijedi pod sv. misom on je sudionicima seminara ponudio "multivitaminske" tablete za daljnji život. Po njihovom djelu razglašavat će se veličanstvena Božja djela i događat će se mnogi čudesni znakovi.

Praktične savjete o. James započinje pitanjem kako živjetim svetim i savršenim životom te odgovara: "Neki su ljudi smeteni i zbunjeni tim riječima, smatrajući da je takav ideal nemoguće slijediti.

Zaboravljaju, međutim, da je Gospodinu moguće ono što se ljudima čini nemoguće (Post 18,14; Lk 1,37; Mt 19,26). Gospodin daruje svoju milost onima koji prihvaćaju Njegov poziv na svetost."

Biografija
o. Jamesa

O. James Manjackal rođen je 18. travnja 1946. u Cheruvellju, Kottayam, u državi Kerali u južnoj Indiji, a zaređen je za svećenika 23. travnja 1973. u Kongregciji misionara sv. Franje Saleškog (M.S.F.S) u jugozapadnoj provinciji Indije. Godinu dana radio je u misijama Viskhapatnama, a nakon toga imenovan je profesorom u sjemeništu sv. Franje Saleškog u Ettumanooru, Kerala.

Kada je susreo živoga Isusa preko molitve mladića, koji je na njega zazvao snagom Duha Svetoga, ozdravio je i duhovno i tjelesno i od tada je počeo propovijedati na karizmatičkim seminarima širom svijeta. Propovijedao je na malajalamu, svom materinskom jeziku na prvom karizmatičkom seminaru 1976. godine. U posljednjih 27 godina propovijedanja, suočavao se s različitim kušnjama i patnjama od onih kada ga je oteo vlastiti narod do onoga kada su ga uhitili i zatvarali nekršćani u zemljama Zaljeva. No, u svemu tome dokazao se kao vjerman i odani sluga Gospodina i Njegove Crkve. Nekoliko je puta služio u regionalnom i nacionalnom timu katoličke karizmatičke obnove u Indiji.

Osnovao je "Charis Bhavan" 1989. godine, poznati karizmatički centar u Kerali, gdje je šest godina bio direktor i predstojnik. Kongregacija sv. Franje Saleškog učinila je njegovu službu dostupnom sveopćoj Crkvi. Danas iz Mermier Bhavana u Bangaloreu nastavlja svoju službu evangelizacije jednako među kršćanima i ne-kršćanima, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Na evangelizacijskim putovanjima obišao je više od dvadeset zemalja na svim kontinentima, propovijedajući na seminarima, održavajući konvencije i službe ozdravljanja, vodeći škole za evangelizaciju te pokrećući misije među muslimanima Perzijskog zaljeva. Mnogi ljudi širom svijeta pomažu sva njegova djela evangelizacije kao što su tiskanje Biblija, knjižica, molitvenika, i sličnoga, posebno među muslimanima. Svaka pomoć koju on primi uvijek se koristi za djela evangelizacije.

Autor je mnogih knjiga, pjesama te članaka na svom materinskom jeziku od kojih su mnogi prevedeni na europske jezike. Njegova knjiga "27 karizmatičkih molitava" prevedena je na nekoliko jezika i koriste je tisuće ljudi širom svijeta. Posljednja djela su mu "Eureka", "Uđite u korablju" i "Novo nebo i nova zemlja".

U praktičnim uputama o. Jamesa najviše prostora ću posvetiti prvoj točki, jer je ona najmanje poznata. Ostale su po sebi razumljive. No, isto su tako važne.

1. Svoje vrijeme darežljivo darovati Gospodinu i svaki dan provesti s njim barem jedan sat (osobna molitva)

Osobna molitva nije ponavljanje molitvenih obrazaca iz molitvenika ni čitanje Svetog pisma, ni krunica ili liturgijske molitve iz Časoslova. To nije ni molitva za druge. Osobna molitva je molitva Ocu i Sinu po Duhu Svetom. Za to je potrebno da uđemo u unutarnju sobu svoga srca... Predivno bi bilo ako bismo mogli svakoga dana u isto vrijeme ući u zajedništvo s Bogom. Osobna molitva je susret i iskustvo s Bogom. U osobnoj molitvi trebalo bi biti mnogo slavljenja. U prisutnost Gospodnju ulazi se s hvalama na usnama. Za vrijeme molitve moraš svoje srce podići Gospodinu slavljenjem i zahvaljivanjem, tada će te Duh osnažiti, osloboditi od tvojih okova, rastresenosti, umora i dati ti nadahnuće. Ako imaš dar jezika, moli u jezicima; tako će te Duh Sveti odvesti u slavljenje na jednostavan način. U osobnoj molitvi potrebno je pokajanje. U osobnoj molitvi postoji također vrijeme za unutarnje ozdravljenje (od rana iz prošlosti, zlih navika). U vjeri i Duhu moraš otvoriti svoje srce Presvetom Srcu Isusovu i osjetiti njegovu Krv kako teče kroz tvoje unutarnje biće. Dok tako moliš, svjesno prikaži svaki dio svoga tijela i duše Krvi Kristovoj da te ozdravi i očisti; ako od nečega boluješ, to je vrijeme kada možeš moliti Isusa i za tjelesno ozdravljenje. Valja biti potpuno otvoren pred Gospodinom. Valja nadalje Gospodinu predati svoje želje i planove. U tom činu predanja i "pražnjenja" od samoga sebe, zamoli Duha Svetoga da te ispuni svojom ljubavlju, snagom i razborom (2 Tim 1,6-7). Osjetit ćeš duboko zajedništvo s Ocem i Sinom po Duhu Svetom. Tada vruće čezni da te Gospodin ispuni svim plodovima i darovima Duha Svetoga. To je najznačajniji trenutak tvoje osobne molitve. Možda ćeš tada osjećati kao da si na grudima nebeskog Oca koji te nježno grli; ili kao da si na Isusovom krilu kao dijete, ili kao brat ili prijatelj itd. To je vrijeme kada Duh Sveti može otvoriti tvoje srce da iskusiš nebeske stvarnosti kroz vizije, slike i sl. Možda ćeš čuti njegov glas (Kol 3,1-2). U tom važnom trenutku molitve provedi mnogo vremena samo slušajući Isusa. Razgovaraj s njim kao dijete, u jednostavnosti srca. Govoriti Gospodinu i slušati ga najvažniji su dijelovi tvoje osobne molitve.

2. Čitati Sveto pismo, Božju riječ

Svatko tko je odlučio slijediti Isusa mora odvojiti vrijeme za čitanje Svetog pisma. Čitanje Svetog pisma nazivam moljenje Svetog pisma ili slušanje Isusa kroz Sveto pismo. Božja je riječ svjetiljka životu i svjetlo našem putu (Ps 119,105). Sv. Augustin običavao je reći da je nepoznavanje Svetog pisma nepoznavanje samoga Gospodina Isusa. Isusa možemo ljubiti samo ako ga poznajemo.

Kada vjernik čita Sveto pismo, imat će iskustvo kao da mu Isus govori kroz te riječi, upozorava ga na grijehe, svjetuje ga o putu Gospodnjem, osnažuje ga Duhom, ozdravlja itd.

Moraš imati svoju Bibliju. Za vrijeme čitanja neki će ti reci posebno dotaknuti srce, podvući ih olovkom. Dobro je napamet znati neke poticajne rečenice iz Svetog pisma, tako će ti u vrijeme potrebe Riječ Božja biti vodstvo.

Dobro je početi čitati Sveto pismo nakon molitve ili pjesme Duhu svetom, tako da te On prožme i nadahne za vrijeme čitanja. Nakon čitanja svakako treba oslušivati u Duhu. Bog će ti otkriti svoju volju i planove za tvoj život preko svoje Riječi.

3. Svakodnevno primiti Svetu pričest

Budi svakoga dana gladan svete Euharistije. Dobro je ako osjećaš "svetu krivnju" ako ne ideš na misu. Ako se netko nađe u

Karizmatski molitveni susreti u Subotici

- U župi Marije Majke Crkve - utorkom u 20 sati
- U župi sv. Roka - četvrtkom u 20 sati
- Zajednički mjesečni susreti sa sv. misom
- u franjevačkoj crkvi, 28. 12. u 15 sati

situaciji da mu nije moguće primiti svetu Pričest, može se duhovno pričestiti dubokom molitvom duše, s iskrenom žudnjom za Tijelom Kristovim.

Ako si u teškom grijehu, najprije se moraš ispovjediti da možeš dostojno blagovati Tijelo Kristovo. I inače je dobro jednom u dva tjedna ili barem jednom mjesečno ići na ispovijed pa makar imao i samo lake grijehe. Sakrament Ispovijedi ne donosi samo oprostjenje grijeha, to je i sakrament milosti. U svakoj ispovijedi Duh Sveti pokajnika posvećuje milošću koja mu pomaže da živi zdravim i snažnim kršćanskim životom.

Svatko tko hoće rasti u duhu trebao bi pronaći vrijeme koje će provesti pred Presvetim Sakramentom i provesti neko vrijeme u klanjanju.

4. Moliti u obitelji

Istinita je stara izreka da obitelj koja "moli zajedno, ostaje zajedno". Nedostatak zajedničke molitve razlog je mnogim razvodima i odvojenostima u obitelji. Muž i žena koji su potpuno različiti po karakteru i temperamentu ostaju zajedno samo uz Božju pomoć. Bog ih je združio u sveti brak, stalno ih podržava svojom milošću ako mu zajedno dolaze u molitvi. Ako postoji molitva u obitelji, djeca će rasti u zdravom okruženju, stezi i pravednosti.

Obiteljske molitve naročito su pogodne za marijanske pobožnosti i krunicu. Vjerujem da krunica čini jezgro obiteljske molitve. Marija je bila žena, supruga, majka, udovica; ona će znati najbolje posredovati u molitvi za sve obiteljske potrebe.

Dovedimo Isusa u obitelji putem zajedničke molitve, tako će obitelji biti spašene.

5. Moliti jednom tjedno s karizmatskom grupom

Za rast u duhovnom životu jako je važno povezati se s ljudima koji su uključeni u karizmatski pokret, jer karizmatska obnova izgrađuje i ohrabruje molitvene zajednice da ulaze u iskustvo darova Duha.

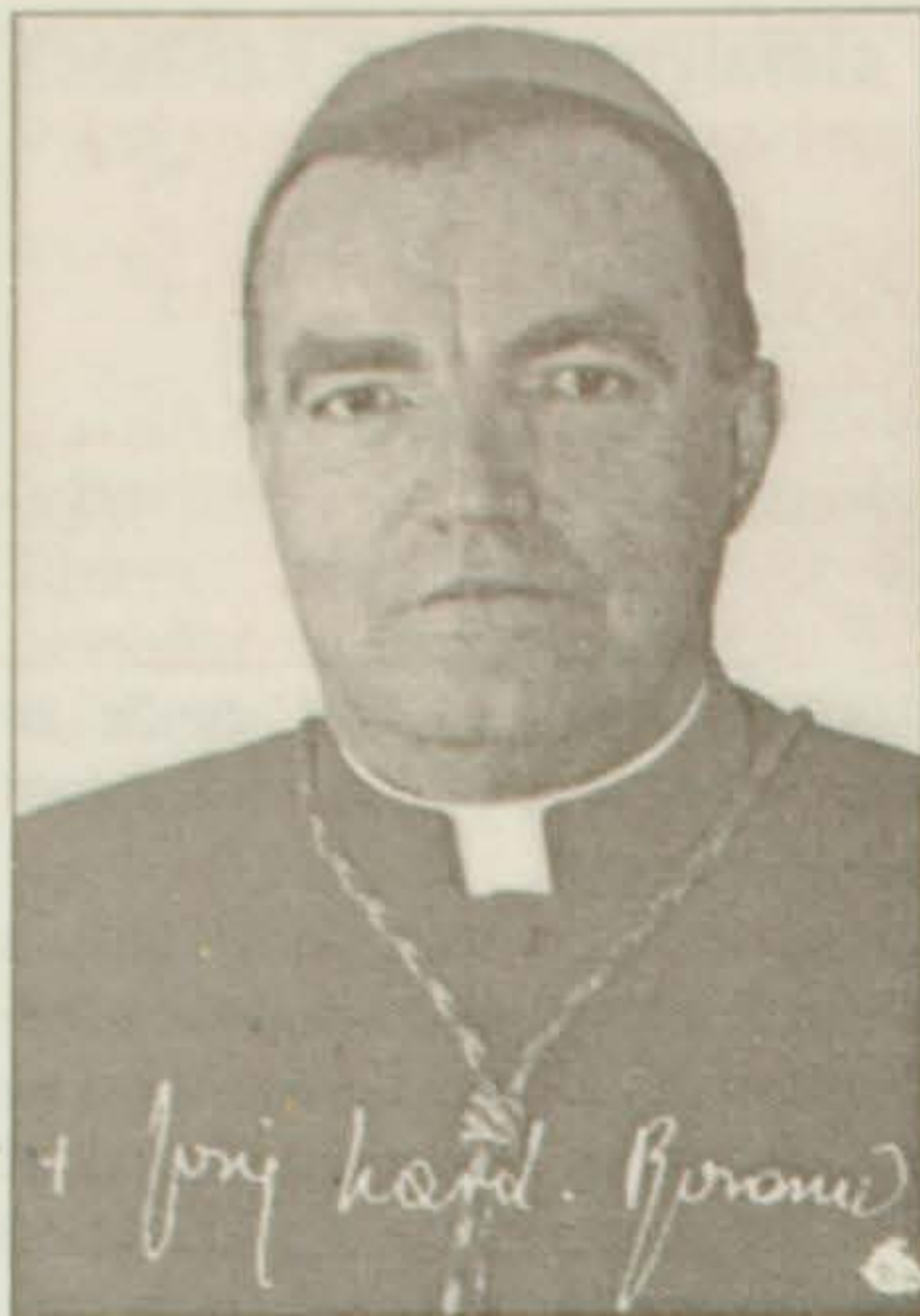
Molitvena grupa koja se tjedno sastaje, pomaže članovima da sve više rastu u ljubavi prema Bogu i bližnjima. Molitvena grupa mora biti poput kopije molitvenih zajednica prvih kršćana (Dj 4,42-47; d,32-35; Fil 4,11-20; 1 Kor 16,1-4).

Uz navedene temeljne vježbe koje moramo činiti, o. James nabraja i druge koje su također potrebne, kao što su: Davati desetinu od svega što imaš Gospodinu, Postiti jednom tjedno (ne samo izbjegavati meso, nego postiti kao na Čistu srijedu ili Veliki petak); Moliti molitve zagovora (moliti za druge, za njihove potrebe); Duhovno štivo, filmovi, glazba; Imati duhovnika - ispovjednika (duhovno vodstvo); Uključiti se u župne aktivnosti i djela evangelizacije; Moliti za duše pokojnika.

Sve ove vježbe imaju jedan cilj, ističe o. James - "Ijude privući i dovesti Kraljevstvu Božjem".

Uvjeren sam, ako se svi koji su sudjelovali na seminaru budu držali ovih uputa i ostvarivali ove duhovne vježbe, da će se zanos koji se zbio i oduševljenje koje je bilo vidljivo u franjevačkoj crkvi tih dana, brzo proširiti cijelom našom biskupijom i donositi divne i slatke plodove Duha Svetoga. Molimo za to žarko!

Andrija Anišić

NADBISKUPIJSKA I DOMOVINSKA PROSLAVA UVRŠTENJA NADBISKUPA BOZANIĆA U KARDINALSKI ZBOR

Nadbiskupijska i domovinska proslava uvrštenja u Kardinalski zbor Svete Rimske crkve zagrebačkog nadbiskupa **Josipa Bozanića** započela je u petak 24. listopada svečanom akademijom u zagrebačkoj katedrali. Program akademije započeo je praizvedbom melodije na temu *Vrbniče nad morem* mo. **Miroslava Martinjaka**, a potom je

čestitku novoimenovanom kardinalu u ime svih nazočnih uputio zagrebački pomoćni biskup **Vlado Košić**. Dok Vam ovom svečanom akademijom čestitamo, molimo Vam, dragi naš kardinale, obilje Božje snage da u Vašem budućem zalaganju u Kardinalskom zboru, uz doprinos "dobru sveopće Crkve", osobito promovirate našu domovinu Hrvatsku i naš glavni grad Zagreb, istaknuo je u čestitki biskup Košić. Podsjećajući da je ovih dana u Rimu papa Ivan Pavao II. više puta isticao kako je kardinalska služba služenje Crkvi, te kako su kardinali pozvani na ljubav prema Kristu i Crkvi "sve do prolijevanja krvi", biskup Košić kazao je da crvena boja u liturgiji Crkve doista označuje mučeništvo, ali da je ona i znak Duha Svetoga i ljubavi koju Bog daje ljudima, da bi i ljudi bili osposobljeni voljeti Boga i ljude do kraja. Na svečanoj akademiji prikazan je filmski životopis "Kardinal Josip Bozanić", u režiji **Ninoslava Lovčevića**, te isječci o kardinalima Jurju Hauliku, Josipu Mihaloviću, bl. Alojziju Stepincu, Franji Šeperu i Franji Kuhariću iz filma "Zagrebački nadbiskupi" istoga režisera. Od glazbenih točaka, Vox cordis, djevojački zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF-a pod ravnanjem s. **Vlaste Tkalec** izveo je gregorijanski koral "In medio Ecclesiae", a potom je Collegium pro musica sacra pod ravnanjem **Josipa Šege** izveo pjesmu "Kako je dobro (Ps 133)". Zagrebački solisti izveli su "Elevazione" za gudače **Domenica Zipollija** i "Simfoniju br. 3 u D-duru" **Luke Sorkočevića**. Mješoviti katedralni zbor pod ravnanjem **dr. Vladimira Babuša** nastupio je s pjesmom "Oče naš" **Josipa Kaplana**. Sopranistica **Danijela Tomašić** i mezzosopranistica **Loredana Milokanović** izvele su, uz orguljsku pratnju **Hvalimire Bledšnajder**, "Laudamus Te" **Antonija Vivaldija**, klapa **Nostalgija** otpjevala je pjesmu "Divici Mariji", a posebno zapaženi bili su **Kapari** iz **Vrbnika**, rodnog mjesta kardinala **Bozanića**, s izvedbom "Pojubice". Djelo **Anđelka Klobučara** "Da život imaju" praizveli su Zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF-a Sveučilišta u Zagrebu i Zbor bogoslova Bogoslovnoga sjemeništa u Zagrebu, uz pratnju na orguljama **Hvalimire Bledšnajder**, pod ravnanjem mo. **Martinjaka**. Djeca iz **Caritasova** doma u **Brezovici** čestitala su kardinalu pjesmom "U našem domu", te mu darovala cvijeće. Glumac **Zlatko Crnković** kazivao je pjesme "Fidelissima" **Ivana Tolja**, "Az rab Božji" **Antona Šuljića** te prvi put javno izvedenu pjesmu "Spaljeno srce" **Drage Štambuka**. Na kraju svečane akademije, popraćen gromoglasnim pljeskom, riječi zahvale uputio je kardinal **Bozanić**, kazavši da su neki događaji u vremenu u kojem živimo posebno prikladni da obnovimo povijesni spomen. Ova prigoda koju je prouzročio Sveti Otac, uvrstivši zagrebačkog nadbiskupa u kardinalski zbor Svete Rimske crkve, prigoda je da obnovimo naš povijesni spomen, da osjetimo kako živimo na dubokim korijenima, rekao je novoimenovani kardinal. Zahvaljujući izvođačima i organizatorima svečane akademije i svima koji su ispunili drevnu prvostolnicu, kardinal je zaželio da taj čin bude svima od pomoći, da svatko na svom mjestu izvrši ono što mu Bog daje u

zadatak i što od njega očekuje hrvatski narod. Akademija je završila pjesmom "Mnogaja ljeta!" koju su izveli Mješoviti katedralni zbor, Zbor Instituta za crkvenu glazbu KBF-a i Zbor bogoslova uz pratnju na orguljama **Hvalimire Bledšnajder** pod ravnanjem mo. **Martinjaka**. Među visokim uzvanicima na svečanosti bili su nazočni predsjednik dosadašnjeg saziva Hrvatskog sabora **Zlatko Tomčić**, predsjednik Vlade **Ivica Račan**, izaslanik predsjednika **Stjepana Mesića** **Igor Dekanić**, gradonačelnica **Vlasta Pavić**, predstavnici političkog života RH, članovi diplomatskog zbora, predstavnici ostalih vjerskih zajednica, apostolski nuncij u RH nadbiskup **Francisco Javier Lozano**, biskupi iz Hrvatske i susjednih zemalja predvođeni kardinalom **Vinkom Puljićem**, predstavnici visokih crkvenih učilišta, generali, provincijali i provincijalke, članovi obitelji kardinala **Bozanića** te predstavnici kulturnih, znanstvenih i gospodarskih ustanova.

SVEČANO EUHARISTIJSKO SLAVLJE NOVOG KARDINALA

Svečanim euharistijskim slavljem u prepunoj zagrebačkoj katedrali u subotu 25. listopada završena je nadbiskupijska i domovinska proslava uvrštenja zagrebačkog nadbiskupa **Josipa Bozanića** u Kardinalski zbor Svete Rimske crkve. Svečana misa, koju je predvodio kardinal **Bozanić** zajedno s vrhbosanskim nadbiskupom kardinalom **Vinkom Puljićem**, novim apostolskim nuncijem u Hrvatskoj nadbiskupom **Franciscom Javierom Lozansom**, hrvatskim biskupima i više stotina dijecezanskih i redovničkih svećenika, započela je ophodom, nakon čega je novog kardinala, odjevenog u korsko kardinalsko ruho, na ulazu u prvostolnicu pozdravio zagrebački pomoćni biskup i prepozit Prvostolnog kaptola zagrebačkog **Josip Mrzljak**. "Ovdje Vas čeka Božji narod predvođen svojim pastirima, biskupima i svećenicima, ovdje Vas čeka Vaša katedra, Vaša učiteljska stolica s koje već šest godina propovijedate i poučavate i pokazujete put kršćanskog života svakome dobronamjernom čovjeku", rekao je biskup **Mrzljak** kardinalu **Bozaniću**, poručivši mu: "Vaš glas se i do sada čuo i u katedrali i u nadbiskupiji i u Crkvi koja živi i služi hrvatskom narodu, gdje god se on nalazio, a odsad će Vaša riječ imati još veću težinu, još veću važnost i čut će se još dalje, jer ste kardinal ne samo za našu domovinsku, nego za sveopću Crkvu po cijelom svijetu." Nakon svečanog ulaska u katedralu, koji je bio popraćen gromoglasnim pljeskom, kardinal **Bozanić** došao je do svetohraništa, kleknuo pred njim i ostao u kratkoj molitvenoj šutnji, a potom su novog kardinala pozdravili predstavnici domovinske i izvandomovinske Crkve i vjernici laici. U ime klera Zagrebačke nadbiskupije novoimenovanog kardinala pozdravio je i uputio iskrene čestitke župnik i dekan iz Gline **Tomislav Šestak**. Svećenici Zagrebačke nadbiskupije kardinalu **Bozaniću** u toj su prigodi darovali biskupski pastirski štap, koji je, prema idejnom rješenju **dr. Ivana Šaška**, izradila radionica **Antenori** iz Venecije. Tijelo štapa izrađeno je od maslinova drveta iz Svete zemlje, a središnji dio urešen je motivima nadahnutim na prikazima iz biskupskoga grba nadbiskupa **Bozanića** te elementima koji upućuju na hrvatsku ukorijenjenost kršćanske vjere i prožetost križem spasenja u Kristu. U ime redovnika novome kardinalu čestitao je v.d. predsjednika Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara **fra Lucije Jagec**, a u ime redovnica čestitala je predsjednica Hrvatske unije viših redovničkih poglavara **s. Elvira Krišto**. U ime Kristovih vjernika laika iz nadbiskupije i cijele Hrvatske čestitala je **Janja Herman**, a u ime vjernika koji žive izvan domovine novome kardinalu čestitao je ravnatelj Hrvatske inozemne pastve **Pero Ivan Grgić**. U ime hrvatskog episkopata čestitku i riječi potpore u novoj službi kar-

dinalu Bozaniću uputio je potpredsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup **Ivan Prenda**, rekavši da s povjerenjem i pouzdanjem Crkva u Hrvatskoj gleda na njegovu osobu. Uz ostalo, nadbiskup Prenda kazao je da je Crkva pozvana graditi mostove dijaloga i povjerenja unutar sebe i cijeloga hrvatskog društva. Novoimenovanom kardinalu Bozaniću čestitku je u ime biskupa iz BiH uputio kardinal **Puljić**, podsjetivši kako su ga biskupi iz republika BiH i Hrvatske pratili proteklih dana u Rim, svjedočeći tako crkveno i nacionalno zajedništvo. "Želio bih da moja služba kardinalata u Crkvi bude snažniji poticaj za vjerodostojno življenje Evandjelja i za razvijanje crkvenosti na mjesnoj i sveopćoj razini; da na nacionalnome planu života ona bude zalog sloge i jedinstva kojemu trajno prijetite uski sebični interesi pojedinaca i skupina koji ne rade za dobro Hrvatske; da u društvenome životu ljudi različitih svjetonazora u ovoj službi prepoznaju katoličku otvorenost za dijalog i susretanje koje, s jedne strane trajno traži istinu, a s druge strane nastoji živjeti u skladu s objavljenom Istinom", poručio je novi hrvatski kardinal Bozanić u propovijedi. Obraćajući se okupljenim vjernicima, kardinal Bozanić rekao je da pred njima želi biti poput glinene posude koja je ispunjena svjetlom, čiju snagu i sjaj očituju dragi vjernici, jer, pojasnio je, bilo koja služba u Crkvi dana je da se očituje Božja ljubav i slava; jer bilo koji stožer nema svoje ispunjenje ni smisao, ako na okupu ne drži dragocjen sadržaj koji omogućuje življenje. Spomenuo je i dragocjeno blago kojega se spomen čuva u zagrebačkoj prvostolnici, kazavši da glas kardinalata progovara iz prekogroblja u likovima blagopokojnih kardinala **Franje Kuharića** i **Franje Šepera**, u blaženom kardinalu **Alojziju Stepincu** kao i u ostalim časnim prethodnicima sve do kardinala **Jurja Haulika**. No, posebni sjaj toga blaga ste baš vi, živo Kristovo tijelo, spremni za križne putove i navještaj Života bez kraja, poručio je vjernicima kardinal Bozanić. Ističući da čim je čovjeku dana veća povlastica da služi Crkvi posebnom službom, tim postaje svjesnijim težine svoje ljudske slabosti, kardinal Bozanić zaključio je da, ipak umjesto da nas obeshrabri, to nas otkriće treba prisjetiti da je, premda smo mi slabi, Krist jak. U propovijedi se novi hrvatski kardinal posebice osvrnuo na službu Petra naših dana pape Ivana Pavla II., istaknuvši da Sveti Otac dobro zna koliko je važno poslanje Crkve u hrvatskome narodu te nas je stoga 1994. pozvao da kao zagrebačka Crkva i Crkva u cijeloj Hrvatskoj budemo "apostolom obnovljene sloge" i "kategoričkim moralnim imperativom". Svjesni da nam je svaka služba dana po Božjemu milosrđu, a ujedno suočeni s izopačenim prikrivanjima istine, razdorima među ljudima i u narodnome biću, dužni smo kao Crkva promicati i donositi rod sloge i istine, premda dobro znamo da takvi plodovi rastu samo na drvetu križa, rekao je novoimenovani kardinal, pozvavši da svatko živi svoje mjesto u Crkvi u uzajamnoj pomoći, proširujući se do obzorja koje dodiruje kršćanski poziv na navještanje i svjedočenje Radosne vijesti. Osvrnuvši se na dvadeset i pet godina pontifikata Svetoga Oca, kardinal je kazao da se iz običnoga pitanja što je pontifikat Ivana Pavla II. za hrvatskoga vjernika rađa neobična povijest blizine koja razumije

potlačenost Crkve i naroda hrvatskog u komunističkome zatočeništvu; koja ne dopušta da progovori mržnja u ratnome zatiranju; koja se raduje slobodi i potiče na solidarnost i ustrajnost u dobru. Hrvatska povijest bez njegovih bi riječi i zauzimanja bila nepotpuna, a bez njegovih pohoda hrvatska bi vjernička duša bila osiromašena i zato svaka pomisao na njega rađa zahvalnost, zaključio je kardinal Bozanić. /IKA/

USTOLIČENJE APOSTOLSKOG EGZARHA U RUSKOM KRSTURU

Službena uspostava Apostolskog egzarahata za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori sa sjedištem u Ruskom Krsturu te ustoličenje prvoga apostolskog egzarha **Đure Džudžara** održani su u nedjelju 2. studenoga u katedralnom hramu Sv. Nikole u Ruskom Krsturu. Svečanu liturgiju predvodio je novoustoličeni egzarh Đuro Džudžar zajedno sa zagrebačkim nadbiskupom metropolitom kardinalom **Josipom Bozanićem**, apostolskim nuncijem u Srbiji i Crnoj Gori **Eugenijem Sbarbarom**, beogradskim nadbiskupom i metropolitom **Stanislavom Hoćevarom**, križevačkim vladikom ~~Slavomir Miklovićem~~ tridesetak grkokatoličkih i rimokatoličkih europskih biskupa te 70-ak svećenika rimskoga i grčkog obreda. Na liturgiji je pročitana buľa o uspostavljanju Apostolskog egzarahata za grkokatolike u SiCG, koju je pročitao nuncij Sbarbaro na latinskom jeziku, te je bula pročitana i na rusinskome i hrvatskom jeziku. Potom je riječi čestitke novoustoličenom egzarhu Džudžaru uputio vladika Miklović, zaželjevši mu uspjeh u pastoralnom djelovanju, dok je vjernicima nove biskupije poručio da slijede svoga duhovnog pastira. "Čestitam i želim apostolskom egzarhu, prezbiteriju i svima vama vjernicima novostvorenog egzarahata rast i duhovni procvat te duga i mirna ljeta života", poručio je na kraju pozdrava križevački vladika, predavši vladikaško žezlo novome egzarhu Džudžaru kao znak pastirske vlasti na području novoga egzarahata. Nakon toga je novoimenovani biskup prikazao skraćeni pregled povijesti Križevačke biskupije s naglaskom na djelovanje grkokatolika Rusina u Bačkoj da dobiju svoju biskupiju, istaknuvši velike zasluge dvojice biskupa Rusina **Dijonizija Njaradija** i **dr. Gabrijela Bukatka** te sadašnjega križevačkog biskupa Slavomira Miklovića. Na kraju liturgijskog slavlja novouspostavljenome grkokatoličkom egzarhu u SiCG zaželio je uspješnu pastirsku službu dosadašnjih njihov metropolit kardinal Bozanić u ime zagrebačke crkvene pokrajine: "Sve vas pozdravljam i čestitam na kraju božanske liturgije kojom smo slavili uspostavu egzarahata SiCG za grkokatolike sa sjedištem u Ruskom Krsturu u ovoj crkvi Sv. Nikole koja danas postaje katedralom. Ovo je povijesni dan za čitavu Katoličku crkvu, osobito za nazočnu Crkvu koja se okupila oko svog egzarha vladike Đure Džudžara u zajedništvu s biskupima i vjernicima koji su danas hodočastili u ovu crkvu. Papa Ivan Pavao II. rado govori da Crkva treba dišati s dva plućna krila. Time želi istaknuti potrebu jačanja crkvenosti. To jačanje crkvenosti očituje se danas u uspostavi nove crkvene jedinice. Od srca čestitam novom egzarhu i subratu u episkopatu vladiki Mikloviću na 20. obljetnici biskupske službe, napose što je sudjelovao da se na području prostrane Križevačke eparhije uspostave dva egzarahata - u Makedoniji i sada u Srbiji i Crnoj Gori. Želim da ovo slavlje bude početak novoga povijesnog hoda za ovu Crkvu, novom egzarahatu i vladiki Džudžaru želimo puno Božjeg blagoslova i da Crkva živi i raste u svim duhovnim nastojanjima." Također je riječi čestitke uputio i njihov novi metropolit nadbiskup Hoćevar, istaknuvši da novouspostavljena biskupija pridonosi jačanju katoličke zajednice u SiCG. Nadbiskup Hoćevar istaknuo je da će mladost, intelektualna i duhovna kvaliteta novog egzarha, koji je dugi niz godina radio u Kongregaciji za Istočne Crkve u Rimu, biti od velike pomoći katoličkom episkopatu u SiCG. Na svečanom ručku, među broj-

nim čestitarima, govorio je i rektor Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu **mr. Nikola Nino Kekić**, kao predstavnik najstarijeg dijela **Križevačke biskupije hrvatskih grkokatolika Žumberčana**, koji je opisao nastanak Križevačke biskupije. Pritom je istaknuo kako je već tadašnji velezaslužni križevački biskup **Bazilije Božičković** razmišljao i radio da rusinska grkokatolička zajednica u Srijemu i Bačkoj dobije samostalnu biskupiju. No, tadašnje carske i crkvene vlasti smatrale su da tadašnja malobrojna rusinska grkokatolička zajednica u Bačkoj ima veće mogućnosti za opstanak i razvoj ako se priključi dotadašnjoj grkokatoličkoj zajednici u Hrvatskoj (u Žumberku), te je stoga 1777. utemeljena grkokatolička biskupija sa sjedištem u Križevcima. Svečanost uspostave novog apostolskog egzarhata i ustoličenja egzarha završila je svečanom akademijom. Uz kardinala Bozanića i vladiku Miklovića, slavlj su nazočili iz Hrvatske biskupi đakovački i srijemski **Marin Srakić**, požeški **Antun Škvorčević** te dvojica pomoćnih biskupa đakovačkih i srijemskih **Đuro Gašparović** i **Đuro Hranić**. Novi Apostolski egzarhat za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori, sa sjedištem u Ruskom Krsturu u Vojvodini, utemeljio je papa **Ivan Pavao II.** 28. kolovoza. Prema Zakoniku kanonskog prava Istočnih Crkava, egzarhat je određeno crkveno područje slično eparhiji (biskupiji), a egzarh je redovito posvećeni vladika (biskup) koji ima sve ovlasti kao i eparhijski biskup (dijecezanski biskup). Apostolski egzarhat ima 4 dekanata sa 17 župa. Aktivnih svećenika ima 18, 16 dijecezanskih i dva redovnička, a dvojica svećenika su u mirovini. Egzarhat ima 10 bogoslova te 11 sjemeništaraca. U egzarhatu djeluju 43 redovnice Službenica Blažene Djevice Marije u 5 redovničkih kuća, bratstvo malih sestara Charlesa de Foucaulda i muški samostan otaca Reda sv. Bazilija. Na području novog egzarhata živi, prema statističkim podacima Svete Stolice, 22.698 vjernika. Prvi apostolski egzarh dr. **Đuro Džudžar** rođen je 22. travnja 1954. godine u Đurđevu u Vojvodini. Teologiju je završio s poslijediplomskim studijem iz Istočnoga crkvenoga prava u Rimu. Za svećenika je zaređen 7. rujna 1980. godine. Za biskupa ga je posvetio papa Ivan Pavao II. u bazilici Sv. Petra u Rimu 19. ožujka 2001. i imenovao ga je pomoćnim vladikom Mukačevske eparhije u Ukrajini. Ondje ostaje na službi do novog imenovanja apostolskim egzarhom u SiCG. /IKA/

IZABRANA NOVA VRHOVNA UPRAVA DRUŽBE KĆERI MILOSRĐA

Sestre Kćeri Milosrđa na svom redovitom XIII. Općem kapitolu Družbe koji se slavio u Rimu, od 1. do 23. listopada 2003. godine, izabrale su 10. listopada novu vrhovnu glavaricu s. **M. Elzu Alcaraz** iz provincije "Uznesenja Marijina" Paragvaj.

S. Elza rođena je 10. travnja 1956. godine u Ybicuyu, mjestu u kojem je blažena Marija Propetog Isusa otvorila prvu kuću sestara Kćeri Milosrđa u Paragvaju. U Družbu je stupila po završetku osnovne škole. Prve zavjete položila je 2. veljače 1974. a doživotne 1979. godine.

Završivši učiteljsku školu radila je kao učiteljica u osnovnoj školi. Godine 1988. postigla je diplomu iz religijskih znanosti na papinskom sveučilištu u Rimu. Studij teologije završila je u Asuncionu 1992., a 1997. godine specijalizaciju odgojnih znanosti. Vršila je službu odgojiteljice redovničkog podmlatka a zadnjih 6 godina službu provincijske glavarice provincije "Uznesenja Marijina" u Paragvaju.

Opći kapitul Družbe izabrao je i 4 savjetnice, koje će biti najbliže suradnice M. Elze i pomagati joj u vodstvu Družbe:

- s. M. Nelija Pavlović - prva savjetnica i zamjenica (BiH)
- s. M. Alejandrina Ayala - druga savjetnica (Peru)
- s. M. Borislava Vrbić - treća savjetnica (BiH)
- s. M. Onoria Paredes - (Paragvaj)

Za opće poslove u Družbi izabrane su:

- s. M. Fides Babić - za vrhovnu tajnicu (Hrvatska)
- s. M. Mirela Kozina - za vrhovnu ekonomu (BiH)

S. Emila i dalje provincijalka

Potvrđena provincijalna poglavarica sestara Kćeri milosrđa u provinciji Krista Kralja u Hrvatskoj

Provincijalka je s. **Emila Barbarić**, članice Vijeća su:

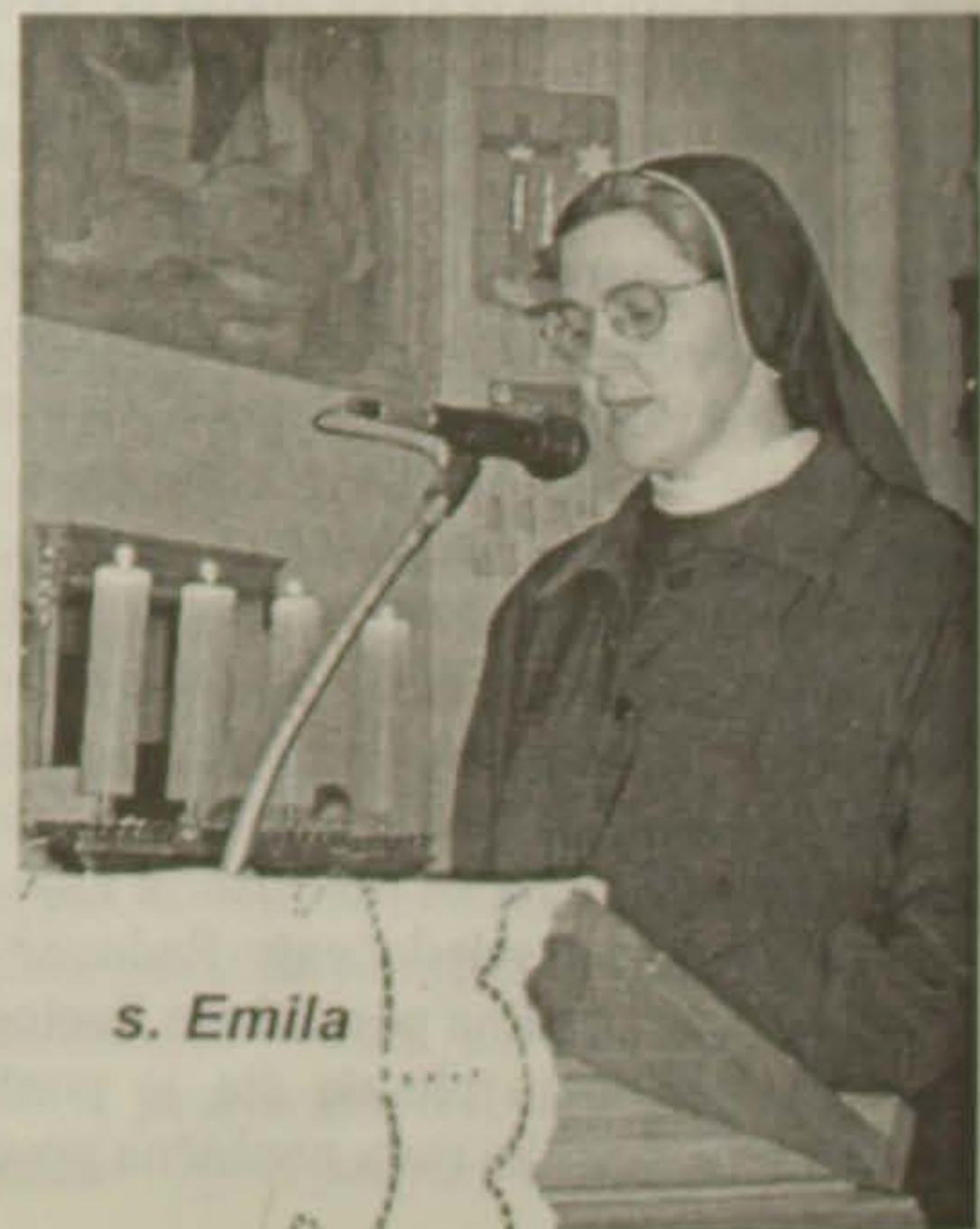
- s. M. Jasminka Gašparović - zamjenica i tajnica u provinciji
- s. M. Irena Bajan - druga savjetnica
- s. M. Angelina Tokić - treća savjetnica
- s. M. Milanka Juričević - četvrta savjetnica
- s. M. Zdravka Srša - provincijalna ekonoma

Provincijalka s. Emila je na sjednici UVRPH izabrana i za predsjednicu unije. Čestitamo svim izabranicama i želimo i molimo Božji blagoslov u radu.

s. Iva B.

"Ljubite i čuvajte vašu milu Družbu. Sve žrtvujte da se Družba uzdrži u ljubavi i jedinstvu, u duhu Kristovu. Čuvajte duh Družbe, duh ljubavi i poniznosti. Ljubite blaženu Djevicu Mariju, ona je naša majka i kraljica, ona neka bude i naša vrhovna glavarica. Budite velike u ljubavi i ostanite vjerne svom božanskom zaručniku Isusu Kristu."

Bl. Marija Petković

s. Emila

STOGODIŠNJI JUBILARAC

Kroz prošlo stoljeće, osobito tijekom prošlih deset godina, imali smo razne jubileje: srebrne, zlatne, pa i dijamantne. Ali u subotu 25. i nedjelju 26. listopada ove godine, u našoj blizini u Subotici slavili smo jedan nesvakidašnji jubilej, vrlo visoki datum rođenja: otac naše s. **Benedikte g. Lazo (Lazar) Lučić** navršio je punih sto godina života. Živio!

Petak je određen za vjersku (duhovnu) stranu proslave. Taj dragi, uvijek nasmiješeni starac, kroz par zadnjih godina mogao se kretati sa štapom samo po svojoj kući, polako i nesigurno. Tako su izostali i njegovi redoviti odlasci na nedjeljnu sv. misu. Zato je župnik Isusova Uskrsnuća **preč. Bela Stantić**, odlučio tog kršćanskog starca nagraditi uzvišenim darom: služiti će sv. misu za njega u njegovoj kući.

U petak 24. listopada oko 10 sati, nakon sv. Ispovijedi započelo je misno slavlje na improviziranom oltaru u tatinjoj "čistoj sobi". Župnik je bio u svečanoj misnici i uzeo obrazac sv. mise zahvalnice. Uz slavljenikovu kćerku s. Benediktu bila je prisutna s. **Mirjam** koja je čitala i vodila pjevanje, s. **M. Anđelina** i g. **Albe**, kao glavni crkveni odbornik koji u svemu pomaže, ovoga puta predmolio je molitvu vjernih. Nakon Evanđelja g. župnik je umjesto propovijedi vodio kratki razgovor sa slavljenikom. Među ostalim, na župnikovo pitanje što mu je u životu bilo najljepše a što najteže, stogodišnji jubilarac je odgovarao sa smješkom kroz suze ganuća: "Sve mi je bilo lijepo, ničeg ružnog se ne sjećam". Divna poruka za dug i sretan život. Na kraju sv. mise kroz sve prostorije slavljenikova doma zaorio se "Tebe Boga hvalimo".

Za obiteljski dio proslave u nedjelju 26. listopada preuzela je brigu mlađa kćerka **Marica** sa svojim suprugom **Mirkom**. Toga dana se poznata kuća iza ugla Gajeve ulice ispunila rodbinom i prijateljima koji su se radosno družili oko svečanog stola. Među njima je bila i naša s. Benedikta koja im rado i inače dođe, osobito kad Tatu, teškog srčanog bolesnika treba pripaziti.

Blagoslovi, Gospodine, dragog Jubilarca i prati njegov život svojom milošću!

s. **M. Anđelina Kujundžić**

ŽUPNIKU ZA IMENDAN

Crkva sv. Marije u Subotici je u utorak 4. X. 2003. bila puna dječice - učenika O.Š. "Grof Szécsenyi István". Oni su u velikom broju došli na svečanu sv. misu, koju je služio župnik **Károly Sungyi**. Došli su svom župniku i vjeroučitelju čestitati imendan. Poslije sv. mise izveli su prigodni program i tako uljepšali ovu svečanost, na radost našeg župnika i prisutnih župljana. Radujemo se što je ova mala svečanost uz župljane i navedene učenike okupila i dosta gostiju sa strane.

P. s.

Veliki pozdrav uredništvu našeg dragog "Zvonika" koji je iz broja u broj sve bolji!

Jelena Bošnjak

RAZVOJ KUĆNE NJEGE I POMOĆI U KUĆI

Začeci Kućne njege u okviru organizacije Caritasa Subotičke biskupije datiraju još iz 2000. godine, a organizirano od studenog 2001. s tri radnika. Od siječnja 2003. godine, zahvaljujući donaciji Europskog Caritasa dobili smo mogućnost za širenje službe te je uposleno 12 radnika. Program Kućne njege (KN) koji se ovdje sprovodi dio je nacionalnog programa Caritasa Srbije i Crne Gore. Program KN obuhvaća ne samo stare, već i tjelesno hendikepirane nemoćne osobe, a specifičnost programa je u tome da se u toku realizacije ostvaruje suradnja s Gerontološkim centrom, Centrom za socijalni rad i Zdravstvenim centrom. S ovim institucijama je potpisan Memorandum o razumijevanju i ugovor o suradnji. Služba ima 5 medicinskih sestara i 7 higijeničarki. One su posebno poučene za rad s najstarijim sugrađanima i ulaze u domove oko 110 osoba. Postoje kriteriji, na osnovu kojih se postaje korisnikom usluge, a to su:

a) medicinski kriteriji podrazumijevaju bolesne ili tjelesno hendikepirane osobe, koje se ne mogu same za sebe brinuti

b) socijalni kriterij: primanja su im toliko mala da ne mogu platiti Gerontološkom centru ni najnižu taksu za pružanje pomoći

c) nemaju srodnika koji bi bili dužni i sposobni brinuti se za njih.

Usluge Caritasa su besplatne i pružaju se ljudima bez obzira na njihovu vjersku ili nacionalnu pripadnost.

U okviru službe postoji i praonica s odgovarajućom pratećom transportnom ekipom, i sada ovu uslugu koristi oko pedeset korisnika.

Pored zaposlenih radnika imamo 17 volontera, vrlo aktivnih, koji bez nadoknade pomažu ljudima. Od volontera se uglavnom očekuje duhovna pomoć i podrška, te oni prave društvo korisnicima, odlaze u kupovinu, donose lijekove, vode ih u šetnju, a po potrebi urade i kućne poslove.

Caritas je ostvario i Klub za članove u zgradi Mjesne zajednice Novo Selo. Osim za dnevni boravak i svakodnevno druženje Klub je opremljen i kupatilom. Uz kulturno zabavne sadržaje ovdje se dva puta nedjeljno mjeri pritisak krvi i šećer u krvi. Umirovljena liječnica daje i savjete. Članovi Kluba mogu koristiti i usluge frizerskog salona i usluge pedikira. Klub ima oko 200 članova kojima je na raspolaganju dnevna i tjedna štampa, TV, društvene igre. Od rujna 10 najugroženijih osoba dobiva besplatan ručak.

Planiramo angažiranje socijalnog radnika, pravnika i duhovnu pomoć svećenika, koji će tjedno u određeno vrijeme biti na raspolaganju članovima. Mjesečno dva puta je organiziran kulturno-zabavni program, na koji dovozimo ljude koji su vezani za kuću. Vrlo rado dolaze, jer je nekima od njih ovo jedina prilika da iziđu iz kuće i da se međusobno druže. Pokušaj je to resocijalizacije izoliranih ljudi.

Svi radnici službe Kućne njege i pomoći u kući i Caritas Cluba te pet najaktivnijih volontera pridružili su se 27-28. rujna organiziranom hodočašću Bačkih Hrvata u Mariju Bistricu. Na

Događanja u Subotičkoj biskupiji

ovom putu su se duhovno preporodili da bi nastavili svoju službu s još većim elanom i ljubavlju.

Sjedište Kućne njege i pomoći u kući je u ulici **Zmaj Jovina 20**.
Telefon: **524-315**, ili **559-139**.

Ako ste u stanju socijalne potrebe i potrebna vam je takva pomoć, javite nam se.

Svetozar Miletić

KONCERT - PREDAVANJE - DAN ZAHVALNOSTI

Tri događaja obilježila su mjesec listopad u našoj župi. Prvi se zbio 7. listopada u popodnevnim satima. Toga dana vokalno-instrumentalni sastav iz Kruščića održao je koncert u našoj crkvi. Oni su izveli ekumenske pjesme u evergreen stilu na hrvatskom i mađarskom jeziku. Organizator ovoga događaja bio je HKUD "Stipan Knezi - Šimeta" iz Svetozara Miletića, hrvatsko društvo iz Bajmoka na čelu s **Markom Rožumberskim** te naš župnik **Antal Egedi**. Moto ovog koncerta bio je "Isus vas voli".

U našoj župi je boravio i naš bivši župnik **László Posa**. No, to nije bila obična posjeta. On je održao predavanje na temu "Ima li razlike između kršćanskog i nekršćanskog života" što je zaista vrijedan događaj.

Kao i prethodnih godina, posljednje nedjelje mjeseca listopada održana je sv. misa zahvalnica za plodove zemlje. Toga dana zahvalili smo Bogu na svemu što nam je dao. Da je protekla godina bila sušna i oskudna, vidjelo se i po darovima koji su donešeni pred oltar, jer ih je bilo osjetno manje nego prijašnjih godina. Djeca su izvela prigodni recital na hrvatskom i mađarskom jeziku. Župniku je u organizaciji ovoga događaja pomogla gospođa **Antonija Čota**. Na ovoj svetoj misi bila su nazočna i sva djeca koja pohađaju katolički vjeronauk u školi.

Lucia Tošaki

II. SMOTRA RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

Na drugoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku sudjelovao je zaista veliki broj natjecatelja, čak njih 119 - iz Srijema, Podunavlja te somborske i subotičke općine. Za hrvatsku je zajednicu ovo podatak koji ohrabruje kada je u pitanju njegovanje materinjeg jezika, napose u svjetlu novih okolnosti u obrazovanju. To govori i podatak da su se u ovu smotru uključile sve škole u kojima djeca pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili imaju predmet "Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture". Ovako velik broj natjecatelja još nam više daje podstrek da sljedeće godine još više proširimo recitatorsku aktivnost i da se na više mjesta organiziraju prednatjecanja.

Natjecatelji su pokazali vrlo visoku kvalitetu u kazivanju stihova što potvrđuje i pohvala **Nele Kočić**, kazališne i filmske glumice iz Osijeka. Ona je kao članica ocjenjivačkog suda pohvalila napore koje su uložili učitelji i voditelji recitatorskih sekcija i sugerirala da se u stručnom pogledu još više radi na njegovanju lijepog kazivanja poezije. Dolazak glumice Nele Kočić dar je Poglavarstva grada Osijeka koje je darovalo i vrijedne knjige najboljim recitatorima. Prošlogodišnji i ovogodišnji pobjednici ujedno će posjetiti 22. XI. grad Osijek gdje će im Poglavarstvo organizirati cjelodnevni izlet.

Svojim darom recitatore je nagradila i **Školska knjiga** iz Zagreba koja je poslala 50 knjiga te će tako svi sudionici dobiti najljepšu uspomenu na ovi smotru - knjigu.

Stručni žiri u sastavu: **Nela Kočić**, glumica, **Marija Šeremešić**, voditeljica dramske sekcije u Somboru, i **Milovan Miković**, književnik, pohvalio je 31 recitatora.

Održavanje smotre pomogli su Skupština općine Subotica, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i obrazovanje te Ministarstvo kulture R. Hrvatske. Ova potpora od izuzetnog je značenja za

hrvatsku zajednicu jer je veliki odaziv djece i omladine posvjedočio da se na očuvanju i njegovanju materinjeg jezika upravo u vannastavnim aktivnostima može postići najveća kvaliteta i to preko škola, dakle kroz institucionalni oblik.

Svojim prisustvom smotru su podržali **Edit Molnar Pinter**, članica Izvršnog odbora SO Subotica zadužena za obrazovanje, **Dujo Runje** u ime Hrvatskog nacionalnog vijeća koji vodi skrb o obrazovanju, te **Lidija Duk Princ** u ime Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Za pomoć u organiziranju smotre zahvalnice im je uručila **Katarina Čeliković**, voditeljica Hrvatske čitaonice.

Posebno toplim riječima recitatorima se obratila na samom početku **Edit Molnar Pinter** izrazivši veliko zadovoljstvo brojem recitatora i njihovom željom da čuvaju svoj materinji jezik.

U programu je sudjelovala i ritmička grupa Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva "Vladimir Nazor" iz Sombora pod vodstvom **prof. Jelice Nikolić**.

Od ove godine Hrvatska čitaonica prikuplja knjige i za knjižnice koje ili već postoje ili ih treba oformiti, te je tako ove godine tridesetak knjiga darovano **Golubincima**, a nešto ranije i Vajskoj.

NAGRAĐENI RECITATORI

MLADI UZRAST

Dragana Suda-
rević, Ivana Stipić i
Luka Bačić - Subotica,
Ines Košec - Bački Bre-
ga, Maja Cvijanov - Bi-
kovo, Andrija Sente -
Palić, Ivana Elez - Srem-
ska Mitrovica i Bernar-
dica Vojnić Mijatov -
Tavankut.

SREDNJI UZRAST

Martina Dulić, Ivana Radak i Klara Dulić - Đurđin, Anita Knjur - Bikovo, Andrea Biro i Filip Čeliković - Subotica, Dejana Jakšić, Lea Jevtić i Mario Kirasić - Sombor, Ivana Kinčeš - Stari Žednik, Nela Vuković - Sremska Mitrovica, i Ivana Rudić - Mala Bosna.

STARIJI UZRAST

Đurđica Stantić, Mirjana Horvacki i Nevena Mlinko - Subotica, Nikola Jurca - Ruma, Andrea Barun - Sonta, Slaven Španović i Bojan Kadar - Sremska Mitrovica, Bojana Jozić - Sombor, Miroslav Gašparović, Anita Kovačević i Tatjana Čaćić - Golubinci.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Subotica

JESENJA KORONA U ŽUPI SV. ROKA

U utorak, 18. studenog u župi sv. Roka održana je godišnja dekanatska korona subotičkog dekanata "Donji grad". Ova korona održava se svake godine u drugoj župi dekanata. Na koronama svećenici pojedinih dekanata razgovaraju o aktualnim problemima i pitanjima vjerničkoga života. Ovogodišnja korona bila je posvećena braku i obitelji.

Korona je započela sv. misom koju je predvodio biskup **msgr. dr. Ivan Péntzes** u zajedništvu sa svećenicima ovoga dekanata. U svojoj propovijedi biskup je pozdravio nazočnu djecu i odgojiteljice vrtića "Marija Petković" i naglasio kako je postojanje toga prvog katoličkog vrtića i vrtića na hrvatskom jeziku ravno čudu. Govorio je također o svojim doživljajima nedavnog pohoda svetištu bl. Marije Petković i prisutnim vjernicima protumačio smisao ovakvih regionalnih susreta svećenika te ih pozvao da svojim molitvama podržavaju život i pastoralno djelovanje svojih svećenika.

Djeca iz vrtića su aktivno sudjelovala u sv. misi pjevanjem. Na kraju sv. mise mala **Katarina Skenderović** darovala je biskupu Péntzesu sliku bl. Marije Petković, a ravnateljica vrtića **s. Iva** mu je zahvalila što podržava postojanje i rad ovoga vrtića te izrazila želju da ih češće posjeti i u samom vrtiću. /Zv/

HRVATSKI BLAŽENICI I SVECI U CRKVI SV. ROKA

O svetkovini Svih svetih ove godine djeca i mladi župe sv. Roka živom slikom predstavili su svece i blaženike hrvatskog naroda. Njih su pred oltar doveli mali anđelčići (djeca iz vrtića). Umjesto uobičajene župnikove propovijedi mladi su se obratili vjernicima tako da se svaki "blaženik" i "svetac" predstavio župnoj zajednici i protumačio kako je postigao svetost, istučući neke svoje osobite kreposti. U ovom predstavljanju nismo izostavili ni najmlađu blaženicu Katoličke crkve **Majku Tereziju** kao ni jedinog našeg kandidata za oltar **Slugu Božjega o. Gerarda Tomu Stantića**.

Bila je ovo izvrsna slikovita kateheza o blaženicima i svecima našega naroda. /s. Iva/

SVI SVETI U DJEČJEM VRTIĆU "MARIJA PETKOVIĆ"

Kroz tjedan dana smo se sa svojim odgojiteljicama pripremali za blagdan Svih Svetih s raznim recitacijama, poticajnim pričama kao i likovnim izražavanjima. Sve nas je poticalo na zajedništvo i povezanost s nebeskom Crkvom gdje ćemo i mi jednog dana, vjerujemo, prispjeti. Dok smo se tako pripremali i sama igra tišine je bila usmjerena tom blagdanu. Tako smo jedan dan nosili upaljenu svijeću, drugi cvijet krizanteme, treći dan smo pravili mozaik svijeću, zatim na stiroporu krizantemu. Zadnji dan smo zajedno nosili i svijeću i cvijet koju smo poslije odnijeli na groblje. Bio je pravi ugođaj blagdana. Zadnji radni dan pred blagdan smo s odgojiteljicama posjetili i "Kersko" groblje i grob časnih sestara i njima u znak ljubavi i sjećanja upalili smo svijeću i donijeli cvijet. Na grobu smo molili za njih i za sve koji počivaju na groblju. Bilo nam je prekrasno.

s. Iva

AJKULE NE OBOLIJEVAJU OD RAKA

Već smo slušali obećanja o lijekovima protiv raka - vijesti o njima bile su poput vatrometa na nebu. Radijacija i interferon nosili su sa sobom obećanja koja nisu ispunili. Da li se u medicinskim analima i ajkulina hrskavica može ubrojiti među njih? Dokazi koji će biti iznijeti u ovom tekstu govore suprotno.

Mnogobrojni proizvodi koji dolaze iz raznih zemalja - Novog Zelanda, Skandinavije, Australije, Japana - preplavili su tržište. Ovi proizvodi mogu biti loši, nedjelotvorni, a možda čak i štetni. Hrskavica se mora očistiti od sveg mesa i mora biti bijele boje, kako bi miris, ukus i nečistoće bili svedeni na minimalnu količinu, a biološka aktivnost bila visoka i neometana...

Da biste utvrdili da li je proizvod koji vam se nudi doista kvalitetan, provjerite ima li FDA kontrolu.

ŠTO AJKULE MOGU URADITI ZA ČOVJEKA?

Ajkulino meso se vijekovima koristi u ishrani. Veoma je važno napomenuti da je u Kini (gdje se ajkulino meso već dugo koristi u ishrani) mnogo manji broj oboljelih žena od raka dojke nego u Sjedinjenim Državama. Istraživači se slažu da u korijenu toga leži način ishrane. Korišćenje ajkule u zdravstvene svrhe nije ništa novo. Još 1939. godine ulje iz ajkuline jetre bilo je osnovni izvor vitamina A. Godine 1950. nesintetiziran je vitamin A, a i ulje iz ajkuline jetre se sve rijeđe koristilo. Pošto se sve više cijene prirodni proizvodi, mogli bismo ponovno početi koristiti prirodni A vitamin.

Ajkule su se također pokazale veoma korisne i u tretiranju opekotina. Godine 1979. u glavnoj bolnici u Bostonu u Masačusetsu, tim pod vodstvom dr. Džona F. Brucka, šefa Kirurškog odjela, koristio je ajkulinu hrskavicu za proizvodnju zamjene za ljudsku kožu. Prvi put je testirana 1979. godine na žrtvi prometne nesreće koja je pretrpjela oštećenje 60% kože. Također može biti od velike koristi kod artritisa, osteoartritisa, psorijaze i drugih kožnih oboljenja, entritisa, slijepila...

Iako su ova oboljenja također teška i veoma veliki problem današnje civilizacije, najveću pozornost posvetit ćemo tumorima.

(Nastavlja se)

Tekst iz knjige

"Ajkule ne obolijevaju od raka"

Autori: dr. Vilijam I. Lejn i Linda Komak

POZOR!

Za informacije i nabavku proizvoda na bazi ajkuline hrskavice i drugih proizvoda iz programa "CaliVita" javite se Bojani na tel: 063/889 62 56.

ČLANOVI DOMINIKANSKOGA TREĆEG REDA U POSJETU BOKI KOTORSKOJ

Skupina od četrdesetak članova dominikanskoga Trećeg reda i njihovih prijatelja posjetila je 25. listopada Boku. Vođa puta bio je dominikanac o. **Drago Kolimbatović**. Hodočasnici su prvo posjetili otok Gospe od Škrpjela, te župnu crkvu Sv. Nikole i muzej u Perastu, gdje je hodočasnike dočekaao i proveo znamenitostima **don Srećko Majić**. Potom su posjetili Kotor, gdje su razgledali kotorsku katedralu Sv. Tripuna, njenu riznicu i crkvu Sv. Marije u kojoj se nalazi izloženo tijelo bl. Ozane Kotorske. Pomolivši se pred tijelom blaženice, o povijesti katedrale i crkve Sv. Marije hodočasnicima je govorio **don Anton Balan**. Nakon okrepe, put se nastavio prema drugoj strani zaljeva, u Muo, u posjet crkvi Bl. Gracije iz Mua. Na kraju svoga posjeta hodočasnici su posjetili Prčanj i crkvu Marijina Rođenja iz 18. stoljeća. /IKA/

OTVORENA "GODINA SVETIH SRIJEMSKIH MUČENIKA"

Na svetkovinu glavnoga zaštitnika Srijemske biskupije sv. Dimitrija, đakona i mučenika, u nedjelju 26. listopada u tijeku svečanoga euharistijskog slavlja otvorena je u konkatedrali - manjoj bazilici u Srijemskoj Mitrovici "Godina svetih srijemskih mučenika". Euharistijsko slavlje predvodio je pomoćni biskup **Đuro Hranić**, a proglas đakovačkoga i srijemskog biskupa **Marina Srakića** o otvorenju spomen-godine 1700. obljetnice mučeništva svetih srijemskih mučenika u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji obznanio je pred okupljenim svećenicima, redovnicima, redovnicima i vjernicima pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**. U proglasu o jubileju 1700. obljetnice ranokršćanskih mučenika Panonije Srijemske i otvorenju Godine svetih srijemskih mučenika, biskup Srakić istaknuo je da među tisućama kršćanskih mučenika prvih stoljeća, bilo da je riječ o pastirima ili vjernicima-laicima, veoma časnno mjesto zauzimaju sveti mučenici tadašnje Panonije i grada Sirmiuma, danas u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, na područjima što ih se uobičajeno nazivalo Gornjim i Donjim Srijemom. Mnogi od njih mučeničkom smrću za Krista posvjedočiše 304. godine, u doba velikih Dioklecijanovih progona, te se upravo nadolazeće 2004. godine navršava 1.700 godina od njihova mučeništva. Većina od njih upisani su u Rimski martirologij, a neke je od njih kršćansko štovanje posebno istaknulo, poput djevice Anastazije, biskupa Ireneja i đakona Dimitrija, slavni mučenika iz carskoga grada Sirmiuma, današnje Srijemske Mitrovice; biskupa Euzebija i lektora Poliona, mučenika Cibalske crkve, danas Vinkovaca; "Četvorice okrunjenih", mučenika fruškogorskih, te uz njih mnogih drugih, ne izostavljajući ni jednoga, čije mučeništvo iz prvih kršćanskih vremena svijetli našoj vjeri i na ponos je našoj biskupijskoj zajednici sve do danas, pojasnio je u proglasu biskup Srakić, dodavši da neke od svetih srijemskih mučenika štuje cijela Crkva, na istoku i na zapadu, pa će upravo njihov spomen i zagovor moći osnažiti i pravi ekumenski duh, za ostvarenje crkvenoga zajedništva i istinskoga mira među narodima. Biskup Srakić je razdoblje od svetkovine glavnoga zaštitnika Srijemske biskupije sv. Dimitrija 26. listopada 2003. sve do blagdana Svih svetih srijemskih mučenika 5. studenoga 2004. proglasio Godinom svetih srijemskih mučenika, potaknuvši da ta godina svima bude prilika da se, osobito na pastoralnom polju, te na znanstveno-povijesnome, nacionalnom i međunarodnom, dublje upozna stvarni značaj tih mučenika. U proglasu je biskup Srakić pojasnio da će se kroz čitavu godinu nastojati da mnoge vjerničke zajednice hodočaste u mjesta njihova mučeništva, posebno u konkatedralu-baziliku u Srijemskoj Mitrovici, a nastojat će se, u zajedništvu cijele Crkve u Domovini, na osobit način

povezati s Crkvom Zadarske nadbiskupije, s kojom ih već povezuje sveti zemni prah mučenice Anastazije, te će se o svetkovini sv. Dimitrija 2004. godine okupiti na svečanoj središnjoj proslavi te velike jubilarne godine. /IKA/

BLAGOSLOV TEMELJA NOVE VJERONAUČNE DVORANE U PANČEVU

U nedjelju, 19. 10. 2003., nakon mise na hrvatskom jeziku, župnik **Mihály Erős** blagoslovio je temelje i prvu ploču nove zgrade u dvorištu župnog stana. Stari objekat koji je bio na istome mjestu srušen je početkom mjeseca rujna. Nova zgrada koja se počela graditi bit će površine 150 m², a imat će višestruku namjenu. Dvorana će ponajprije služiti za izvođenje vjeronaučne nastave. Također će moći poslužiti kao mjesto za susrete raznih duhovnih pokreta. Uz dvoranu bit će izgrađeni i prateći objekti. Financijska sredstva su osigurana pomoću donacije iz Italije. Tako se polako ostvaruje trogodišnji san župnika Mihálya o novoj vjeronaučnoj dvorani. Naime, dosada se vjeronauk održavao u župnikovom stanu, te je postojala velika potreba za ovakvim objektom.

Nenad Ješić

ZLATNI JUBILEJ SESTRE KARMELE

Spomendan sv. Franje Asiškog, 4. X. 2003. u samostanu Školskih sestara sv. Franje u Zemunu, bio je ujedno i dan kada je sestra **Karmela Prosenjak** slavila svoj zlatni jubilej. Vjernici iz Zemuna, Surčina, Pančeva, ispunili su kućnu kapelicu do posljednjeg mjesta (nas četrdesetak).

Svečanu koncelebriranu sv. misu predvodio je dekan i župnik zemunski **msgr. Antun Kolarović** koji je i propovijedao. Uz njega su bili p. **Marko Kurolt**, franjevac iz Zemuna, i vlč. **Đuro Kedveš**, župnik iz Surčina. Na početku sv. mise predstojnica samostana s. **Zora** pozdravila je sve prisutne i u ime slavljenice i ostalih sestara uputila riječi zahvale u prvom redu dragom Bogu, potom svećenicima i ostalim vjernicima. Gospodin dekan je u svojoj propovijedi istaknuo da malo ljudi poput s. Karmele, ako imaju mira u sebi, mogu činiti dobro drugi-

ma. "Najvažniji je duhovni mir, jer samo ako je čovjek u miru sa sobom i drugima, može činiti dobra djela ispunjena ljubavlju prema bližnjima." Sestra Karmela rođena je 13. XII. 1923. u Brstaju, župa Ptuj, kao **Neža Prosenjak**, od oca **Simona** i majke **Neže** rođ. Toplak. Mala Neža bila je treće od četvero djece te zemljoradničke obitelji. Od izobrazbe sestra ima osnovnu školu koju je završila u Ptuj, a medicinsku u Pančevu. U Zemun dolazi 1951. da bi do 1952. u jesen prešla u Pančevo. Te godine je na starom kirurškom odjelu bio otvoren odjel za djecu. Tadašnji upravnik bolnice, iako komunista, nije htio otvoriti taj odjel bez časnih sestara, te se na poziv **dr. Bore Drndarskog** i s. Karmela obrela u Pančevu. U Pančevu su bila dva ženska samostana; u Zmaj Jovinoj i Zimskoj ulici. Sestra je godinu dana bila u Zmaj Jovinoj a potom je prešla u novicijate koji je bio u drugom samostanu. Redovničko odijelo obukla je 4. X. 1953., prve zavjete položila je 1954., a vječne 5. X. 1957. godine. U bolnici je bila zaposlena sve do 1987. kada je pošla u mirovinu. Više od deset godina bila je predstojnica samostana u Zimskoj ulici (sada S. Čabraje), sve do 13. XII. 1995. kada je prešla u Zemun. Od 1. III. 1993. pa sve do dolaska u Zemun, s. Karmela je sama vodila i živjela u samostanu kao jedina preostala redovnica u Pančevu. Izuzetno je vrijedna, niti jednog se posla ne stidi, uvijek je u pokretu, za nju je umor ako mora dugo sjedjeti na jednom mjestu. Kod bijelog smo joj stola otpjevali: "Fala", "Živila - Živila", na što je ona skromno zahvalila ovako: "Svima hvala i Bog plati svima koji ste danas došli i molili za mene." U ime svih vjernika župe Pančevo, sa župnikom na čelu i mi imamo za našu s. Karmelu, u povodu njezine pedesetogodišnjice redovništva, jednu veliku riječ "HVALA"!

Nenad Ješić

JESENJA DOGAĐANJA U IRIGU

Već treću godinu zaredom početak jesenskih događanja u znaku je vjeronauka u školi. Tridesetdvoje djece prva tri razreda osnovne škole iz Iriga, Šatrinaca i Vrdnika u tri škole pohađa katolički vjeronauk na hrvatskom jeziku. Kao priručnici služe nam udžbenici za vjeronauk iz Hrvatske.

Ljudski život započinje začecem. Rođenjem čovjek ugleda svjetlo dana, a vjernički život započinje krštenjem kao novim rođenjem. Život nastaje iz ljubavi muškarca i žene. Ljudski život bez Boga je život bez ljubavi. Zato smo se radovali krštenju **STEFANI BUZAŠ** i **BRIGITE ČITNEKI**. Ljudski ovozemaljski život završava smrću. Smrt nas privremeno rastavlja od naših milih i dragih. Tako smo se rastali od **RUDOLFA BOBINCA** i **MARIJE IVELIĆ** iz Vrdnika. Njezin život je očitovao da je čovjek velik onoliko koliko ljubi.

U međuvremenu održani su tzv. "Pudarski dani" na kojima redovito sudjeluje i župnik kao gost i "sponzor". I ove godine sudjelovao je na prijemu i doručku u općini.

Župnik je prisustvovao i na dvije sahrane; na sahrani uglednog Irižanina **Stevana Ninkovića** i uglednog Vrdničanina, pravoslavnog vjernika **Momčila Potića**, direktora škole i dječje ustanove.

Narodna je izreka: Kakva ti je nedjelja, takva ti je i smrt! To nam je očitovala smrt **Kate Šiket** u Šatrinacima, uzorne vjernice, radnice i mučenice.

Početak mjeseca listopada je i početak listopadskih pobožnosti. Na molitvi krunice toga dana sjetili smo se obljetnice dolaska župnika u Irig. Ovo je bila već 24. obljetnica.

Na početku ovoga mjeseca svete sakramente ispovijedi, pričesti i potvrde primila je djevojka **MARIJANA PAVIČIĆ** (21 god.) a već sljedeće nedjelje ona je bila kuma djevojci **JELENI IVANOVIĆ**, koja je također primila ta tri sakramenta. Po evanđelju te nedjelje Gospodin je pogledao i zavolio ovu djevojku, s još više ljubavi jer je hendikepirana. Pratila ju je snaga našeg oduševljenja.

Uz dozvolu starješine pravoslavne crkve župnik je po

katoličkom obredu sahranio pravoslavnog vjernika **STEVANA JANKOVIĆA**, uz pratnju limene glazbe. Za njega je na blagdan sv. Luke bila sveta misa u našoj crkvi, čime smo pokazali da prijateljstvo može otvoriti naša srca i voditi spasonosnom susretu.

Misijsku smo nedjelju popratili svojim molitvama i prilozima za misije a već naredne dane slavljaju svetih misa za naše pokojne iz obitelji **Mihalovski** i **Mulaj** (s gostima iz Loka), a također i na misi za + **Antuna Gergelya**. U međuvremenu svoj zemaljski život su završili: u Vrdniku **FRANJO SAJOVE**, u Irigu **ANA SALVATOR**, **Nijemica**. Ona je za vrijeme rata pobjegla iz logora sa svojom kćerkom. U Vrdniku smo se rastali s **ANTOM MALIŠA**.

Zaštitnika župe - **SVI SVETI** - proslavili smo svečano s o. **TADEJOM VOJNOVIĆEM**, koji nas je pozvao da živimo Boga i po uzoru svetaca. Posjetili smo naša groblja. Dan blagoslova župne crkve - sve svete srijemske mučenike - slavimo u okviru trogodišnje pripreve za njen veliki jubilej. Dragi gost na ovom slavlju bio je novi hrtkovački župnik vlč. **ŽELJKO TOVILO**. Poslijepodne istoga dana župnik je s troje vjernika pošao na zahvalno hodočašće u Rim sa željom da u vječnom gradu učvrste svoju vjeru. /f.f./

IN MEMORIAM

U prošlom smo broju Zvonika izvijestili o smrti **Julije (Đule) Šefčić**, a sada, s velikom boli ali i još većom nadom u Uskrsnuće, spominjemo se smrti njezina muža

PERE ŠEFČIĆA

Svega pet tjedana nakon smrti supruge **Đule**, točnije 31. 10. Gospodin je pozvao i njenog voljenog supruga. Pero je rođen 27. 08. 1933. u Tavankutu od oca **Jose** i majke **Kate** rođ. **Lazić**. Otac mu je poginuo u ratu 1941. pa se majka morala sama brinuti za svoga sina **Peru** i kćer **Anu**. Sa svojih 27 godina **Pero** sklapa brak s **Đulom Ištvančić**, što Gospodin blagoslivlja kroz sina **Josu** i kćerku **Slavicu**. Već inače trnovit život nadopunja i tragična smrt njihova sina. Strpljivo podnoseći sve to, pouzdanje su njih dvoje nalazili u Gospodinu od koga sada očekuju najveću utjehu i nagradu.

Sprovod dragog nam pokojnika bio je na blagdan **Sviju Svetih**, kojega je predvodio župnik **mons. Bela Stantić**, uz asistenciju **tavankutskog župnika preč. Franje Ivankovića**.

Sвета misa na 6 nedjelja bit će u subotu, 20. 12. u 8 sati u župnoj crkvi **Isusovog Uskrsnuća** u Subotici.

"Pokoj Vječni daruj mu Gospodine!"

Ožalošćeni:

kćerka **Slavica**, zet **Stipan**, unuke **Sanela** i **Sonja**, sestra **Kata Patarčić** s obitelji, kao i ostala mnogobrojna rodbina, prijatelji i poznanici.

Ujutro, 5. studenog, nakon kratke bolesti, u 65. godini života tiho je u Gospodinu preminula

KATA ŠOKČIĆ, rođ. MAJDANOVIĆ

Napustila je ovaj svijet okrijepljena sakramentom bolesničkog pomazanja, te iskreno vjerujemo da ju je Gospodin primio u Kraljevstvo nebesko.

Sprovodne obrede predvodio je župnik **mons. Bela Stantić** uz sudjelovanje **mr. Andrije Kopilovića**.

Sвета misa na 6 nedjelja za dragu nam pokojnicu bit će 20. prosinca u 7,30 sati u crkvi **Isusova Uskrsnuća** u Subotici.

Vječno ćemo biti zahvalni Bogu što nam je podario takvu suprugu, mamu i baku.

Zahvaljujemo svima koji su nam iskazali sućut!

S ljubavlju i zahvalnošću je se sjećaju i mole za nju njezini najmiliji:

suprug **Mirko**, sinovi **Mirko** i **Nikola**, snahe **Marina** i **Silvia** te unučad **Ivana**, **Marija**, **Ivo** i **Nikolina**

23. studenog

Sveti Klement I., papa i mučenik

(+ 101.)

- Učenik svetoga Petra ● četvrti papa po redu ● jedan od apostolskih otaca ●
- Židov iz dijaspore ● čovjek helenističke kulture ● prognanik ●
- zaštitnik pomoraca i mornara, šeširdžija, trgovaca vinom, djece, Hrtkovaca, Seville, Krima ●
- čuva od nevremena i oluja ● pomaže u brodolomu ●

Ustadoše mladi protiv starih

Jedni ga slikari prikazuju kao papu sa sidrom, drugi s izvorom, treći s janjetom. Sveti Klement je bio četvrti po redu rimski biskup. Na Petrovoj stolici je bio od 92. do 101. godine. Vjernicima u gradu Korintu uputio je između 96. i 98. godine znamenitu poslanicu. U Korintu se, naime, pojavila skupina mladih, koji su se pobunili protiv svojih svećenika. Tako je u gradu smjesta nastala podjela. Jedni su bili uz zakonitu crkvenu vlast, a drugi protiv. Po trojici ljudi papa Klement je uputio svoju poslanicu u Korint. Sukobi su u Korintskoj crkvi bili žestoki. Takvim stilom piše i Petrov nasljednik: "Ustadoše nečasni protiv časnih ljudi, neslavni protiv slavni, bezumni protiv mudrih, mladi protiv starih. I zbog toga su tako daleko pravda i mir jer je svak napustio strah Božji te je potamnila vjera u njega; nitko više ne koraca po normama njegovih zapovijedi, niti se ponaša na način dostojan Krista, već svatko ide za željama svoga zlog srca, što je začelo onu opaku i bezbožnu zavist, zbog koje u svijet uđe smrt."

Krist je svojina poniznih

Pa ipak, mudri rimski biskup ne želi nastaviti tako strogo, već se okreće ljepoti i miru, pokajanju i ljubavi: "Predragi, te vam stvari pišemo ne samo da vas opomenemo, već da ih dozovemo u svijest i samima sebi jer smo i sami na istoj areni i jer nas čeka isto natjecanje. Napustimo stoga isprazne i nekorisne pretjerane brige te uđimo u slavnu i časnu normu naše tradicije. Pogledajmo što je lijepo, ugodno u očima Onoga koji nas je stvorio! Uprimo pogled u Kristovu Krv te spoznajmo kako je dragocjena za Boga, njegova Oca, jer je čitavom svijetu donijela milost pokajanja. Gajimo osjećaje poniznosti, odbacujući u stranu svaku nadutost i ludost i srdžbu, sjećajući se naročito riječi što ih je izrekao Gospodin Isus da nas pouči u odmjerivosti i plemenitosti. Sjedinimo se s onim što slijeđe mir s pobožnošću, a ne s onim što hoće mir s licemjernošću. Krist je svojina onih poniznih, a ne onih što se podižu na njegovo stado."

Ljubav prema Bogu spašava sve one što u njemu žive

I tako sveti Klement poziva sve da nasljeđuju poniznoga Krista, da se njemu obrate, pa nastavlja: "Častimo Gospodina Isusa Krista, čija je krv dana za nas; poštivajmo one koji nas vode, poštivajmo starije, odgajajmo mladež za stegu i strah Božji, upućujmo naše žene prema dobru. Nek one pokazuju ljubazne običaje čistoće, neka daju dokaz svoje spremnosti na blagost, neka šutnjom objavljuju umjerenost svoga jezika, neka vrše djela ljubavi na jednak način prema svima što se boje Boga. Neka naši sinovi sudjeluju u poučavanju prema Kristu; neka nauče kakvu snagu ima kod Boga čista ljubav, kako je ljubav prema njemu lijepa i velika, te kako spašava sve one što u njemu žive sveto, u čistoći misli."

Krist je od Boga, a apostoli od Krista

Još piše sveti Klement: "Apostoli su od našeg Gospodina Isusa Krista primili dobru vijest za nas; Isus Krist je bio poslan od Boga. Krist je, dakle, od Boga, a apostoli od Krista; prema tome, jedan i drugi određeno dolaze od Božje volje. Primivši naloge, postavši sigurni o uskrsnuću Gospodina našega Isusa Krista, pouzdavajući se u Božju riječ, potvrdom Duha Svetoga pođoše naviještati radosnu vijest da se približava Božje kraljevstvo. Oni koji su bili postavljeni od apostola ili susljedno od drugih odličnih ljudi, s odobrenjem Crkve, i koji su na besprijekoran način služili Kristovu stado s poniznošću, vedro i bez niskosti, postigavši dobro svjedočanstvo od svijetu, u mnogim okolnostima, njih vjerujemo da nije pravo ukloniti s njihove službe... Dragi moji, sramotno je, veoma sramotno i nedostojno čudorednog ponašanja prema Kristu, čuti da se veoma solidna i stara crkva u Korintu, zbog jedne ili dvije osobe podigla protiv prezbitera, svećenika. I taj glas nije došao samo k nama nego i k onima koji su drukčije vjere od naše; i tako se s jedne strane zbog vaše bezum-

nosti nanose pogrde Gospodinovu imenu, a s druge opet stvara se opasnost po vas same."

Legende o svetom Klementu

I oko svetoga Klementa se pređu legende. Prema jednoj, nakon što je odbio žrtvovati idolima, prognan je na neki otok gdje je boravilo 2000 kršćanskih prognanika. Morali su raditi u kamenolomu. Zato je sveti Klement zaštitnik klesara i ljudi koji rade s mramorom. U kamenolomu su ljudi patili od žeđi, onda je Jaganjac Božji pokazao izvor da se narod napije. Zato se svetac prikazuje kao papa uz izvor, ili kako kraj njega stoji janje. Kad se u Rimu doznalo za čudesa koja se oko Klementa događaju, okovaše ga, da ga potom sa sidrom o vratu bace u more. Zato ga neki slikari prikazuju kao papu sa sidrom. Onda su se valovi tako razdijelili nad njegovim tijelom da su kršćani s obale neovlaženim stopama mogli doći do njegova tijela. Druga legenda govori da se to dogodilo kad su kršćani u moru tražili njegove moći. Jedna druga pak legenda govori da se na mjestu gdje se more povuklo, i gdje je bilo svečevno tijelo, pojavila crkva, u kojoj je bio mramorni kovčeg sa svečevim kostima. Postoji i legenda koja tvrdi da su mučitelji svetoga Klementa na njegovu glavu navukli užarenu kacigu, pa je zato sveti Klement zaštitnik šeširdžija. Svečeve moći su se s početka čuvale na poluotoku Krimu, a od 862. u crkvi svetoga Klementa u Rimu.

Zašto je sveti Klement zaštitnik Hrtkovaca

Selo u Srijemu koje se prvi put spominje 1477. godine dobilo je u prvoj polovici 18. stoljeća kao svoje nove stanovnike Albance koje su zvali Klementi. To su sjevernoalbansko pleme smatrali najjačim i slobodoljubivim plemenom. Seoska je crkva u Hrtkovcima posvećena svetom Klementu upravo po tom albanskom plemenu koje se poslije Turaka nastanilo u selu.

Piše. O. Ante Stantić, OCD

LJUBAV KOJA JE IZNAD SVAKE LJUBAVI

1. Isus je, uzlazeći u Jeruzalem kako bi izvršio svoje poslanje krotkog i blagog Mesije, mukom i smrću na križu, poručio svojim učenicima koji su uvjeti koje treba prihvatiti svatko tko želi biti njegovim učenikom. Te uvjete zabilježio je sv. Luka evanđelist, ovim riječima: "Dođe li tko meni a ne mrzi svoga oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik. Tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik (14,25-27). O kakvoj se pak to "mržnji" radi, pojasnio je sv. Matej u svom evanđelju: "Tko ljubi oca ili majku više nego mene nije mene dostojan" (10,37). Jasno slijedi da je govor o "mržnji" govor ljubavi prema Kristu, koja je iznad svake ljubavi. Da učenik Kristov ne može ništa pretpostaviti ljubavi prema Kristu ako želi biti njegov učenik.

2. Naš SB. o. Gerard je imao o toj istini ne samo duboku svijest nego je nastojao svim silama svoje duše živjeti po ljubavi koja je iznad svake ljubavi.

Mnogobrojni su njegovi vlastoručni zapisi koji imaju za temu tu i takvu ljubav. Među ostalim zapisuje: "Tko Isusa voli, sve zaboravi... Koliko puta sve zaboravi toliko puta Isusa grli a Isus nas (Th. pastoralis, 002686).

Tumačeći što podrazumijeva pod riječi "zaboraviti", tvrdi da to znači: "sebi umrijeti i za drugoga živjeti" a jednako tako koliko smo umrli toliko smo u duhovnom životu živi (Ondje, 002662). "Zaboraviti" dakle sebe znači: "umrijeti sebi" i istovremeno otvoriti se ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

3. Kako nas je "istočni grijeh" učinio vrlo sebičnima i podložnima "strastima", moramo se njih riješiti ili njihov utjecaj smanjiti, ističe o. Gerard, kako bi dali mjesta ljubavi koja je iznad svake ljubavi.

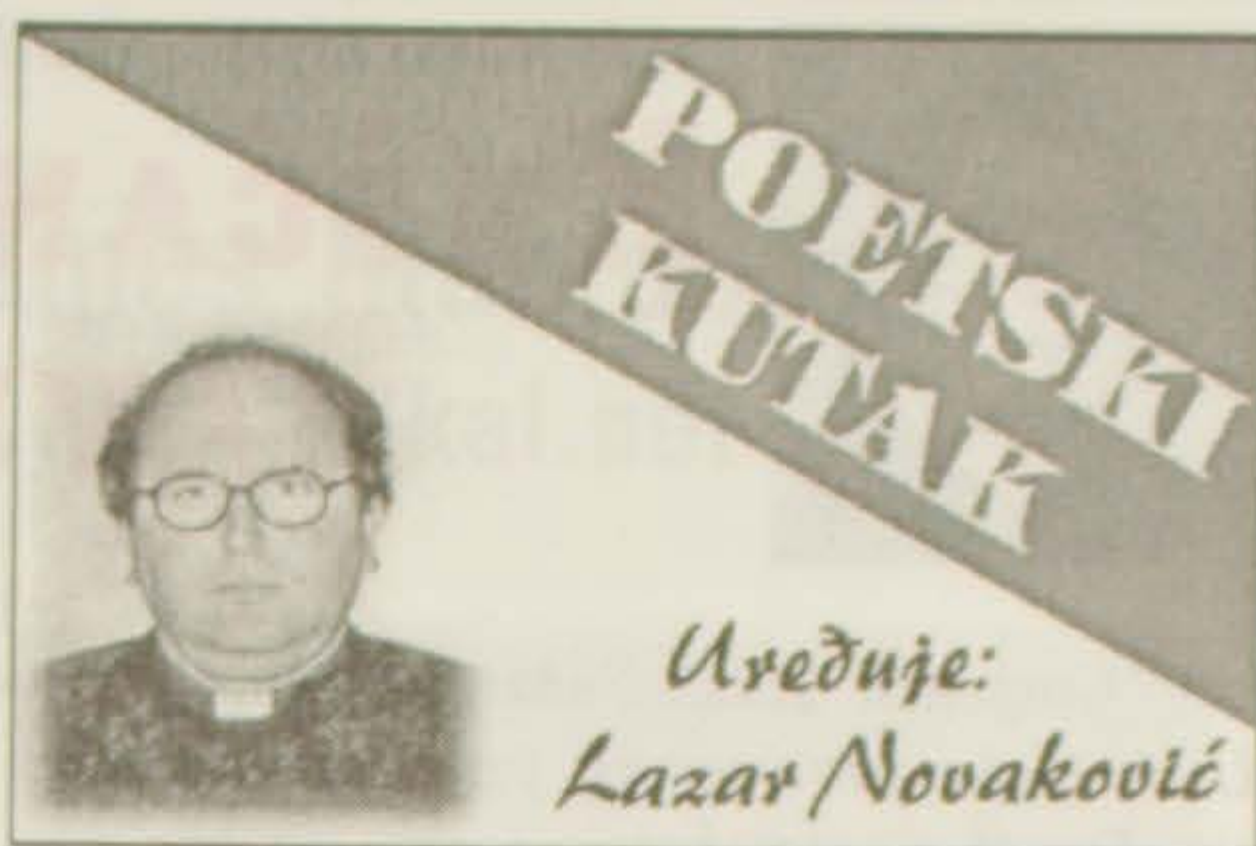
Brojnim zapisima opisuje strast ili sebičnost. Tako strast naziva "vučjim mladuncima" ili govorom bunjevačke ikavice "kurjačjim štencima", koje treba "zadaviti" jer ako ih se ne "zadave" oni će dušu "zadaviti". Koliko se uspije strast "zadaviti", u tolikoj mjeri se uspijeva svoju volju i svoje nakane pročistiti, i usmjeriti svoje srce pravoj ljubavi. Zato moli: "Daj mi,

Isuse, milost da mi bude načelom "daviti" sebe, tj. zatajiti sebe, a voljeti Tebe. A tko hoće drugom ugoditi mora sebe "daviti". (Ondje 002661). Tko tako postupa u borbi protiv vlastitih "strasti" zavoli Isusa i doživljava "da je Isus najbolji (...) sa svojim poslovima Isusu pjeva i s njim se zabavlja. Koliko puta uspijeva, po borbi sa sebičnošću, pobijediti - "Toliko puta Isusa grli a Isus njega..." Jednako tako čini ono "što Isus želi i spreman je svačiju poštenu želju ispuniti a svoju zatajit i sve mu je dobro što Bog šalje (Ondje 002697).

Gerard ističe da tko uspije svoje "strasti" pobijediti i dati prostor duše Isusovoj ljubavi, provodi "Najslađi život", a to je neprestano se s Isusom "igrati i podmlađivati se". Ta "igra" mora biti takva da "Isus vodi igru, nas pomiče, on neka miče naše oči, jezik, ruke..." (Ondje, 002676).

4. Mogao bih navesti nebrojene Gerardove zapise o značenju riječi "mrziti" kako bismo dali mjesto ljubavi koja je iznad svake ljubavi, a koja obuhvaća Boga i bližnjega. Iz navedenog je vidljivo da nam Gerard pruža plan jedne konkretne askeze, koju ako primijenimo u život oslobađamo se sebeljublja, "strasti", susrećemo Isusa i bližnjega. Tko pak susretne Isusa i bližnjega, oslobođene duše od vlastite sebičnosti, "lakše diše", ističe o. Gerard (Ondje, 002662).

5. U svjetlu neprestanih poticaja, što nam sv. Otac papa Ivan Pavao II neumorno nudi, od samog početka svoga pontifikata, da se ne bojimo Krista te da ga stavimo u središte svoga života, ova Gerardova konkretna ponuda - za susret s Kristom, poprimala veliku aktualnost u današnjem podijeljenom, i punom mržnje svijetu. Ako uspijemo, i u mjeri po kojoj uspijemo, pobijediti sebičnost, "strasti", u tolikoj mjeri susrećemo Krista i bližnjega. Logično, takva pobjeda vodi k pobjedi autentične ljubavi i prema Bogu i prema bližnjemu, a ta je pobjeda preduvjet "civilizaciji ljubavi". Divna je njegova poruka da živimo u ljubavi koja je iznad svake ljubavi, a jednako tako značajan komentar na zapise evanđelista sv. Luke i sv. Mateja!

Ivan Marjanović rođen je 1951. godine u selu Doljanima u Hercegovini. Osnovnu školu pohađa u rodnom mjestu, a gimnaziju u Rijeci i Križevcima.

Postaje član Salezijanske zajednice. Diplomirao je na Teološkom fakultetu u Zagrebu. Poslijediplomski studij nastavlja u Rimu.

Pjesme piše od gimnazijskih dana. Do sada su mi izdane zbirke *Oče razbij ploče* i *Gorući grm*. Obje su objavljene u Zagrebu.

PRVI PUT NA DJEDOVU GROBU

Djede,
suho je moje srce,
bez životnog soka i svijesti
da život se samo iz života rađa
i smrću samo da se sjeme sije.

Djede,
ja lutam svijetom
i dosad me ni stid bio nije
što humak Ti osta suzom nezaliven
makar mi se oči od čemera mute
tražeć pravdu ili trunak sreće.

A ona leži stečkom pokrivena
na rodnoj grudi gdje i tvoje kosti snivaju
gdje se život rađa u susretu s prošlošću
i gdje se tajne našeg stradanja skrivaju.

Zato, oprosti,
i nek glavnja svijesti
s Tvoga groba
preostali mi put života
osvijetli!

Ivan Marjanović

Piše: Mato Miloš, OCD

KRŠĆANSKA SAVRŠENOST

Gospodin Isus, Božanski Učitelj i Uzor svake savršenosti, propovijedao je savršenost života, kojoj je sam tvorac i vršilac, svim svojim učenicima i pojedincima bez obzira na njihovo stanje: "Budite savršeni dakle kao što je savršen vaš nebeski Otac" (Mt 5,48). Na sve je, naime, poslao Duha Svetoga, koji ih iznutra pokreće da ljube Boga svim srcem, svom dušom, svom pameću, svom snagom svojom (usp. Mk 12,30) i da se međusobno ljube kao što je Krist njih ljubio (usp. Iv 13,34; 15,12). Sljedbenici Kristovi pozvani ne svojim djelima, nego po Božjoj odluci i milosti i opravdani u Gospodinu Isusu u krštenju vjere, postali su uistinu djeca Božja i dionici božanske naravi i zato uistinu učinjeni svetima. Oni zato moraju uz Božju pomoć svetost, koju primiše životom, držati i usavršavati (LG 40,1).

Isus nije samo učio o svetosti, pozivao na svetost, nego je on sam svetost, savršenost, uzor i tvorac svetosti. Kršćanska savršenost i svetost nemoguća je bez Krista i njegova djela spasenja. Možemo reći da je kršćanska savršenost i svetost: **zajedničarska** i **crkvena**. Kršćanska savršenost je kršćanski život kako ga predstavlja Mt 5,48. Osvrćući se na Isusove riječi, evanđelista Matej želi istaknuti da Isus ne želi dokinuti starozavjetne čudoredne zahtjeve, nasuprot novih (usp. Mt 5,18-19), nego traži viši stupanj savršenosti od onoga što ga je tražio Stari zavjet. Isusov govor na Gori, kako ga predstavlja evanđelista Matej, pokazuje pojedine detalje koje treba prihvatiti onaj tko želi biti učenik Isusov. Ne samo vršiti Zakon po slovu, nego srcem i dušom. Radi se dakle o dinamici duhovnog života koji je vlastit novom životu kako ga nudi sam Isus. Te su evanđeoske riječi vrlo zahtjevne. Kako ih prihvatiti? Isus savjetuje potrebu što savršenijeg izvršavanja volje Božje. Nitko se od kršćana ne može hvaliti da je uspio potpuno izvršiti Isusov ideal, niti se može odreći svakodnevnog nastojanja živjeti stvarno i potpuno prema tom evanđeoskom savjetu. To je sveopća zadaća svakog Kristova učenika. Evanđelje traži od svakog kršćanina radikalni odgovor i svakome daje garanciju milosti Božje kako bi mogao što pot-

punije ostvariti evanđeoski ideal savršenosti i svetosti.

Kršćanska nesavršenost je činjenica koja se ne može zanijekati, koju sv. Pavao apostol suprotstavlja mogućnošću ostvarenja savršenosti već na ovome svijetu, kao i onog konačnog u onostranosti-eshatonu, (usp. 1 Kor 13,11; Fil 3,12-16). Ta se savršenost na ovome svijetu postiže progresivno približavajući se punini Kristove zrelosti (usp. Kol 1,28; Ef 4,13). Kada sv. Pavao tvrdi: "Pa ipak, mi navješćujemo mudrost među savršenima, ali ne mudrost ovoga svijeta" (1 Kor 2,6), nema nakanu govoriti o nekoj grupi početnika, već o onima koji su dostigli puni razvitak života i kršćanske misli. Smisao kršćanske savršenosti, odnosno Isusovog poziva da budemo savršeni kao što je savršen Otac nebeski (Mt 5,48), znači postati milosrdan kao On, dok će apostol Jakov reći: "samo neka ta postojanost urodi savršenim djelom da budete savršeni i neporočni: bez ikakva nedostatka!" (Jak 1,4), osobito: "Ako tko u govoru ne griješi, on je savršen čovjek, sposoban je zauzdati i cijelu svoju osobu" (Jak 3,2), prakticirajući zakon savršene slobode, odnosno zakon ljubavi prema bližnjemu (usp. Jak 1,25; 2,8). U tom smislu Pavao nas upućuje na uzajamnu savršenu ljubav, "punina zakona jest ljubav" (Rim 13,10).

Svaki kršćanin može postići kršćansku savršenost. On to može ostvariti u redovničkom pozivu slijedeći karizmu svoje redovničke zajednice. Kršćanin može ostvariti kršćansku savršenost i u obiteljskom i bilo kojem drugom pozivu i zvanju, slijedeći potpunu vjernost evanđelju, vjerom i hrabrošću rasti u neprestanoj ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Svaki životni poziv kršćanina jest "ići za Kristom" i "nasljedovanje Krista", razlika je samo u tome što će neki kršćani slijediti Krista u celibatu, a drugi sakramentalnim vezom kršćanskog braka. Oženjeni ili udate, kao i oni koji slijede Krista u Bogu posvećenom životu celibata, pozvani su živjeti život evanđeoskog savršenstva. Radi se dakle o moralnom nasljedovanju ljubavi Božje "koji čini da njegovo sunce izlazi nad zlima i dobrima" (Mt 5,45). To je ona neizmijerna dobrota prema svim ljudima

koja se nalazi u zapovijedi: "Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš nebeski" (Lk 6,36). To je nasljedovanje savršenosti koja se očitovala u utjelovljenju i na križu Kristovu, odnosno savršenost ljubavi koja se dariva. Ova se zapovijed ljubavi ne obraća tjelesnom čovjeku, već novom čovjeku kojega sv. Pavao poziva: "Čeznite za većim darovima! A pokazat ću vam još uzvišeniji put" (1 Kor 12,31). Kršćanin je pozvan prijeći put: "živite u ljubavi" (Ef 5,2) i postignite cilj shvaćanja "da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budete sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima koja je širina, duljina, visina i dubina, i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju" (Ef 3,18-19), sve dok "ljubav Božja ne postane savršena u nama" (1 Iv 4,12). Ljubav dakle nije samo krepost koju trebamo ostvariti, ljubav je put kojega trebamo prijeći, duhovni put, po kojemu se, vođeni Duhom Svetim, možemo približiti Bogu i njegovoj savršenosti. Sv. Petar, učeći prakticiranju kršćanskih kreposti, kaže: "Uložite svu revnost da sa svojom vjerom spojite poštenje, s poštenjem znanje, sa znanjem uzdržljivost, s uzdržljivošću postojanost, s postojanošću pobožnost, s pobožnošću ljubav, s bratskom ljubavi ljubav uopće" (2 Pt 1,5-8). Sv. Pavao nadodaje: "A povrhu svega toga zaodjenite se u ljubav, koja je veza savršene skladnosti" (Kol 3,14). Kršćanska savršenost u ljubavi postaje nasljedovanje Krista i identificiranje Krista s bližnjim. To je put koji je mio Bogu kao "slatki miris" (Fil 4,18). Duhovno sazrijevanje u kršćanskoj ljubavi jest put svakog kršćanina koji ima i svoju eklezijalnu dimenziju. Ostvariti u svom životu kršćansku ljubav, velika je zadaća Kristova učenika. Ljubav je kraljica i korijen svih drugih kršćanskih kreposti: poniznosti, siromaštva, pobožnosti, hrabrosti u istini i ljubavi, pravdi i svakog drugog oblika djelovanja u Kristu "novog čovjeka".

Budući da se ovdje radi o međusobnom sjedinjenju između Boga i čovjeka, i jer Bog želi podijeliti svoju ljubav, čovjek ne može podnijeti tu preobrazbu u čistoj pasivnosti. Na ljubazni Božji poziv, čovjek potpomognut Božjom moći, osobito primanjem svetih sakramenata, treba odgovoriti potpunom i bezuvjetnom ljubavlju. Treba biti na najvišem djelotvornom stupnju. To je proces progresivnog suobličenja Kristu koji traži i zahtijeva kršćanski heroizam, koji se ostvaruje u mučeništvu ljubavi prema Bogu i prema onima koji izazovu mučeništvo i izvrše ga.

Župa i župnička služba (2)

Župnik nije najamnik nego pastir. Zanimljivo je uočiti da od svih župničkih službi dokument na prvom mjestu ističe (br. 47) njegovu učiteljsku službu. Izričito nabraja što pod tim podrazumijeva: homiliju, katehezu, poučavanje, brigu za sve dobi i učiteljsku ulogu u sakramentalnoj službi. Od krštenja do vjenčanja, a i blagoslovina. Na drugom mjestu dokument govori o tzv. brigama župnika i nabraja izričito upoznavanje i suradnju s obiteljima, dakle, pastoral obitelji. Pohod bolesnicima, dakle, pastoral starih i bolesnih. Krista kao službu ljubavi i, vrlo zanimljivo, župnikovo sudjelovanje u javnom životu gdje god može svjedočiti i uprisutniti Evanđelje (br. 52). On se mora brinuti i za Crkvu kao zgradu, da bude otvorena i prikladna za pobožnost i klanjanje vjernicima. Župnik, dakle, i na taj način daje znak svoje službe, trajne i stabilne što je prisutan i u crkvi - hramu - na klanjanju i molitvi. Kao daljnje brige koje spadaju na župnika dokument spominje naglašenu suradnju s mjesnim biskupom koja mora biti puna poštovanja, povjerenja i ljubavi. Ta suradnja jest svojevrsni znak crkvenosti. Ona obvezuje i poručuje. Zatim, župniku stavlja na srce i savjest suradnju s biskupijskim klerom kao jednim prezbiterijem. Nema "privatnih svećenika". Svećeništvo kao takvo je također zajedništvo i to zajedništvo prezbiterija koji su suodgovorni i dijele istu odgovornost u mjesnoj Crkvi. Stoga dokument potiče župnike na suradnju i to aktivnu suradnju s kolegama župnicima (br. 53). Među župnikovim brigama dokument osobito ističe pastoral zvanja. Duhovna zvanja su znak životnosti i plodnosti mjesne Crkve. On se te brige oko duhovnih zvanja niti može niti smije odreći. U toj brizi za zvanja govori se i o mnogim službama unutar Crkve, ponajprije o trajnom đakonatu koji ulazi u redoviti pastoral župe i zajednice Crkve (br. 59). Zatim briga o katehētama kao važnoj kategoriji suradnika, pa briga za župna pastoralna vijeća i biskupijska tijela. Sve to zajedno čini zajednicu živom, plodnom i svjedočkom. Kao sažetak ovoga poglavlja mogli bismo reći da su župnik i župa u jednom takvom suodnosu da su jedan bez drugoga neprotumačivi. Ovo poglavlje je upućeno kako svećenicima, tako i župljanima i dokument predviđa da ovo "osvješćenje" vlastitog poslanja treba uroditi plodovima po kojima je svaka župna zajednica satkana od pojedinih grupa koje imaju i vlastitu odgovornost i vlastite karizme, a župnik je, na neki način, "duša" svih, animator i pastir. Dakle, pastir se ne može izdvojiti niti izostaviti. On ima ulogu glave. Suradnja, i to živa, jedini je put života zajednice koja prerasta u zajedništvo.

(PAŽ 19-26)

Nastavak:

Pozitivni izazovi sadašnjosti u župnom pastoralu

Hrvatske katoličke Internet stranice (XXI.)

Otac James Manjackal

www.jmanjackal.net

Među najizuzetnije ovogodišnje događaje u Subotičkoj biskupiji nesumnjivo ulazi četvordnevna duhovna obnova koju je u franjevačkoj crkvi u Subotici držao indijski misionar, otac **James Manjackal**. Osim stalnog održavanja karizmatičkih seminara

diljem svijeta, njegova aktivnost na planu evangelizacije i reevangelizacije odvija se i putem Interneta, na adresi

www.jmanjackal.net

Nakon izbora jezika na početnoj stranici (engleski, njemački, francuski, španjolski i hrvatski), posjetitelja čeka više različitih i zanimljivih podlinkova: "program molitvenog borca" (prayer warriors), s kratkim objašnjenjem i pozivom na molitveni lanac - savezničke molitve s fatherom Manjackalom; "kratka biografija s knjigama" jest dirljivo osobno svjedočanstvo oca Jamesa o tome kako je Duh Sveti nadahnuo mladog, sramežljivog i plašljivog svećenika, i stvorio od njega moćnog karizmatičnog propovjednika i pisca više knjiga; uz pomoć podlinka "molitve" vjernici se mogu moliti za ispunjenje Svetim Duhom, za tjelesno ozdravljenje, za oslobođenje od grešnih navika, za Božje milosrđe i za nutarnje ozdravljenje; aktualni dinamički dio stranice su raspored seminara za tekuću godinu te fotografije i izvješća s već održanih seminara; postoji i komunikacijski dio u vidu mogućnosti slanja poruka ocu Jamesu putem elektronske i klasične pošte; poseban su podlink poruke fathera Jamesa, zajedno s biblijskim čitanjima, uz mogućnost slušanja pjesama; neobičan ali efektan je i podlink nazvan "razgovor u nebu o nama" sa zanimljivim animacijama; multimedijalni dio su video sekvence s nedavnih seminara te pjesme u audio formatu.

Poput live nastupa, i web stranica oca Jamesa odiše neobičnom karizmatičkom snagom i poziva na obraćenje. Ona je svjedočanstvo onima koji nisu bili u mogućnosti susresti se uživo s njime ali i poticaj na ustrajnost onima kojima je ta milost bila podarena.

s. b.

40 GODINA HITÉLETA

Prošloga mjeseca katolički časopis na mađarskom jeziku Hitélet navršio je 40. obljetnicu neprekidnog izlaza. Čestitamo!

U sljedećem broju pisat ćemo opširnije o toj značajnoj obljetnici.

U ovom broju možete čitati:

- Édesapám, viszontlátásra a menyben!
- Teréz anya - a 20. század irgalmas szamaritánusa
- A beteg ajándék a családnak, ha örömmel elfogadjuk

ŽUPA SV. ILIJE PROROKA - BOĐANI

OBNOVA STOLJEĆA

Crkva sv. Ilije podignuta je davne 1855. a zvonik 1856. godine. Za dvije godine slaviti će 150. obljetnicu svoga postojanja. Odavno je zub vremena nagrizao Božji hram, te je crkva vapila za temeljitom obnovom. Cesta s visokom frekvencijom prometa također je doprinijela općem izgledu crkve. Naime, od izazvanih vibracija i vlage došlo je do napuknuća zida. Od kako je crkva podignuta, veći zahvati na saniranju oštećenja nisu nikada vršeni. Prijašnji župnik **Andrija Đaković** imao je namjeru 1990. graditi novu crkvu u župnom dvorištu. Od toga je odustao, jer povraćaj oduzete crkvene imovine nije u to vrijeme bi moguć. Bilo je to vrijeme u kojem se već osjećao i dah rata. Godine 1959. komunističke vlasti su nepravedno oduzele župni stan s pripadajućim dvorištem. Pokušavali su prijašnji župnici kod ondašnjih vlasti ishoditi povraćaj no nisu uspjeli. Župni stan je u prvo vrijeme korišten kao škola, a kasnije kao prodavaonica. Naš župnik **Josip Kujundžić** intenzivnom djelatnošću uspijeva sa sadašnjim vlastima nepravedno oduzetu imovinu vratiti u posjed Crkve. Nije bilo lako, ali upornost je urodila plodom. Budući da se stari župni stan srušio, od odvojene zgradice napravljena je vjeronaučna dvorana, a dvorište je ograđeno zidom s novim vratima i kapijom. U dogovoru s Pastoralnim vijećem iz Bođana, župnik je u proljeće 2002. odlučno pristupio obnovi same crkve i prilaza. U prvoj fazi stručnjaci su izvršili izolaciju zidova. Nakon toga, slijedila je obnova kompletnog krova. Stari crijep zamijenjen je novim kao i dotrajali drveni dijelovi. Te obimne radove uspješno su izveli vjernici Vajske i Bođana. Izbetonirani su dovodni kanali i pristupne staze. Nakon toga ožbukana je i dotrajala fasada, osim gornjeg dijela

zvonika. Majstor iz Bača postavio je oluke. Ove godine, na vjeronaučnoj dvorani postavljen je novi crijep, te novi oluci. Veoma odgovoran i zahtjevan posao na renoviranju zvonika povjeren je domaćem majstoru **Gordanu Fatu**, koji je to sa svojim djelatnicima učinio brzo i kvalitetno. Ista je ekipa oličila crkvu, u papinskoj žuto-bijeloj boji. Unutrašnjost crkve je također dotjerana. Jednom rječju, crkva u Bođanima je obnovljena od temelja do vrha križa. Predviđeno je da radovi završe do 20. srpnja ove godine kada naša župa slavi proštenje sv. Ilije. Vjernici su pomagali obnovu svojim novčanim priložima, u onoj mjeri koliko je to bilo moguće. Bilo je i onih koji su fizičkim radom pripomagali. Jedan manji dio pomoći stigao je iz inozemstva. I naš prijašnji župnik **Andrija Đaković** darovao je novčanu

pomoć, na kojoj smo mu zahvalni. U realizaciji ovog značajnog i potrebnog posla nije izostala ni pomoć lokalnih vlasti. Prije svih, mislimo na razumijevanje predsjednika općine Bača **Tomislava Bogunovića**. On se zauzeo da se cesta udalji od same crkve. Također je bio značajan doprinos djelatnice za vjere, mještanke **Dušanke Nastić**. Tijekom obnove bilo je poteškoća, ali je župnik uvijek uspijevaio namicati potrebna sredstva. Tako su radovi odmicali željenom dinamikom. Doista je naš župnik podnio najveći teret u zamašnom poslu.

Proštenje

Na dan proštenja svetu misu je služio nama uvijek dragi gost **mr. Andrija Kopilović**. Kako nam kaže, rado ide u male župe i pored velikih obveza. Zahvalni smo preč. Andriji Kopiloviću na prelijepoj i sadržajnoj propovijedi, koju će Bođanci i gosti još dugo pamtili. Toga dana crkva je bila lijepo popunjena. Prije svete mise **Josip Dumendžić - Meštar** je pročitao prigodnu pjesmu. Dječji zbor iz Vajske je otpjevao dvije pjesme. Uz preč. Andriju Kopilovića misu su slavili **Marijan Dej** i naš župnik **Josip Kujundžić**. Na misi su bili nazočni predsjednik općine Bač **Tomislav Bogunović** sa suprugom, **Dušanka Nastić**, i gosti iz R. Hrvatske, vjernici iz Bođana i Vajske, te pravoslav-

na braća. Na koncu sv. mise župnik je uputio riječi hvale preč. Andriji Kopiloviću i Tomislavu Bogunoviću, gospođi Dušanki Nastić i svima koji su na bilo koji način bili sudionici obnove te braći pravoslavcima. Ovim događajima nazočio je i preč. **Jakov Pfeifer** s gostima iz Odžaka.

Veliku zahvalnost dugujemo i našim ženama koje iz tjedna u tjedan spremaju crkvu. One su i ovoga puta bile na razini zadatka.

Svjesni smo da, ipak, svega ovoga ne bi bilo da nije bilo Božje pomoći i njegove providnosti.

Bođanska crkva je danas najljepše zdanje u selu, na što smo svi ponosni. Ona je znak vremena, ali još više žive vjere. Mala zajednica nastavlja život u obnovljenom hramu. Molimo za našega župnika Josipa, kako bi mu Krist dao dovoljno snage voditi župnu zajednicu, na radost svih vjernika.

Preporučamo knjigu
"ŠOKAČKE RADOSTI I TVGE"
Josipa Dumendžića - Meštra

Josip Kujundžić rodio se u Maloj Bosni 9. 11. 1959. Studij teologije završio je u Zagrebu, kod Isusovaca 1990. godine. Za svećenika je zaređen iste godine 29. lipnja. Kapelansku službu vršio je u Bačkoj Topoli i Bačkoj Palanci. Župnikom u Vajskoj i Bođanima imenovan je 4. 07. 1992. godine.

Osobna iskaznica Bođana i župe Sv. Ilije proroka u Bođanima

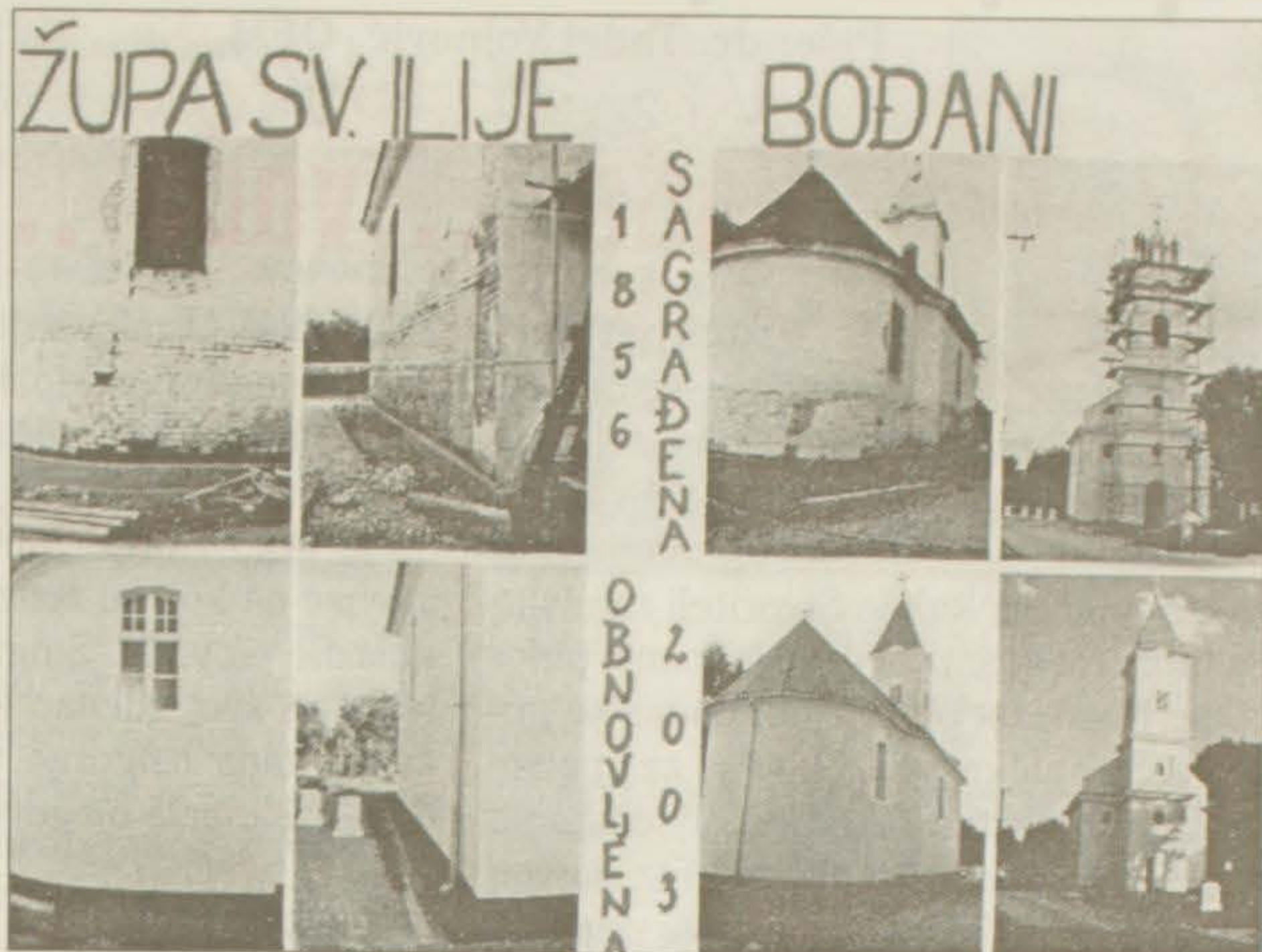
Bođani su malo selo koje pripada općini Bač. U popisu obveznika papinske desetine između 1338. i 1342. spominje se selo Boian. Prema nekim mišljenjima (D. Csanki i dr.) to naselje odgovaralo bi današnjim Bođanima. U kasnijim vremenima ne nailazimo na istovjetan naziv. Godine 1543. u popisu dužnika feudalcu nalazi se današnji naziv sela. Sastav žitelja je višenacionalan. Iz popisa 1921. u selu je živjelo 65 % Hrvata. Srba je u isto vrijeme bilo 11 %. To znači da je u naseljavanju između dva svjetska rata i u poslijeratnom razdoblju najviše došlo srpskoga življa. Demografska slika danas je posve drugačija. Iz popisa 1981. vidimo da Hrvati u Bođanima čine 26 % stanovništva. Nakon velike poplave 1965. dosta Hrvata se iselilo, pogotovo iz Rita. Ovomu je zasigurno doprinio nizak natalitet, te odlazak više obitelji tijekom i poslije rata u Hrvatskoj.

Godine 1715. Bačkoj župi je dodijeljeno selo Bođani. Bođani pripadaju samostanu u Baču do 1761. Od 1761. do 1769. Bođani su filijala koja pripada Plavni. Franjevci iz Bača su dušobrižnici u Bođanima do 1808. godine a od tada do danas biskupijski svećenici. Gvardijan **Marko Milošević** iz Bača (1751-1753) podigao je novu crkvu posvećenu sv. Iliji. Također je izgradio župni stan, sve to dopuštenjem upravitelja **g. Redla**. On daruje i drvo za ogradu oko crkve (cintor). Dopuštenjem nadbiskupa **Klobušickog**, o. Marko Milošević je blagoslovio novu crkvu. Tu crkvu je najvjerojatnije uništila poplava 1770. godine. Godine 1788. pojavljuje se prvi put zajednički župnik za Vajsku i Bođane. Bio je to **o. Mihaljević** - franjevac. Te godine su se počele voditi matice. Prvi biskupijski svećenik župnik u Bođanima bio je **Andrija Meštrović** (1808). Od 1808. do 1850. župnik je **Jan Nikolić**. Za župnika Nikolića vezuje se

velika mađarizacija, zbog skraćivanja prezimena u matici krštenih. Tri mjeseca iste godine župnik je **Petar Kulišević**, da bi iste 1850. došao **Đuro Balog**.

Bođani 1853. broje 448 vjernika. **Đuro Balog** u Bođanima gradi prvu školu, a potom i sadašnju crkvu 1855. Njega 1860. zamjenjuje **Ilija Šandor**, koji ostaje do 1871. Poslije njega je za župnika postavljen **Andrija Ribović**, do 1887. Od 1887. do 1894. bio je župnik **Andrija Kucs**. Iste godine za župnika dolazi **dr. Stjepan Tumbas** koji punih 29 godina upravlja župom. Do Petrova 1924. dušobrižničku dužnost vrši **Franjo Lech**. Od 1924. do 1927. smjenjuju se: **dr. Antun Sorh**, **Nikola Vidaković** i **dr. Pajo Vidaković**. Od 1927. župnik je **Josip Đurić**. Za njegovo vrijeme u Bođanima je službovao i kapelan **Marko Kovačev**. Godine 1936. bođanska crkva postaje "vicaria sui iures". Marka Kovačeva je nakon dvije godine zamijenio kapelan **Đuro Ott**. Koncem 1938. dolazi **Stjepan Prčić** do 1941., kada dolazi **Josip Pašić**. Godine 1948. župom privremeno upravlja vikar. Od 1948. do 1956. župnik je **Josip Pleli**, a onda do 1959. **Ivan Topalić**. Od 1959. do 1969. **Ivan Vizentaner**; 1969. - 1983. **Josip Miloš**; 1983. - 1992. **Andrija Đaković**. Godine 1992. župnikom je imenovan **Josip Kujundžić**, sadašnji župnik.

Bođani su postali župom godine 1956. godine. Župa sv. Ilije u Bođanima danas broji od 400-500 vjernika. U najvećem broju su tu šokački Hrvati. Osim njih u Bođanima ima u manjem broju i vjernika Mađara, Ukrajinca, Slovaka i Nijemaca.

Duhovni život župe sv. Ilije proroka u Bođanima

Župa sv. Ilije u Bođanima, negdje do rata u Hrvatskoj brojala je nešto manje od 500 vjernika. Tijekom rata više od 60 katolika odselilo je u Hrvatsku. Danas župa ima oko 400 vjernika. Za duhovni i materijalni život župe uz župnika odgovorno se brine i jedanaest članova Pastoralnog vijeća na čelu s predsjednikom **Ivicom Straćinskim**. Niz godina revnosnu službu zvonara vrši **Franjo Malina**.

Sveta misa u crkvi se služi svake nedjelje i blagdanom u 9 sati. Krštenja i vjenčanja su rijetka, ali je zato ukopa dosta. Svakog petka u tjednu je vjeronauk za djecu, koja se spremaju za Prvu pričest ili za krizmu. Na sv. misama sudjeluje između 50 i 60 osoba, što je oko 13% ukupnog broja vjernika. Ovi podaci govore sami za sebe, ali govore i o onim "godišnjacima" koje rijetko vidamo u crkvi. Danas, kada imamo prelijepu crkvu, zabrinjava što nas nema više u njoj.

Na blagdan Svih Svetih veliki broj župljana (i onih koji to više nisu) posjećuje groblje iz pijeteta i radi blagoslova grobova. Poslije blagdana Bogojavljenja (Sveta Tri Kralja) župnik svake godine posjećuje domove vjernika i blagoslivlja obitelji.

Ono što veseli, Bođani su poznati po lijepom crkvenom pjevanju. Doista, pjevaju iz srca i duše - bođanski. Za žene koje iz tjedna u tjedan spremaju crkvu župnik uvijek nalazi riječi hvale. Opće je mišljenje, trebaju ih zamijeniti mlađe. Dakle, ima puno toga lijepoga i dobroga, a na nama sadašnjim vjernicima je da ovu zajednicu održimo i učinimo još življom i kvalitetnijom. Neka nam u tom pomogne naš Spasitelj u kojega vjerujemo i bez čije pomoći ne možemo opstati niti napredovati.

Josip Dumendžić - Meštar

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Voda ... voda ... voda

Prognostičari kažu da će se budući ratovi voditi za pitku vodu. I doista, kako nas izvještavaju ekolozi, a i Svjetska zdravstvena organizacija, na ovom našem planetu koji je Stvoritelj zamislio da bude raskošni vrt - sve je manje pitke vode. Nasuprot pitkoj vodi danas se govori o "tehničkoj vodi" koja je za upotrebu ali nije za piće. U mnogim zemljama više se ne preporuča piti vodu iz slavine i gradskog vodovoda a ljudi sve više piju "kupovnu" vodu. To u posljednje vrijeme nije samo mineralna voda već se reklamiraju i kod nas, a u svijetu još više, razne konzerve i boce koje sadrže običnu vodu s raznih provjerenih izvora, pogotovo planinskih. Tako ono što je nekada bilo obično - zahvatiti svježu zdravu vodu i napiti se - sada postaje posebnost.

Na istoku je voda uvijek bila dragocjena i kao što je kod nas kruh poistovjećivan sa životom, tako je to na istoku bila (i još danas to jest) - voda. Još i danas ima zemalja gdje je litra vode skuplja od litre nafte ili benzina.

Beer Šeba

Prateći Abrahama, u ovom smo razmišljanju zajedno s njime u Beer Šebi, kako nas to izvještava Knjiga postanka (21,22-34). Danas je Beer Šeba dio Negevске pustinje ali su arheološka iskapanja pokazala da je to u vrijeme patrijarha bio mnogo plodniji kraj. U Abrahamovo vrijeme Beer Šeba je bio najveći i najvažniji grad cijelog Negeva. Nalazio se u dolini koja se pruža od Arada (koji je također danas iskopan) pa sve do Gaze. Još i danas se rubom doline mogu vidjeti zdenci čija dubina seže između 20 i 40 metara, a u njima redovito ima i vode. U periodu kišnog vremena ovom se dolinom slijevaju vode prema Sredozemnom moru ali veliki dio toga upija zemlja i zadržava u svojem donjem sloju. Beer Šeba se prvi puta spominje u Bibliji u vezi s Hagarinim lutanjem pustinjom (o čemu je u prošlom razmišljanju bilo govora) a ovo je drugi puta kako je riječ o Beer Šebi.

Ovaj je grad danas iskopan i nalazi se oko 4 km istočnije od današnjeg mjesta. Ne možemo sa sigurnošću tvrditi da je zdenac koji se danas pokazuje kao Abrahamov to doista i bio. Moramo

znati da je Abraham došao u Beer Šebu kao nomad i pridošlica. Stanovao je izvan naselja pod šatorima. Grad i zemlja pripadali su Filistejcima. Sigurno je da je grad i prije Abrahama imao svoj zdenac na koji su žene jutrom i navečer dolazile po vodu. Stoga je Abraham dao iskopati svoj zdenac kako bi za sebe i svoja stada osigurao vodu. Zdenac su, dakle, iskopale njegove sluge.

Abimelek

Posjeta je bila iznenadna. Abimelek (ime znači "Moj otac je kralj"), tadašnji kralj filistejskog grada Gerara, koji se nalazio oko 25 km jugoistočno od Gaze, iznenada je sa svojim zapovjednikom vojske, generalom Fikolom, posjetio Abrahama. Po Abimelekovu pozdravu dade se zaključiti da je posjet dobronamjeran. Pozdravio je Abrahama riječima: "Bog je s tobom u svemu što radiš!" Što želi kralj od Abrahama? Nešto možemo zaključiti iz njegovih riječi: "Ovdje mi se i sada zakuni pred Bogom da nećeš varati ni mene ni moju rodbinu i prijatelje, nego da ćeš se prema meni i prema zemlji u kojoj sad boraviš ponašati pošteno, kao što sam se ja prema tebi ponio" (usp. Post 21,23) O čemu se točno radi, ne znamo. Abraham je pridošlica i bogati nomad. Sa stanovnicima grada dolazio je u dodir trgujući s njima. Nudio im je svoje proizvode: mlijeko, sir, vunu, kožu... Čega se Abimelek bojao nije sasvim jasno. Možda se bojao Abrahama i njegovih slugu jer su bili brojni pa im ne bi bilo teško zauzeti grad i dio zemlje? Uglavnom, kralj je od Abrahama tražio da se zakune što je Abraham i učinio.

Priekor Abimeleku

Abraham je iskoristio tu priliku da prekori kralja Abimeleka. Zdenac koji je iskopao on sa svojim slugama, prisvojile su Abimelekove sluge. No za biblijskog pisca nije samo to u pitanju. Njemu je važno istaknuti činjenicu da Abraham ima autoritet kojim može prekoriti kralja. Neki čak smatraju da je to osnovni motiv radi kojeg pisac donosi ovu zgodu. Kralj Abimelek se ne ljuti niti se buni već jednostavno govori da o tome ništa ne zna. Ali Abraham se želi osigurati jer, voda je voda. Želi to učiniti svečanim činom koji se pamti što je u to

vrijeme vrlo važno. Odvaja od svojega stada sedam janjaca i na čuđenje i pitanje Abimelekovo odgovara: "Primi ovih sedam janjaca iz moje ruke da mi bude dokazom da sam ja iskopao ovaj zdenac" (Post 21,30). Sve je osim toga potvrđeno zakletvom. Upravo po zakletvi, kako tumači i sam pisac, mjesto je dobilo svoje ime "Beer Šeba" (što na hebrejskom znači "Izvor zakletve") pa se ovdje vjerojatno radi o tzv. etiološkom pripovijedanju koje ima za cilj priopćiti kako je došlo do današnjeg stanja. Takvo se pripovijedanje u Bibliji često susreće kao i u narodnim usmenim kazivanjima.

Tamariska

Savez je sklopljen, Abimelek i zapovjednik vojske Fikol vraćaju se u zemlju Filistejsku. Ali Abrahamu još nešto nedostaje. Mjesto se mora označiti nečim što će nadživjeti i njega i Abimeleka. Pisac nas izvještava da je Abraham kod Beer Šebe zasadio tamarisku (na hebrejskom "ešel") i tu je zazvao "ime Jahve - Boga Vječnoga". Želio je da sve bude potvrđeno i osigurano ne samo ljudskom nego i Božjom zaštitom.

Tamariska je jedna vrsta drveta koje raste po Sredozemlju, Africi i Aziji. Nije visoko (naraste najviše do 9 metara), lišće je sitno i tamnozeleno i može u sebi čuvati vodu pa se može održati i u vrlo sušnim krajevima. Cvijeće je crveno i visi u grozdovima. Osim toga drvo stvara veliku hladovinu pa je i to jedan od razloga što je Abraham želio da njegov zdenac (sada i pravno njegov!) bude u sjeni tamariske pod kojom se može odmarati uz svježu vodu dubokog zdenca.

Po svemu izgleda da je sve pošlo kako treba. Mir s Filistejcima, dobra ispaša, vlastiti zdenac. Sve je to razlog što nas pisac izvještava: "Dugo je vremena Abraham proveo u zemlji filistejskoj kao pridošlica." Nemojmo olako mimoći ovu piščevu opasku kao pridošlica. Ona je veoma važna. Ona prije svega želi naglasiti da je Abraham nomad i da nema trajnog boravka. Osim toga Abrahamov je životni put "hod u vjeri". On hodi poslušajući Jahvi Bogu svome, on je stalno pred Njim i s Njim. To se vidi i po njegovom bogoštovnom činu kad je zasadio tamarisku. U tom hodu vjere - a on to sada i ne sluti - čeka ga velika kušnja, najveća kušnja njegovog života kojoj upravo ide ususret.

(U sljedećem broju: Životni čin vjere)

Uređuje: Tomislav Ivanović

ŽIVOT PROŽET ISUSOM

U crkvi često čujemo pouke iz Svetog pisma i o vjerskim istinama. One nas upućuju na život prožet Isusom. Crkva nas živo potiče i toplo nam preporuča da svojim životom dajemo primjer življenja ljudima koji ne prakticiraju vjeru. Svojim životom možemo pozitivno utjecati na ljude samo uz veliku žrtvu i samoodricanje. Naša žrtva mora izvirati iz najveće čistoće našeg srca, iz ljubavi prema Bogu. Najbolji način našeg apostolata je istinsko kršćansko svjedočenje, jer svijeća može svijetliti drugima jedino - ako sama izgara. Tko ne izgara u plamenu vlastite vjere ne može "svijetliti", može samo "dimiti". Jedino čist i produhovljen plamen vjere može zapaliti novu vatru. Vjera kršćanima znači žar i osvajanje, traži zajednicu i okupljanje, plodi akcijom i štovanjem Boga, dovodi ih do Krista.

T. I.

OHOLOST I PONIZNOST

Najveći grijeh, koji prati ljudski rod od iskona, grijeh je oholosti. Oholost je uzrok pada najsavršenijeg anđela Lucifera i mnogih drugih anđela. Oni su odbili služiti Isusovoj čovječjoj naravi i uzoholili su se protiv Boga i otpali od Njega. Nisu mogli podnijeti spoznaju da će Bog Sin sići na zemlju u ljudskom obliku. Pali anđeo je bio Napasnik koji je i prve ljude nagovorio na grijeh. Mali i bijedni čovjek umislio si je da je veći od Boga, koji je savršena mudrost. Oholost je uzrok i našeg pada po kojem se okrećemo od milosti Božje. Bog, jedini savršen i pravedan, milosrdan i milostiv, toliko ljubi ljude da je odlučio poslati svoga Sina na zemlju. Božji Sin utjelovio se u blaženoj djevici Mariji snagom Duha Svetoga. Isus, Sin Božji, utjelovio se u čednoj i poniznoj djevici. Ona je kroz čitav svoj život ustrajala u poniznosti i Božjoj milosti. Poniznost, istina o sebi, put koji dovodi k velikodušnosti i milosrđu, krepost je koju je djevica Marija živjela na savršen način. Marija je u svemu prihvaćala volju Božju, nikad Mu nije zamjerala što joj je udijelio mnoge teške kušnje. Volju Božju ona je smatrala jedinim i istinskim dobrom. U svojoj najvećoj boli, kada je gledala kako njen Sin Isus umire na križu, svu svoju patnju i bol prikazala je kao žrtvu za ispunjenje Božjeg nauma. Najbolji lijek protiv oholosti je poniznost. Isus, Sin Božji bio je oličenje božanske ponizno-

sti. On, slobodan od svih grijeha i slabosti, nije se oholio ni protivio volji Oca. "Ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu."

Možemo li onda mi, bijedni i kukavni ljudi, oholiti se i uzdizati se, često i iznad Boga?!

T. I.

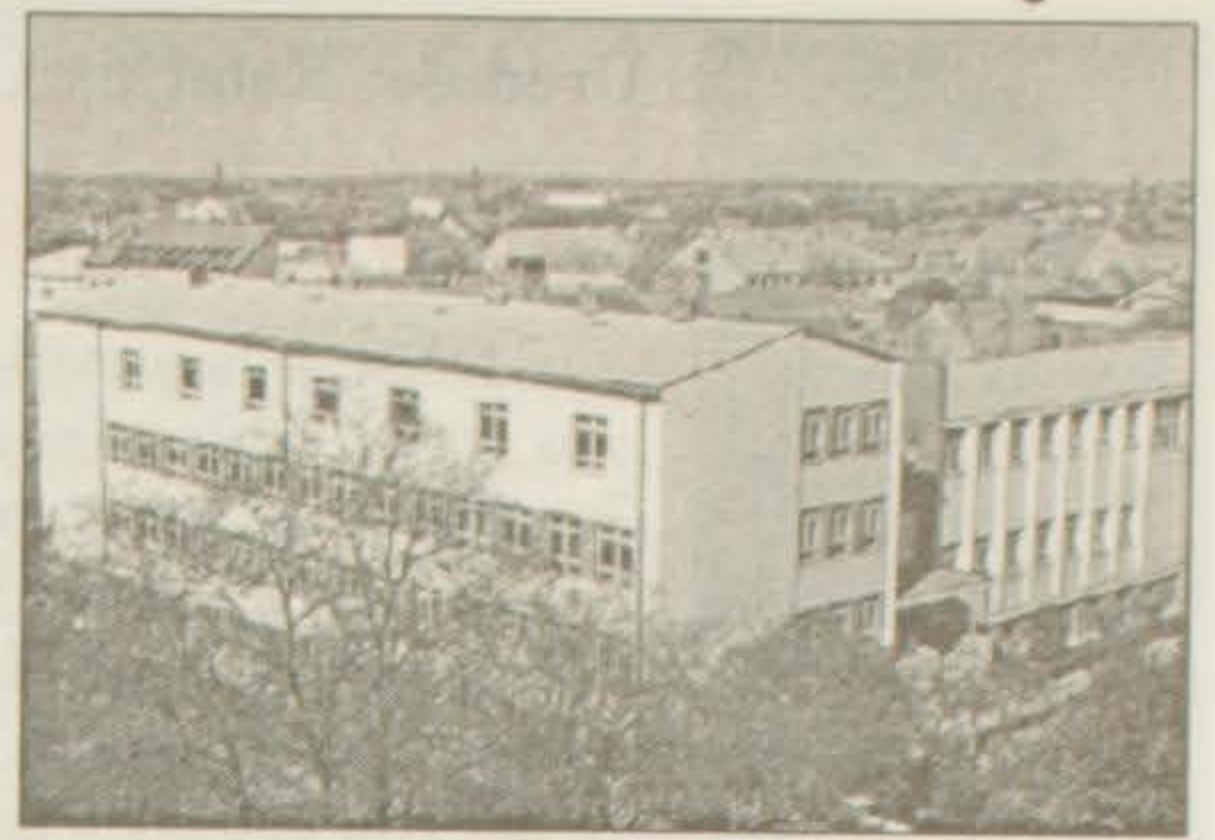
APOSTOLSKI POHOD

Sjemeništarcima su i ove godine proveli blagdan Svih Svetih kod kuće. Pomagali su župnicima u crkvi, a neki su išli blagoslivljati grobove i razmišljali su o prolaznostima ovozemnog života. Na Dušni Dan, 2. studenog, zbio se povijesni događaj za grkokatolike na tlu Srbije i Crne Gore. Ustanovljen je apostolski egzarchat sa sjedištem u Ruskom Krsturu, a za biskupa je izabran **msgr. dr. Đuro Džudžar**. Na ustoličenju msgr. Džudžara prisustvovali su i biskup skopski **msgr. Joakim Herbut** i pomoćni biskup skopski **msgr. Kiro Stojanov**. Oni su 3. XI. došli u posjetu sjemeništu "Paulinum". U sjemenišnoj kapelici upriličen je susret sjemeništara i biskupa iz Makedonije. Biskupi su u kratkom i sažetom nagovoru naglasili važnost sjemenišnog života i njegovu ulogu u daljnjoj svećeničkoj formaciji. Nakon apostolskog blagoslova biskupi su krenuli natrag u Makedoniju ostavši povezani u molitvi sa sjemeništarcima.

BOŽJA LJUBAV

Ljubav Božja - savršena, beskrajna, preuzvišena. Božja ljubav je stvorila svijet. Iz ljubavi prema čovjeku Bog je poslao svoga sina Isusa Krista, koji je svojom presvetom mukom i smrću primio na se grijehe svijeta, svojim slavnim uskrsnućem otvorio nam vrata vječnosti. Poslao nam je Duha Svetoga, koji vodi i prosvjetljuje svetu Crkvu čuvajući je od napasti i zamki Zloga. Darovao nam je svete sakramente po kojima svi stječemo spasenje. Konačno, darovao nam je najljepši i najtajanstveniji dar - život. Bog je ljubav, neshvatljiva, čudesna ljubav. Zašto je Bog nama, grešnim ljudima, koji smo toliko puta izigrali njegovu milost, darovao svu svoju ljubav? Čovjek je suviše slab, sitan i griješan da bi to shvatio. Jedino što možemo jest zahvaljivati Bogu za taj veliki dar, trudeći se da i mi postanemo širitelji ljubavi, sloge i mira. Ostaje nam nada da će nas u trenutku našeg prelaska u vječnost Bog milostivo i s ljubavlju primiti u svoje kraljevstvo.

Robert Mađarić

MISLI BL. MAJKE TEREZIJE

Život

Život je mogućnost - prihvatiti je.
 Život je ljepota - divi joj se.
 Život je blaženstvo - uživaj ga.
 Život je san - ostvari ga.
 Život je izazov - suoči se s njim.
 Život je zadatak - ispuni ga.
 Život je igra - igraj se.
 Život je dragocjenost - čuvaj je.
 Život je ljubav - okusi je.
 Život je tajna - otkrij je.
 Život je obećanje - ispuni ga.
 Život je žalost - prebrodi je.
 Život je borba - bori se.
 Život je tragedija - ublaži je.
 Život je pustolovina - raskrinkaj je.
 Život je zadovoljstvo - zasluži ga.
 Život je život - brani ga.

Nađi vremena

Nađi vremena za razmatranje
 - ono je izvor snage.

Nađi vremena za molitvu

- ona je najveća snaga.

Nađi vremena za smijeh

- on je glazba duše.

Nađi vremena za igru

- ona je tajna mladosti.

Nađi vremena za ljubav

- ona je plod Milosti.

Nađi vremena za darivanje

- ono je pobjeda Ljubavi.

Nađi vremena za čitanje

- ono je izvor mudrosti.

Nađi vremena za druženje

- ono je put blaženstva.

Nađi vremena za rad

- ono je cijena budućnosti.

Nađi vremena za dobra djela.

ona su ključ vječnosti.

Uređuje: Katarina Čeliković

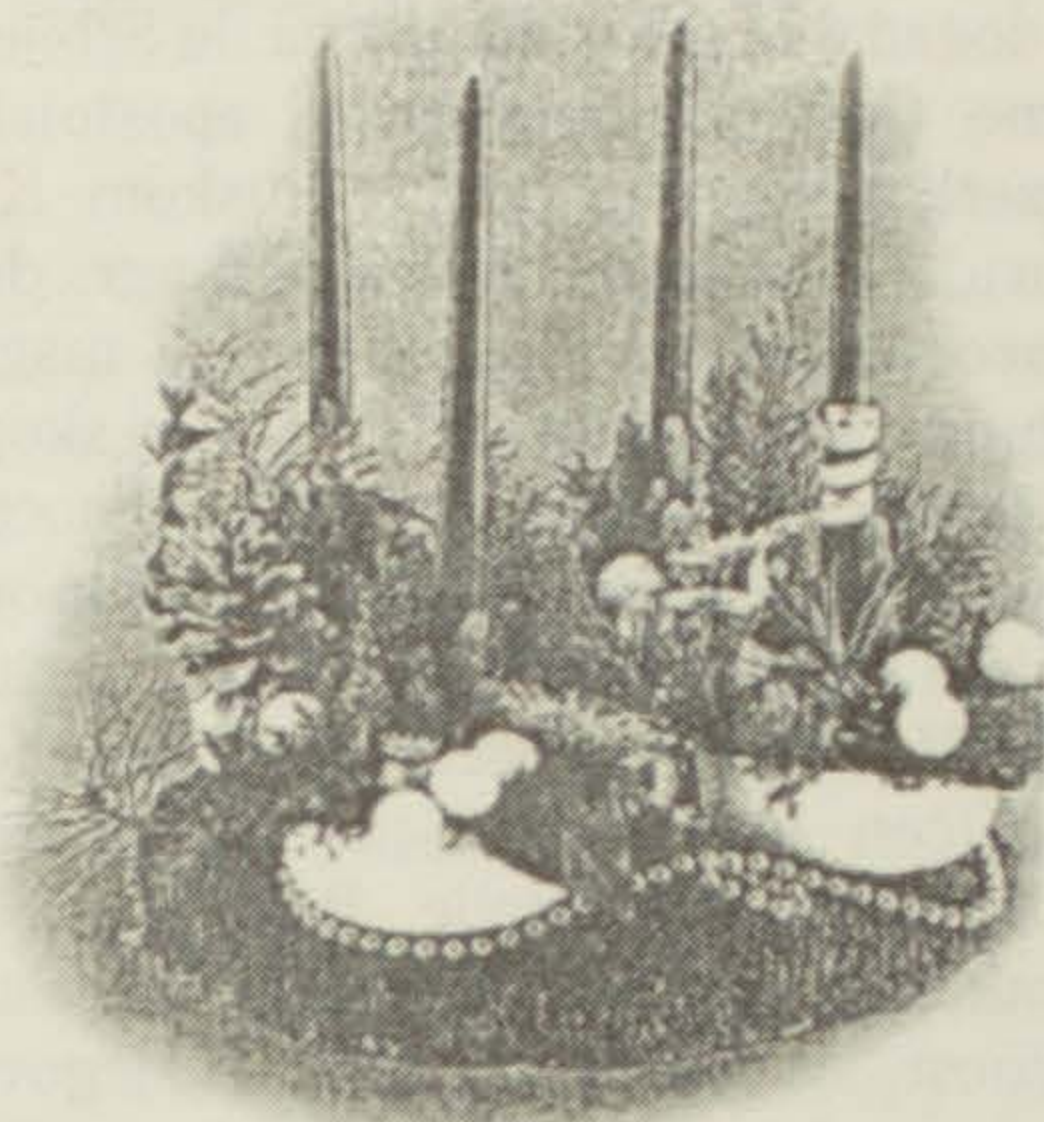
ADVENTSKI LANAC DOBROTE

Lakše je napraviti adventski vijenac od adventskog lanca. Ali ono što je lakše nije uvijek i bolje. Predlažem vam, dragi moji Zvončići, za došašće posebno vrijedan posao. Izradite adventski LANAC. On predstavlja NAŠA DOBRA DJELA koja činimo dok čekamo Isusov dolazak, njegovo rođenje. Lanac se može napraviti od papira, raznobojnog ili po vašem izboru. Za svako dobro djelo pravi se nova karika i tako se lanac povećava. Moglo bi to biti vrlo poticajno natjecanje tko će imati dulji lanac u obitelji ili možda u razredu. Objesite ga na vrata vaše sobe ili na svoj krevet a kasnije bi to mogao biti divan ukras za jelku.

Vaša dobrota razveselit će sve koji žive s vama, a ponajviše Isusa. Jedan se takav lanac može započeti i na MISAMA ZORNICAMA koje će u mnogim crkvama biti služene u ranim jutranjim satima.

Dok čekamo dolazak Isusa radosno molimo i čitamo Sveto pismo, rastemo u ljubavi!

Vaša Zvončica

ADVENTSKI VIJENAC

Nije teško napraviti adventski vijenac. Uzmite okrugao komad stiropora ili nekog drugog materijala i napravite četiri rupe u koje ćete staviti svijeće. Svijeće mogu biti u liturgijskoj boji, ljubičastoj ili po vašem ukusu. Stiropor stavite u neku posudu da vijenac lako sklonite kada je to potrebno. Ukrasite podlogu zimzelenim grančicama i ponekom mašnom.

ZVONČIĆI NA MISI

6. 11. - 33. NEDJ. KROZ GODINU

Mk 13,24-32

Isus će ponovno doći s velikom moću i slavom. Nitko ne zna kada će to biti ali trebamo budno čekati.

23. 11. - SVETKOVINA KRISTA, KRALJA SVEGA STVORENJA

Iv 18,33b-37

KRIST KRALJ vlada u kraljevstvu koje nije na zemlji. Njegovo kraljevstvo ne prolazi.

30. 11. - PRVA NEDJ. DOŠAŠĆA

Lk 21,25-28.34-36

Isusovom se ponovnom dolasku kršćani raduju jer će to označiti njihovo spasenje. Njegov će dolazak najaviti znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji će biti tjeskoba...

7. 12. - DRUGA NEDJ. DOŠAŠĆA

Lk 3,1-6

Bog se Ivanu Krstitelju javio u pustinji. I nama je to poruka da češće idemo u osamu, da se posvetimo molitvi kako bi nam Bog mogao govoriti.

HRVATSKA ČITAONICA U ZAGREBU

Drugu godinu zaredom na poziv Knjižnica grada Zagreba Hrvatska je čitaonica sudjelovala 15. studenog na završnoj svečanosti nacionalnog kviza za poticanje čitanja koja je održana u kongresnoj dvorani Zagrebačkog velesajma a u okviru sajma knjiga "Interliber 2003". Na ovoj svečanosti sudjelovali su pobjednici iz 180 knjižnica u Hrvatskoj te predstavnici hrvatske dijaspore iz Pečuha i Vojvodine.

Hrvatsku čitaonicu predstavljala je **Nevena Mlinko** iz Subotice koja je ove godine sudjelovala na svim smotrama recitatora i došla do republičkog finala. Odlazak u Zagreb bio je za nju nagrada, a kako sama kaže, i drugoj bi djeci poželjela da imaju čast otići na ovakvu manifestaciju gdje ima tako puno i tako divnih knjiga.

Lutkarska scena "Ivana Brlić-Mažuranić" izvela je predstavu **KLAUNI I LUTKE - FLJUF i ŽLJUF** u izvedbi glumaca Hrvoja Zalara i Dušana Bućana koja je bila nagrada za sve.

Glavni pokrovitelj ovog kviza je nakladnik Mozaik knjiga iz Zagreba koja je darovala **FAKTOPEDIJU - Ilustriranu enciklopediju sretnim dobitnicima.**

Na ovom je susretu Hrvatska čitaonica uspostavila suradnju sa zagrebačkom osnovnom školom "Prečko" i nastavnicom Ksenijom Kancijan koja će pokrenuti akciju prikupljanja knjiga za jednu od naših škola gdje djeca pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

K. Č.

DAN KNJIŽNICA

Završna svečanost nacionalnog kviza za poticanje čitanja

Katarina Čeliković i Nevena Mlinko u društvu s Davorkom Bastić, ravnateljicom Knjižnica grada Zagreba, i Rankom Javor, voditeljicom Hrvatskog centra za dječju knjigu

- NEŠTO NOVO U DOŠAŠĆU -
NAŠ PRIJEDLOG ZA ONE KOJI DOLAZE NA ZORNICE
 - za svaki dan došašća jedna sličica otajstva krunice

ADVENTSKI KALENDAR

S kompletom sličica 20 otajstava krunice koje se uljep-
 ljuju na kalendar možete nabaviti u Uredništvu Zvonika po
 cijeni od **samo 100,00 dinara.**

PROSLAVA BEATIFIKACIJE BL. MAJKE TEREZIJE, MISIJSKE NEDJELJE I PAPINOG DANA NA BIKOVU

U nedjelju 19. listopada 2003. godine, Sveti Otac **Ivan Pavao II.** proglasio je Majku Tereziju iz Kalkute "blaženom". Toga dana u svim crkvama svijeta, a tako i u našoj bikovačkoj, proslavljala se misijska nedjelja, kao i 25. obljetnica papinstva Ivana Pavla II.

Na taj dan u našoj crkvi okupilo se mnoštvo vjernika, koji su s velikom pobožnošću slavili sv. misu i pažljivo slušali propovijed, te molili na svoje nakane sada već blaženu majku Tereziju. Oltar je bio simbolično okićen. Papina žuto-bijela zastava, srebrne brojke "25" u crvenom srcu označavale su 25. obljetnicu njegova upravljanja Katoličkom crkvom. Fotografija Pape i majke Terezije, kako se drže za ruke, znakovito nam ukazuje na povezanost Svetog Oca i nove blaženice, čiji je ovozemaljski život izgrio poput svijeće za siromašne i odbačene u društvu - da bi drugi vidjeli i spoznali ljubav Božju. U ušima su nam odzvanjale riječi bl. majke Terezije:

**"Plod tišine je molitva,
 plod molitve je vjera,
 plod vjere je ljubav,
 plod ljubavi je služenje,
 plod služenja je MIR."**

U nadahnutoj propovijedi župnika **Julija**, između ostalog, saznali smo više o biografiji bl. majke Terezije, koju smo do sada malo poznavali.

Tokom sv. mise crkvom su se orili naši glasovi, a na kraju iste posebno radosni i ponosni zapjevali smo nama tako drage riječi: "O Bože, zar si pozvao mene..."

Marina Benke, VII. razred

ADVENT ili DOŠAŠĆE

Vrijeme priprave za Božić zovemo Advent ili Došašće. To je dio liturgijske godine, četiri tjedna prije Božića, a posvećeno je molitvi i razmatranjima na temelju Biblije.

Prvu nedjelju došašća karakterizira ponovni Kristov dolazak, drugu i treću osoba Ivana Krstitelja; četvrta nam predstavlja Mariju, Djevicu i Majku, koja nam je rodila Krista.

Liturgijska boja je LJUBIČASTA.

Adventski vijenac

Jedan od najpopularnijih advenstkih običaja svakako je paljenje adventskog vijenca, kako u crkva-
 ma tako i u našim domovima. Ovaj običaj vodi podri-
 jetlo iz predkršćanske Njemačke i Skandinavije gdje
 su se ljudi okupljali da dočekaju dolazak sunca nakon
 zime. Kružni vijenac napravljen od zimzelene i
 ukrašen sa četiri svijeće predstavljao je godišnji ci-
 klus i život koji je izdržao zimu. Kako su dani postajali
 dulji, ljudi su palili svijeće da daju hvalu "bogu
 suncu" za svjetlo. Običaj je ušao u kršćanstvo najpri-
 je kod njemačkih protestanata u 16. stoljeću.

Paljenje svijeća predstavlja za nas dolazak Isusa
 Krista, koji je svjetlo svijeta. Adventski je vijenac
 središte obiteljske molitve u došašću.

Odgovorimo zajedno na pitanja:

- Što je došašće?
- Kada došašće počinje?
- Kakva je liturgijska boja adventa?

Zadatak

1. Načinite svoj adventski vijenac
2. Naslikajte adventski vijenac i stavite ga uza svoj krevet kao podsjetnik na osobnu molitvu.

BOŽIĆNA NAGRADNA IGRA

Jeste li pažljivo čitali ove vaše stranice? Vjerujem da jeste. Dakle, neće vam biti teško odgovoriti na nagradno pitanje a sretni će dobitnici dobiti lijepe nagrade među kojima je i BETLEHEM!

KUPON ZVONIKA BR. 11(109)

Pitanje: Vrijeme priprave za Božić zove se

ili

Ime i prezime:

Adresa:

Uredila: Marina

Isus, snaga za svaki dan

Postoje dani kada nam sve ide od ruke, razdragani smo i vedri pa stoga puni energije za bilo kakve zadatke. Isto tako, postoje dani u kojima sve zapinje. I pored toga što želimo i činimo ogroman napor da popravimo naše raspoloženje, to ne uspijevamo.

Kada govorim o snagi i energiji mislim na unutarnju pokretačku snagu. Onu snagu koja kreativnost izražava u svakom pokretu i djelanju. Snagu koja postoji u svakom od nas ali je zaboravljamo pokazati, pokatkad je sputavamo i gušimo. Naše brige, strahovi, neuroze... učinit će da takav dar, kojeg svi imamo, bude potisnut duboko u nas.

A onda, tijekom tmurnog dana, dok hodate ulicom, iznenada susretnete Isusa. Osmijeh vam zaigra na licu. Sve krene na bolje. Koja misao o Isusu i molitva učinit će čuda, preokrenuti cijelu situaciju totalno drugim tokom. Snaga tog susreta bit će velika, kao ogromna radost prijatelja koji su se davno vidjeli pa nanovo sreli.

Ipak se zapitam, kako to - zar ne susrećem Isusa svakoga dana? Da! Susretnem ga, ali često prođem mimo njega preokupirana prizemnim brigama i zauzetošću. Njegovo lice nađe se skraja u vidokrugu razmišljanja. Dar da prepoznamo Isusa u svojim životima u tim trenucima izgubi se, potisnemo ga duboko u sebe.

"Ime njegovo nada je narodima!" (Mt 12,21) napisao je evanđelist citirajući proroka Izaiju i time dao recept za sve dane našega života, i loše i dobre. Jedina snaga je u nadi koju možemo dobiti u suretu s Isusom. Ne dozvolimo da Isus postane marginalni dio našega života.

Marina

Rezervirajte vrijeme za

Misu mladih za mir

5. 12. 2003. u 20 sati
u crkvi Marije Majke Crkve
u Aleksandrovu

Ne zaboravite na ...

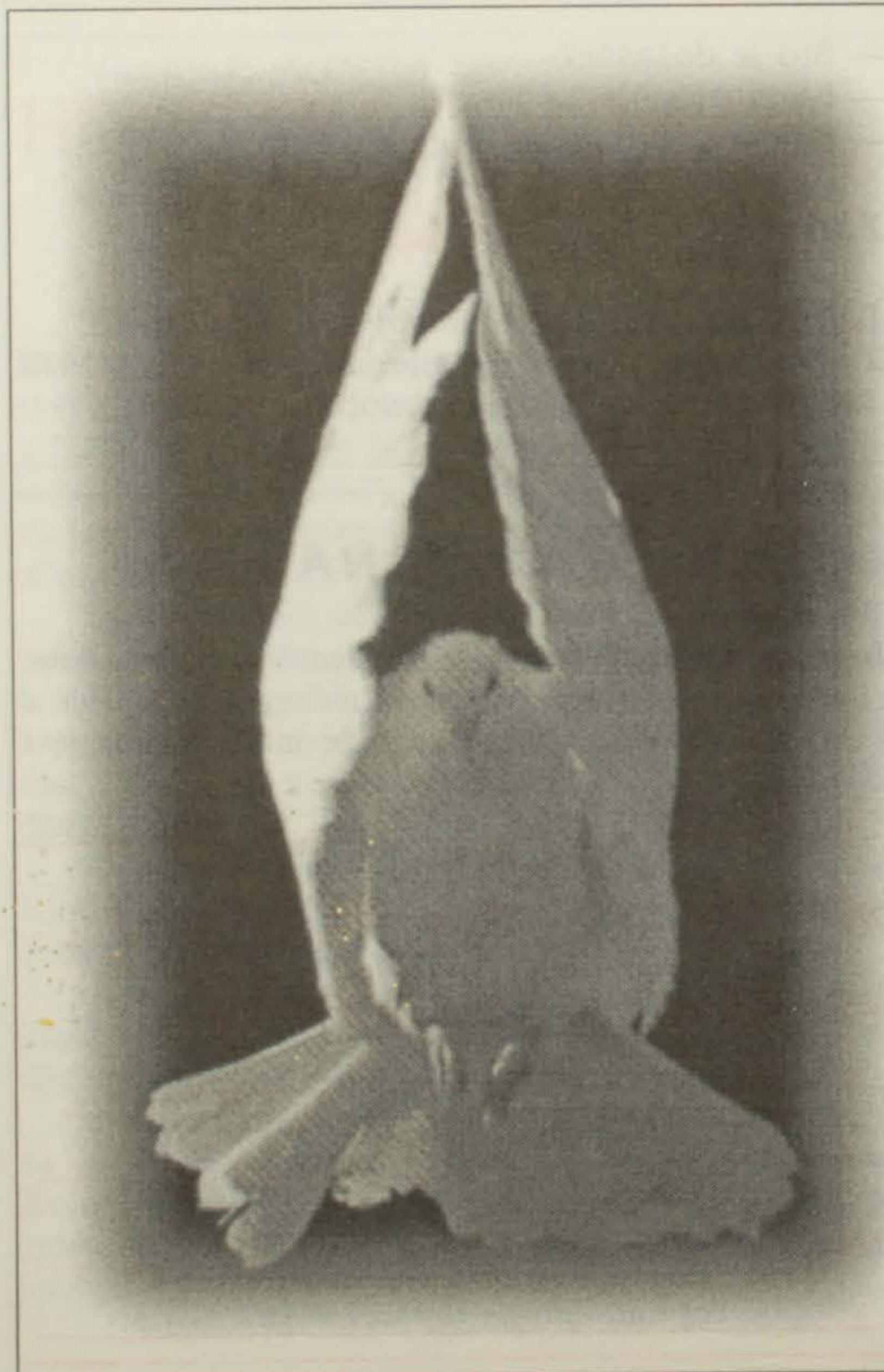
TRIBINU MLADIH

21. 12. 2003. u 19 sati
u Katoličkom krugu

BIBLIJSKA MOLITVA

Hvalite Jahvu jer je dobar,
pjevajte Bogu našem,
jer je sladak;
svake hvale On je dostojan!
On liječi one koji su srca skršena
i povija rane njihove.
Velik je naš Gospodin, svesilan...

(Ps 147)

Multivitaminska tableta

Karizmataska duhovna obnova u Subotici koju je održao o. James Manjackal zanjihala je inače miran i po malo umrtvljen grad. Dan nakon završetka seminara, dok sam čekala zeleno svjetlo na jednom od semafora u centru grada, dvije cure govorile su o duhovnoj obnovi. Prva je objašnjavala drugoj što se to događalo tijekom četiri dana seminara. Premda je duhovna obnova za nama, o. James dao je kratke upute kako zadržati "sjeme Riječi" u našim srcima, kako učiniti da sjeme padne na plodno tlo.

Evo tih 5 pravila.

1. Osobna molitva - jedan sat dnevno proveden u razgovoru s Bogom i pozorno osluškiivanje Božje riječi nama.
2. Euharistija - ne budite zadovoljni nedjeljnom pričesti, pobite svaki dan susresti se s Isusom na misi.
3. Obiteljska molitva - dom je kršćanski kada u njemu obitelj moli.
4. Karizmataska molitva - jednom tjedno odlaziti na zajedničku karizmatasku molitvu.
5. Čitanje Biblije - svakodnevno, čitajući Sveto pismo primamo ocean blagoslova.

ZAŠTO SE BORITI, ČEMU PATNJA, TRPLJENJE?

U svakodnevnom životu svatko od nas se pita: "Zašto se za sve uvijek mora krvavo boriti, čemu patnja, trpljenje, bol?"

U materijalnom svijetu nema odgovora.

U knjizi o Jobu, Job je prikazan kao čovjek koji je uživao u životu, bogatstvu, slozi, izobilju. Gospodin ga stavlja na kušnju. Sve se urotilo protiv njega, sve je izgubio. On se okreće Bogu. Prihvaća patnju i trpljenje. Ne proklinje, već upućuje molitvu Bogu. Na pitanje: "Zar ne žališ za materijalnim dobrima?", Job odgovara: "Bog dao, Bog uzeo." Iza tog odgovora stoji vjera čovjeka - iznutra je spoznao vjernost i Bog obilno nagrađuje njegovu ustrajnost i vjernost. On nije racionalno razmišljao.

Ako i mi, vjernici, prihvatimo trpljenje, boli i predamo Bogu patnju, dat će i Bog stostruko. Neki bolesnici odaju unutarnju radost. Jedna od tajni naše vjere je tajna ljudskog života, tajna patnje. Da li molimo ili proklinjemo? Onaj čovjek koji preda Bogu trpljenje, izađe sa shvaćanjima o pravim vrijednostima zašto se treba boriti.

U Isusu Kristu Bog nam dolazi u susret, podiže cijelog čovjeka. Bog ne želi trpljenje, stradanja, ratove... Sami sebi i drugima nanosimo bol. Njegovo dopuštenje "zla" pomaže nam ojačati u vjeri. Svojim primjerom dao nam je pravu vrijednost svoje patnje, koja nas pročišćava i priprema za uskrsnuće. Uskrsnuća nema bez Kalvarije i Velikog petka.

Zato, molimo i mi Isusa za snagu i milost da ostanemo vjerni do kraja. Psalam nam govori: "Hvalite Gospodina, On liječi one koji su srca skršena."

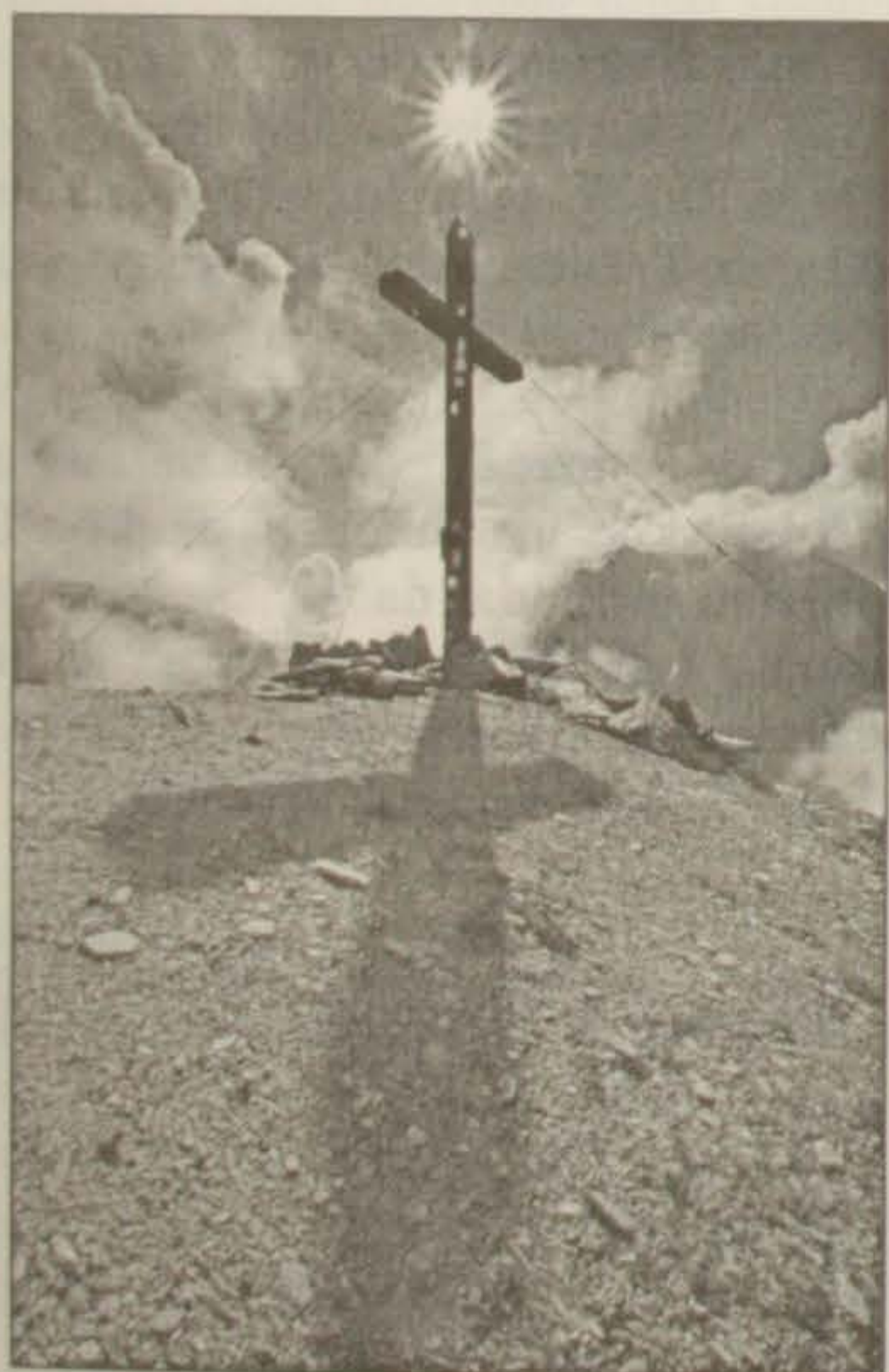
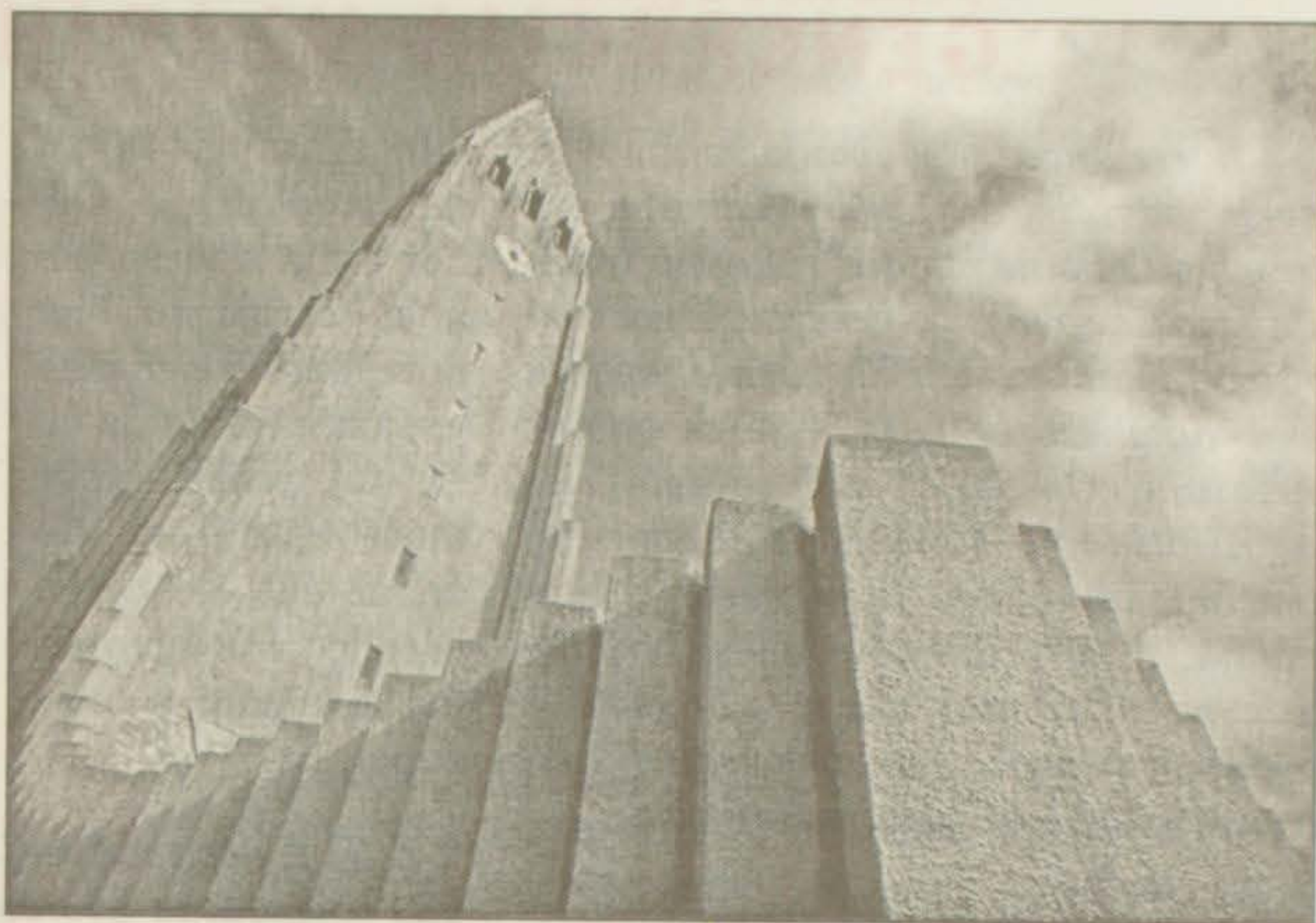
Tanja Taušanović

Statistika jednog tjedna u Londonu (1000 slučajnih prolaznika, na ulici)

65% vjeruje u Boga, od toga 30% vjeruje u osobnog Boga, a oko 32% u "nešto" (sila, energija)

Molitva - 37% vjeruje u pomoć Božju kada molimo, ostali NE.

Posjećenost crkve - 23% je bilo tijekom tog tjedna u crkvi, 27% je bilo tijekom prošle godine u crkvi.

ISTINITA PRIČA O JEDNOM POUZDANJU

O Maksimilijanu Kolbeu mnogi pričaju, često ga spominju po njegovoj snazi i žrtvi koju je podnio za drugo ljudsko biće, ali rijetko sam čula kako govore o njegovom pouzdanju u Boga i Bezgrešnu Djevicu Mariju. Jedno bez drugog, žrtva bez pouzdanja, ne mogu. Ipak, pouzdanje je početak velikog čina.

Obilježen znakovitim trenucima, Maksimilijan Kolbe imao je veoma buran život. U tim previranjima putokaz kroz život i oslonac uvijek je imao u Bezgrešnoj. Njoj je posvetio svoj život, časopis koji je osnovao u Poljskoj, svoje misije u Aziji, a osobito u Japanu. Tamo gdje su drugi klonuli, njegov primjer sijao je jače i tjerao ljude koji nisu vjerovali u Boga da se zapitaju o smislu života i postojanja i obrate se.

Jedan takav znakovit trenutak bio je u misijama u Japanu. Bezgrešna je dovela Maksimilijana u Nagasaki gdje je trebao podići kuću. Ma koliko pokušavao pronaći zemljište za gradnju u centru grada, novaca je uvijek nedostajalo. Na koncu, pronađeno je mjesto na periferiji grada.

"Bilo ih je koji su prigovarali. Dakako, na periferiji, u zaleđu brijega, nepodesno... Sve je bila istina. Ali istina je bila još strašnija. Smiješno bi bilo tvrditi da je to Maksimilijan predviđao. On nije, ali je za to znala Gospa. Nagasaki je grad na koji je pala prva atomska bomba. Za taj užas znade cijeli svijet. Na Maksimilijanovim barakama samo su popu-

cala stakla na prozorima. Zaštitio ih je brijeg. Eto, zašto mu Gospa nije htjela pribaviti novac za kupnju gradilišta u središtu grada." (citat iz knjige "Maksimilijan Kolbe - čovjek koji je nadvladao smrt" Yvesa Ivonidesa)

I što reći na kraju? Maksimilijan se cijeli svoj život pouzdavao u Bezgrešnu, od svog viđenja Gospe kao dvanaestogodišnjak do dragovoljnog izbora bunkera gladi umjesto jednog oca obitelji. Nakon dva tjedna gladovanja uz molitvu kao hranu, ostao je živ s još trojicom osuđenika koje su na kraju umorili smrtonosnom injekcijom.

Pouzdanje je ono što nam prečesto nedostaje. Vjerujemo ali kad je pouzdanje najpotrebnije posustajemo. To je možda kao ne vjerovati do kraja. Mi ljudi imamo jednostavan zadatak od Boga - pouzdanje. Možda ta zadaća djeluje teško i neostvarivo jer prečesto na površinu ispliva "zabluda" ili nam se tako čini, ali i pored toga trebamo vjerovati kako nam Bog želi samo dobro. Izbor je, jasno, na nama!

Marina

U DUHU TRADICIJE JOŠ JEDNA GENERACIJA MLADIH

Interesantna predavanja koja uvijek završe radosnim druženjem odlike su već glasovite "Tribine mladih". U duhu tradicije koja se prenosi s generacije na generaciju, mladi subotičkih župa okupljaju se u Katoličkom krugu gdje se tribine održavaju. Oni pak, koji se žele više angažirati i time dati svoj pečat aktivnostima mladih, birani su u Odbor tribine mladih. Novi članovi Odbora tribine nedavno su izabrani, bila je to prigoda da prorađavamo s novom voditeljicom Tribine mladih Mirjanom Horvacki.

Zvonik /Z/: Predstavi nam se!

□ **Mirjana:** Ja sam Mirjana Horvacki, učenica sam II. razreda Gimnazije. Na tribinu sam počela dolaziti puno ranije, ali sam u odboru bila od prije godinu dana. Čim sam počela dolaziti na tribinu, u mojoj župi je bila smjena odbornika pa me je prijateljica predložila u odbor tribine. Kada su se mijenjali svi ostali odbornici, nekolicina nas je ostala i među njima ja sam izabrana za voditeljicu. Vidjet ćemo kako će to biti.

Z: Koliko je starih odbornika ostalo?

□ **Mirjana:** Ostala su tri stara člana, a ostalo su novi i to su uglavnom mlađi članovi. Znači, oni stariji su sad već na fakultetima. Ostala je mlađa generacija, uglavnom srednjoškolca.

Z: Kako je došlo do tvog angažiranja u odboru?

□ **Mirjana:** Čim sam stasala za odlazak na Tribine mladih, bila sam oduševljena što je došlo vrijeme da sudjelujem u jednoj takvoj aktivnosti. Odlazak na Tribinu za mene je bila divna stvar jer sam mogla čuti ono što me

interesira. Kada su me predložili u Odbor malo sam se bunila, jer su to bile nove obaveze. Kasnije sam shvatila da ću na taj način lakše moći izraziti ono što želim čuti te ondje prenijeti i druga mišljenja mladih s moje župe.

Z: Ti si nova voditeljica tribine, da li si bila iznenađena izborom?

□ **Mirjana:** Bila sam malo iznenađena ali Bane Ivanković (voditelj Tribine mladih prije Mirjane, op. ur.) je ukazao na tu mogućnost. Jer ostale smo nas tri iz starog odbora, a trebao je netko biti tko je već sudjelovao u radu odbora. Pretpostavljala sam da će nekom tako nešto pasti na pamet i predložiti me, ali sam se nadala da će biti izabran netko drugi.

Z: Da li imate neke planove glede izbora tema i kakvo je trenutno ozračje u Odboru?

□ **Mirjana:** Smislili smo ponešto novo. Svaki odbornik će napisati teme koje želi čuti i teme mladih iz svoje župe. Od prikupljenih prijedloga napraviti ćemo kostur, također ćemo napraviti listu predavača te predavaču ostaviti mogućnost odabira teme koju želi predavati.

Z: Što misliš da li se teme koje interesiraju mlade ponavljaju tijekom godina?

□ **Mirjana:** Da, naravno, ponavljaju se. Bilo je već i istih. Nove generacije

dolaze na tribinu a od onih koji već odavno dolaze nema mnogo. To su dvije-tri osobe, tako da su teme slušateljima uvijek nove. Na tribinu dolaze mlađe generacije, prvi, drugi razred srednje škole. Manji je broj starijeg uzrasta, trećeg i četvrtog razreda srednje škole. Teme koje obrađujemo na Tribini su na neki način stalne teme koje interesiraju mlade.

Z: Da li Odbor Tribine mladih organizira još nešto osim predavanja?

□ **Mirjana:** To su Mise mladih za mir na koje ovom prigodom po-

zivam sve mlade jer te molitve su potrebne. Mise su svakog prvog petka u mjesecu i održavaju se u raznim župama. Uobičajeno je da Odbornici obavijeste župnike o misi kako bi oni navijestili te mise. Pored toga, dva puta smo organizirali druženje mladih. To nije ono druženje poslije Tribine, nego su to bili baš susreti mladih. Ti susreti bili bi praktično okupljanja, "žurke" za kršćansku mladež. No, na žalost to nam nije uspjelo, malo je slabiji bio marketing. Možda to ponovno uradimo i to bi se moglo ustaliti isto kao i tribina. Vidjet ćemo kako će sve to ići.

Z: Imaš li neku poruku za mlade?

□ **Mirjana:** Ako želite saznati mnogo toga što će vam koristiti u životu, dođite na Tribinu mladih! Sigurna sam da ćete uživati.

Tribine mladih odgajale su mnoge generacije kršćana Subotice i okolice. To je ujedno prigoda da se međusobno upoznaju i zbliže, a neki su na tribini upoznali svog budućeg bračnog druga.

Marina

Razmišljanje nakon jedne Tribine mladih

Čovjek i religija

Od prvobitne ljudske zajednice čovjek kao biće imao je potrebu težiti nečemu, imati neki cilj. Taj cilj, bio dobar ili loš, koristan ili beskoristan, čovjeku kao biću bio je jedan vid potrebe. U prvoj zajednici čovjekov cilj je bio preživljavanje zato mu je najvažnija bila hrana ili skrovište od vremenskih nepogoda. Vremenom on je svoj život usavršavao i težio je k nečemu višem, stalno je sebi postavljao za cilj nešto savršenije, iznad prosječnog. U stvari, tu se javlja prvi oblik čašćenja i slavljenja Boga - nečega uzvišenog. Bog je stavljen na vrh ljestvice čovjekovog postojanja i razvoja. Bog je savršenstvo kojemu svi težimo. Ali nije svima Bog na vrhu ljestvice vred-

nota. Nekima je to novac, nekima slava, užici, blagostanje ali i ljubav, dobrota... Znanstvenici smatraju da će čovjek na najvišem stupnju razvoja sam sebi biti bog. Kada budu zadovoljene one osnovne, nama najbitnije potrebe, Bog nam više neće trebati, jer zašto da vjerujemo u nešto i zašto da to štujemo, kad već i sami možemo sve postići.

Mi kao kršćani ne smijemo tako razmišljati. Koliko god čovjek i njegovi izumi izgledali savršeni, ipak su suviše krhki i prolazni. Pred Bogom smo uvijek maleni - "prah i prašina". Nikada, koliko god se trudili - a moramo to činiti, to je Isusova zapovijed - nećemo moći dostići mjeru njegove savršenosti. Naše je savršenstvo već u tome da želimo i trudimo se biti što sličniji njemu. To je put koji vodi do svetosti, do savršenosti koju Isus od nas zahtjeva.

Petar

Uređuju:
Vesna i Ladislav Huska

**Reke osobe ulaze u naše živote i brzo odlaze iz njih...
Reke osobe nam postaju prijatelji ostaju s nama dugo ostavljajući prekrasne tragove u našim srcima...
i nećemo biti isti kao prije jer smo imali dobroga prijatelja!!!**

DESET "UČINI TO" ZA BRAKOVE U OPASNOSTI

1. Sjeti se da si se zaljubio i oženio da podijeliš s nekim čitav život. Nitko od nas nije savršen. Svi mi činimo pogreške.
2. Shvati da je u braku nužno otvoreno, iskreno komuniciranje. Nitko ne može čitati misli drugoga. Svoje osjećaje i brige moramo izraziti riječima. Moramo imati razumijevanja, ljubavi, i ono što je najteže od svega, moramo opraštati.
3. Razmišljaj, i kad se pojave problemi broji do deset ili čak do sto, prije nego što progovoriš ili se na nešto odlučiš.
4. Nađi vremena da budeš sam sa svojim bračnim drugom. Djeca su divna, i mi ih volimo, ali svaki par treba razgovor u dvoje barem jedanput tjedno. (Pa makar to bila i šetnja po kiši!)
5. Ostavi svojem bračnom drugu slobodu. Neka on ili ona rastu kao posebna osoba. Poštujte prava jedno drugome i imajte povjerenje jedno u drugo.
6. Budite nježni. Zagrljaji, poljupci, i šetnja ruku pod rukom je "u modi" u bilo kojoj dobi!
7. Drži na pameti da svaki par ima svojih sporova i nesuglasica.
8. Sjeti se da ste jednom bili zaljubljeni jedno u drugo - i da to opet možete biti, ako se istinski trudite.
9. Traži pomoć od stručnih savjetnika, svećenika ili dobrih prijatelja. Kad čujemo savjet od nekog drugog, naš teret postaje lakši i mi ga možemo misliti jasnije.
10. Moli Boga za pomoć i da se možete snaći. On je zapovijedio da ljubimo jedan drugoga, i kad dajemo oprost i ljubav bračnom drugu koji nas je razočarao, mi rastemo u svojoj ljubavi prema samom Bogu.

("Uspješno roditeljstvo", Ann i John Murphy)

Kako na najbolji način razgovarati?

Dragi čitatelju, htjeli bismo o nečemu s Vama razgovarati. Vi ste pažljiv i zainteresiran čitatelj, sigurno često i komentirate naše tekstove u obitelji ili s prijateljima, nakon čega stvarate vlastite stavove. Zbog toga osobito rado radimo za Vas! Ali, vidimo i neki problem, o kojemu bismo voljeli razgovarati: predlažemo Vam da sa svim bližnjima - pripravljavajući se za radosne božićne blagdane - "izgladite" odnose i to na miran, prijateljski način, s puno kršćanske ljubavi, u čemu Vam, nadamo se, može pomoći sljedeći tekst. Što Vi mislite o tome? Mi smo upravo pokušali - uspjelo je, i nije ništa strašno!

Često, da bismo izbjegli problem, šutimo "zbog mira u kući", ali što su posljedice takvog izbora? Šutimo i ljutnja se nagomilava. A onda... već poznato: zbog najmanje sitnice izlazi iz nas sve što smo "gutali" i tada se svađamo, vrijeđamo i sl., a problem ne rješavamo. Tada najčešće optužujemo. Rečenice koje počinju s optuživanjem nikada ili skoro nikada nemaju efekta. Te rečenice su: "Vidiš da sam ti rekao/la", "Što hoćeš još od mene?", "Drugi su krivi za taj problem", "Dobit ćeš ti još zato što me ne slušaš!", "Kada ćeš se već opametiti?", "Ovo ti je zadnja opomena!" itd.

Postoji formula **KAKO RAZGOVARATI**.

Važno je govoriti **tonom** koji je smiren, koji pokazuje podršku i otvorenost.

Razgovor počnite iskazivanjem svojih osjećanja, misli i potreba.

Zatim, **pohvalite** sugovornika kao osobu.

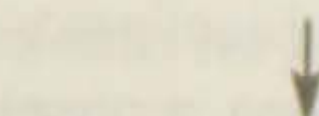
Pokažite sugovorniku da ga volite kao biće.

Poslije pozitivne kritike krećemo s onim što je problem (ljutimo se na ponašanje).

Zajedno se dogovaramo oko rješenja.

Na kraju, provjeravamo što sugovornik misli o prijedlogu.

Ja bih htio/la o nečemu razgovarati.

"Plus" na ličnost:

Ti si moj/a dobar/a suprug/a. Volim te zbog...

"Minus" na ponašanje:

Ali vidim da imamo neki problem...
Volio/la bih o tome porazgovarati...

Prijedlog

Provjera:

Što ti misliš o tome?

(Na susretu mladih bračnih parova nakon predavanja na temu "Voljeti i/ili biti voljen" ovaj način razgovaranja i rješavanja problema opisala Dijana Mirković David, psiholog)

Uređuje: Jakob Pfeifer

Irinej Bulović:

MOJI SUSRETI SA SVETIM OCEM

Svojim govorom na proslavi 25. obljetnice pontifikata pape Ivana Pavla II. prisutne je oduševio visoki gost iz Pravoslavne Crkve, vladika bački gosp. Irinej, jer je na originalan i topao način govorio o svojim susretima sa Svetim Ocem.

Prvo želim da se zahvalim u ime Pravoslavne Crkve na pozivu kako nadbiskupu Stanislavu Hočevaru, tako i Njegovoj ekselenciji mons. Sbarbaru, nunciju u Beogradu, i svima vama, za ponuđenu priliku da svoja skromna razmišljanja, utiske i osećanja podelim večeras sa vama, u ovom svečanom trenutku kada čitava Rimokatolička crkva širom sveta, uz učešće i ostalih hrišćana i svih ljudi dobre volje, proslavlja srebrni jubilej pontifikata, arhipastirske službe Njegove Svetosti (biskupa) episkopa grada Rima, i poglavara Rimokatoličke crkve, kako mi pravoslavni kažemo u nama bliskoj terminologiji, patrijarha čitavog hrišćanskog zapada.

Srebrni jubilej je povod za sve nas da se zamislimo nad primerom i porukom ličnosti koja je ovih dana uz nas i večeras ovde uz nas...

Reč "papa" je verovatno orijentalnog porekla i znači "otac"; pre svega duhovni otac. To je naravno i značenje termina "patrijarh" koji se koristi na Istoku, mada ni ternim papa nije nepoznat, jer episkop aleksandrijski se, takođe, zove "papom" u Africi. I reč patrijarh ima slično značenje, jer je u njenoj osnovi isto reč otac. I obična reč "pop" u našem narodnom jeziku, svakodnevnom načinu govora svih Slovena, i katolika i ostalih, koja na izvornom grčkom jeziku glasi "papa", slično kao "papa" i znači isto to - "otac".

Verujući, dakle, pre svega svi rimokatolički vernici u svakog episkopa, a posebno u prvoga među svojim episkopima, onoga koji je tokom niza vekova, čitavih 1.000 godina bio i prvi episkop čitave hrišćanske vasseljene ili ekumene, dok je postojala jedinstvena i jedina hrišćanska ekumena, nadamo se i molimo se Duhu Svetom da će ponovo kad tad doći vreme postojanja jedinstvene hrišćanske vasseljene, kada će, ako se to u istoriji ostvari, kao što se nadamo i molimo, ponovo, po drevnom kanonskom poretku episkop grada Rima biti prvi episkop hrišćanske vasseljene.

Imam utisak, i dozvolite da ga podelim sa vama, da je današnji papa rimski, Njegova Svetost Jovan Pavle II i lično doživeo i pred čitavim svetom svedočio svoje služenje i svoje prvenstvo, pre svega upravo kao službu i služenje u ime ljubavi Hristove, ne kao vršenje vlasti i jurisdikcije u prvom redu, ne kao činjenicu juri-

dičku ili pravnu, nego pre svega kao činjenicu novog našeg blagodatnog života u Hristu, života kao nove stvari u Hristu, preporođenih i Duhom Svetim isceljenih ličnosti, krštenih, miropomazanih i pričješćenih svetinjama Tela i Krvi Hristove...

Ličnost Jovana Pavla II zaista izvršava funkciju i druge svoje počasne titule, titule pontifeksa, mostograditelja, služeći svima, pre svega svojoj Crkvi i njenom jedinstvu, a zatim služeći koliko je najbolje i najviše moguće jedinstvu svih. **On time zaista gradi mostove i ostvaruje sebe kao autentičnog mostograditelja duhovnosti, pontifeksa.**

Ne treba da prećutim, da je jedan od velikih svetih otaca, sveti Irinej, episkop grada Liona u današnjoj Francuskoj, svojim životom, svojom ličnošću u sebi spajao jedinstvo ljubavi, hrišćanski Istok i Zapad, bio je uzor i prethodnik današnjem papi rimskom Jovanu Pavlu II koji svojim životom i služenjem potekavši iz Istočne Evrope, iz našeg slovenskog sveta, i provevši svoj život u poljskoj crkvi do 1978., do izbora na katedru Petrovu u Rimu, u blizini i u kontaktu sa Pravoslavnom crkvom i služeći kasnije i do danas, noseći krst, kako je ovde lepo rečeno pre mene, toga služenja, također, na taj način sjedinjuje Istok i Zapad u želji da gradi i gradi mostove među njima.

Ja verujem da to što sad govorim ne izražava samo mene i samo pravoslavno shvatanje, nego da izražava i sve Vas i da izražava autentično shvatanje katoličkih hrišćana, uključujući i samog, Njegovu Svetost, papu Jovana Pavla II. Suština njegove službe, njegove odgovornosti, njegovog položaja u Rimokatoličkoj crkvi, u tome da ulaže sav napor da doprinese služenju, spasenju svih na način kako kao čovek najbolje može i ume, u ljubavi i u ime ljubavi, radi spasenja svih.

To je sadržaj, uostalom svakog prvenstva, i episkopskog, svešteničkog i među vernicima i između starijih i mladih i tako dalje... Smatramo da sinteza i uzajamno prožimanje dvaju osnovnih načela u organizaciji Crkve, načela sabornosti, kako ga mi nazivamo, ili sinodalnosti, načela koje je Drugi vatikanski sabor, takođe naglašavao i u tome se susretao i prožimao sa Pravoslavnom crkvom i celom Crkvom svih vekova. Načelo, dakle, kolegijalnosti, ali i načelo da ta zajednica u Hristu ne može biti bezglava, kao što ni Crkva nije bezglava, nego je telo Hristovo, a Hristos je glava Crkve, nego postoji prvi koji ima svoju odgovornost i svoj sud.

(nastavlja se)

Božji volonteri

"Bog, Bog, Bog! Neka se čuje ovo neizrecivo ime, izvor svakog prava, pravednosti i slobode - u parlamentima, na trgovima, po kućama i kancelarijama..." Potaknuti tim pozivom Svetog Oca Pija XII. nakon revolucije 1956. godine u Mađarskoj, u Marijinom djelu rodili su se volonteri, koji u svijetu žive kao totalni kršćani dvadesetog vijeka.

To su žene i muškarci svih godina, rasa i nacionalnosti, koji svojevolumeno slijede Boga, jer ljubav je slobodna, potaknuti jedino svjetlošću ljubavi prema Njemu. U svijetu koji ih okružuje htjeli bi na poseban način svjedočiti - jasnoćom činova - izvanredan utjecaj koji Evanđelje ima na svaki vid ljudskog života, kako na osobnom tako i na društvenom planu. Uvjereni su da je Božja Riječ, primijenjena u životu, sposobna ostvariti istinsku evanđeosku revoluciju, koja je istovremeno najsnažnija socijalna revolucija.

"Da, biti 'volonter' znači biti 'slobodan'!"

Slobodni ste živjeti život kao i svi ostali, nemate nikoga tko bi vas primoravao, niti zavjet koji vas veže. Ali, vi se slobodno zalažete, uvijek spremni, i poslije cijelodnevnog rada, da darujete svoje vrijeme i energiju.

Slobodni ste uživati svoja blaga, koja ste pošteno stekli, ali u zajedništvo dajete svoj suvišak da biste oponašali kršćane u prvoj zajednici.

Slobodni ste sjedjeti mirno u svome domu, ali vrata svoje kuće otvarate drugima...

Slobodni ste ići u kino, u kazalište s prijateljima, ali više volite čitati knjige koje govore o Istini, jer ona dolazi od Onoga koji je posjeduje u punoći.

Slobodni ste svoje vrijeme koristiti za sebe, ali vi ga darujete onima koje susrećete na svom životnom putu.

Slobodni ste, ali sebe ste iz ljubavi učinili robovima, da biste svjedočili Njega baš usred svijeta gdje Njega nema; On od vas očekuje da kao prvi kršćani propovijedate blagu vijest, živeći rame uz rame sa svim bližnjima, i da je svuda nosite: kao što se kršćanstvo proširilo preko totalnih, istinskih dobrovoljaca, koji su kao trgovci ili vojnici naviještali Krista u novim krajevima.

Svijet znanosti, svijet obitelji, svijet medicine, svijet umjetnosti - svi različiti svjetovi očekuju vas, da biste bili kao kvasac koji neumitno podiže masu.

Chiara Lubich

Piše: Alojzije Stantić

UČITELJ U SALAŠARSKOJ ŠKOLI

Nastanak salašarski škula

Početak XVIII. veka počelo je obrazovanje učitelja u našoj varoši, al je prošlo dosta vremena dok 1832. godine nije napravljena prva salašarska škula u Ludašu, a poslije nje su počeli i otvarati u salašima i zidati nove škole i u drugim pustarama. Varoške vođe su početkom 1880-ti godina naredili da se zidaju jednake salašarske škole, a iz pismena znamo da je do 1890. godine sazidano 18 takih škula, u našem kraju u Tavankutu i Đurđinu. Sve te škole su imale učionicu,

VIŠ. Ivan Skenderović, jedan od učenika kraj oronule škole na Hrvatskom Majuru

a dvije sobe, kuhinju, podrum i obaška komaru za učitelja. Ko graditelj ti škula spominje se i u ono vrijeme priznati Titus Mačković, a od početka XX. veka voljom vlasti zidali su joj "na isti kalup", po jednom planu. Još i danas je ostalo sačuvani nekoliko takih škula, a najočuvanija je škula na gredi kod dola na malom tavankutskom putu, koju je kupio Ivan Bačlija-Glumac, sredio je, al je spolja i iznutra sačuvalo njezin starovinski izgled. Divota jedna, nju treba vidjeti.

Ko i svaki početak, i obavezno školovanje salašarske djece je išlo teško, kaštingovali (kašnjavali) su roditelje koji su se tom opirali. Još su kojekako upisali djetetu u prvu normu (razred), al su tušta nji kazali djetetu "kad si se naučio potpisati više ne moraš ići u škulu" - tako je prošlo tušta salašarske djece, ko i moj dida u osamdesetim godinama XIX. veka, pa i mater mi početkom XX. veka. Ko zna koliko je nadarene salašarske djece "očlo za plugom", a srićna su bila dica oštromni roditelja koji nisu tako kontali; djetetu su školovali, a među njima su neki postali učenici ljudi na velikom glasu. Ko za primer spominjem najpoznatijeg, Tomu Stantića (1876 - 1956), poslije Gerarda karmelićanina. Tome je steklo prvo nauku u đurđinskoj Kopilovoj

školi, onda u salašu nabijanici, koju su jedno vrijeme po učitelju zvali Rašpicina škula, a u Kraljevini Jugoslaviji po Kralju Milutinu. Kad se danas prođe istim putem kudan je sa salaša Tome išo do škole, možemo zamisliti kako mu je bilo ići blizu 4 kilometra u opankama litnjim putem, gacati po blatu, obalaziti lape, spuštiti se kroz surduk (klanac) preko Čvarkove begije (čuprije, mosta) u gatu dola, pa nuz Stantićev šor doći do Kelemanove čoške i otaleg Pačirskim putem na oko po duži do škole.

Zlatno vrijeme salašarske škole je sridina XX. veka. Bilo je tako dok nisu primorali salašare na rad i život u naseljima, s njima su očla i dica, a salašarske škole bez struje ostale u bespućima nepotrebne. Tu je njevo kraj.

Salašarski učitelj u XX. veku

Učitelj je stajao u salašarskoj školi, s njom se sjedno, imo je vremena i znanja da škulu uredi iznutra i spolja, da bude ogled djetetu kako se može srediti mjesto gdje živi i radi. Salašarski učitelj je nuz naučavanje djece po potrebi svitovo i roditelje, on je nuz popu bio prema djetetu i ko roditelj, u nji je usađivo kreposti, duhovno je jače društvo. Nuz prva slova djetetu je učio kako i od koga da uči, na koga se treba ugledati i paštriti da se u životu ide njegovim stopama.

Taki je učitelj bio i, od nedavnog pokojni, Antun Vidaković (1932-2003), jedan od posljednjih učitelja u salašarskoj školi. On je učiteljovo u Hrvatskom Majuru (u Kraljevini Jugoslaviji škula "Mijo Mandić") sa suprugom Ružom od 1957. do 1962. godine. U ovoj, još i u to vrijeme svitom bogatoj, pustari Antun je ostavio dubok trag na tolike generacije djece, vrijeme je izhasnirao i da uredi škulu, paštrio se u širenju kulture, u predavanjima od hasne za okolni svijet, s mladima je priredivo predstave itd. Pokazao je da njegov poziv nije samo da (na)učiti djetetu, već i da duhovno oplimenjuje okolni narod, a jel je to uspišno obavio i ostavio dubok trag u životu čeljadi iz Hrvatskog Majura,

kad je očlo u varoš njevo su spominjali ko "učitelja sa Hrvatskog Majura".

Ko i sve druge salašarske škole, tako je i škulu u Hrvatskom Majuru zadesio sunovrat, koji je počlo poslije punih sedamdeset godina kad su ukinili gvozdeni put Subatica - Crvenka (1908 - 1978), a kad je tim putem posljednji put prošao "Bandika" (1), odzviždio je početak kraja salašima Šinterije i okolni šorova. Danas u tom kraju na prste možemo izbrojiti salaše u kojima žive i rade paorska čeljad.

Ante Dulić, učitelj iz Đurđina, koji je učio djetetu u đurđinskoj Šokčićevoj školi zvanom po imenu Đene Dulića (prvi pridsidnik Pučke kasine), pripovijeda da je u učionici imo klupe u četiri reda, svaki red za jedan razred. Dok je jednome predavao nauku, drugi su učili zadaće kod table, treći su učili iz zemljovidne karte, a četvrti u sebi čitali određeno štivo. Kaže da je djetetu naučio u školi, nisu morali učiti na salašu, diji je čekao posao. U to vrijeme u osnovnoj školi nisu učili taku nauku ko današnja dica, al su onda salašarska dica tušta naučili od starijih u "školi života", koja danas, nažalost, fali tolikim đacima, pa i đakelama. Imo je dosta nadarene djece, nagovalo je roditelje da ji školuju, al ga je malo ko poslušao, zato je ko zna koliko naši veliki umova "očlo za plugom".

Sitimo se svikoliki mrtvi i još nekoliko živih učitelja u tolikim salašarskim školama koji su dio svog života posvetili da znanje usade u djetetu, od koji su tušta nji vremenom postali poznati ljudi čija se imena spominju u istoriji, a jeto uskoro će se jednog od nji ime ispisivati i u katoličkom kalendaru, dićnog nam karmelićanina Gerarda (Tome) Stantića.

(1) Omiljenom ajzlibanu s parnom mašinom narod je nadio ime po Angyal Andrásu zvanom Bandi, poznatom (zloglasnom) topolskom (Bačka Topola) bečaru, koji je po pustarama haro sivačkim i okolnim putovima, kudan je haro i još poznatiji bečar Rózsa Sándor.

Učitelj Antun pričesćuje se na ovogodišnjem proštenju na Hrvatskom Majuru

Piše: Stjepan Beretić

Vrijeme župnika Ranića bilo je obilježeno jozefinizmom

Samo se donekle može shvatiti ponašanje najprije bačkog, pa subotičkog i na kraju bajskog župnika **dr. Stipana Ranića**. On je svoje svećeničko djelovanje na području sadašnje Subotičke biskupije započeo u Baču baš u vrijeme kad je 1766. godine nadbiskup **József Battyány** tamošnjim franjevcima oduzeo župu, da bi sebe imenovao župnikom, a mladog svećenika dr. Stipana Ranića i **Imrea Győrija** mjesnim kapelanima. Mladi su svećenici to svoje mjesto mogli shvatiti i kao znak posebnog povjerenja. Za župnu crkvu mu je poslužila od u Deronje preseljenih pravoslavnih vjernika napuštena crkva. Njegov smještaj i oprema crkvice je zacijelo bila vrlo oskudna. Vjernici su se najmanje radovali novom "župniku". Radi toga je Ranić mogao osobno biti nezadovoljan, a s druge strane, nema sumnje, da je bio vrlo energičan čovjek. Zato su njegovi nastupi ne samo prema franjevcima, već i prema vjernicima bili ne samo oštri i neprimjereni. Tako će u Baču ostati po gruboj naravi upamćen svećenik. No i da nije bio teške naravi, puk koji je stoljećima dijelio sudbinu s franjevcima, teško bi ga prihvatio.

Redovništvo u opadanju

U Austriji su vladari nastojali ostvariti što veći nadzor nad Crkvom, a napose nad redovnicima. Poslije Karlovačkog mira (1699. godine) car je Leopold naredio da se franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj oduzmu samostani u Slavoniji i Mađarskoj. Zahvaljujući odluci vrhovnog poglavara reda iz Rima, ta se naredba nije provela. Poznato je da je već u drugoj polovici 17. stoljeća budimpeštanska franjevačka rezidencija spadala pod Bosansku

provinciju. Franjevci rodom iz Bosne i Dalmacije službovali su u Slavoniji, Slavonci u Bosni. Tako se u raseljenom narodu nikada nije gubila veza sa starim krajem. Ipak je među franjevcima postojala težnja da se oblikuju nove provincije. To se ostvarilo 1735. godine, kad je ustanovljena dalmatinska, bosanska i napokon, u našim krajevima, Provincija svetoga Ivana Kapistrana. Toj su provinciji pripali samostani u Baču, Somboru i Baji, ali su u istoj provinciji ostali i samostani u Vukovaru, Iloku, Šarengradu, Petrovaradinu i Beogradu. Franjevački je podmladak studirao filozofiju u Baču i u Baji. U to vrijeme je većina malobrojnog katoličkog stanovništva južnog dijela Kalačko-Bačke nadbiskupije (danas Subotičke biskupije) bila hrvatske narodnosti. Ti su vjernici imali brojna duhovna zvanja, a domaćim su se sinovima pridruživali i franjevci iz istočne Slavonije i Srijema. To je bilo od velike važnosti za očuvanje narodne samobitnosti hrvatskog puka koji se nastanio na području mađarskog kraljevstva. Kako je vrijeme odmicalo, i kako su se vjernici mađarske i njemačke narodnosti u sve većem broju nastanjivali u ovim područjima, tako je rastao i broj franjevaca mađarske i njemačke narodnosti. Franjevci Provincije svetoga Ivana Kapistrana su, što se jezika tiče, u svemu dobro odgovarali potrebama njima povjerenih vjernika.

Zatvaraju se samostani, raspuštaju redovi

Mnogi su afirmirani redovi ostajali bez podmlatka, budući da se država miješala čak i u odgoj redovništva. U katoličkom dijelu Europe ukida se na tisuće samostana, a nestaju i cijeli

redovi. U tome prednjače Francuska, Mletačka Republika i zemlje Habsburške monarhije. U Hrvatskoj i u Mađarskoj su nestali pavlini. Papa **Klement XIV.** će 1773. godine ukinuti Družbu Isusovu. U Subotičkoj biskupiji se u 18. stoljeću snažno osjetio utjecaj kraljice **Marije Terezije** koja je kraljevala od 1740. do 1780. godine. Stanje se u Crkvi napose mijenjalo u narednom desetljeću, (od 1780. do 1790. godine), kad je kraljicu Mariju Tereziju naslijedio njezin, u katoličkom duhu odgojeni sin Josip II. Desetljeće njegove vladavine puno je izmijenilo stanje ne samo u politici već i u Crkvi. Josipu je trebala Crkva službenica. Još 1752. godine njegova je mati tako reformirala školstvo, pa i katoličko, da nad prosvjetom osigura maksimalnu kontrolu. Na Bečkom sveučilištu su isusovci izgubili prevlast. Carica će redovnicima zabraniti polaganje zavjeta prije navršene 21. godine života, a njezin sin će tu dob pomaknuti na 24. godinu života. Josip je 1781. godine postupno ukinuo sve muške i ženske samostane koji se neposredno nisu bavili školstvom, zdravstvom ili znanostu. Zatvoreno je 700 kontemplativnih samostana. Više od 38.000 redovnica i redovnika našlo se pred raspadom. Na području mađarskog kraljevstva se pod udarom našlo 140 samostana. Među njima se našao franjevački samostan u Somboru, gdje je franjevcima najprije oduzeta župa, a nedugo zatim i samostan. Prva župa koja je u Subotičkoj biskupiji oduzeta franjevcima bila je župa Bač. Slijedila je Subotica, pa Sombor. Raspuštanjem redova i zatvaranjem samostana država je došla do velikog materijalnog probitka. Kralj **Josip II.** je osnovao zakladu u koju su ušla materijalna dobra nekadašnjih redova i samostana. Putem javnog natječaja je rasprodao čak i crkveni inventar, pa je taj novac ušao u zakladu za osnivanje novih župa i za pomoć siromašnim župnicima.

MONOLIT GRADNJA GRADEVINSKO I GRADEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT Marka Oreškovića 3/1 Tel.: 024/767- 477 Tel./fax: 024/767- 426	24000 SUBOTICA Žarka Zrenjanina 4 Tel.: 024/559- 025 E-mail: agrocom@EUnet.yu
--	--

Piše: S. Blaženka Rudić

JONIN POZIV

ili
mrzovoljni propovjednik

Jona protiv svog poslanja

Riječ Jahvina dođe Joni, sinu Amitajevu: "Ustani," reče mu, "idi u Ninivu, grad veliki, i propovijedaj u njemu, jer se zloća njihova popela do mene."

A Jona ustade da pobjegne u Taršiš, daleko od Jahve. Siđe u Jafu i nađe lađu što je plovila u Taršiš. Plati vozarinu i ukrca se da otplovi s njima u Taršiš, daleko od Jahve.

Drugi poziv

Riječ Jahvina dođe Joni drugi put: "Ustani," reče mu, "idi u Ninivu, grad veliki, propovijedaj u njemu što ću ti reći." Jona ustade i ode u Ninivu, kako mu Jahve zapovijedi. Niniva bijaše grad velik do Boga - tri dana hoda. Jona prođe gradom dan hoda, propovijedajući: "Još četrdeset dana i Niniva će biti razorena." Ninivljani povjeroše Bogu; oglosiše post i obukoše se u kostrijet, svi od najvećega do najmanjega. (Jon 1,1-3; 3,1-5)

Knjiga o Joni ne opisuje povijesni događaj niti je takve naravi. To je poučna pripovijest o velikoj Božjoj ljubavi, otvorenosti i milosrđu prema svim ljudima. To je vrhunac starozavjetne Objave o Bogu koji je ljubav i veoma bliski korak Isusovoj objavi Oca. Bog izabire i šalje Jonu, Izraelca, da propovijeda i pozove na obraćenje poganski, i k tomu još neprijateljski narod koji živi u "božanski velikom" gradu Ninivi. I ne treba puno riječi: nakon Joninog "dana hoda" kroz grad i propovijedanja obratiše se Ninivljani. I najmanji znak obraćenja dovoljan je Bogu da se smiluje.

Služba propovijedanja

Danas u Crkvi postoji služba propovijedanja. To je glavna zadaća biskupa i svećenika. O toj službi zapisao je papa Grgur:

"Poslušajmo što govori Gospodin šaljući propovjednike: Žetva je velika, a radnika malo. **Molite, dakle, Gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju.** Ne možemo bez tuge u srcu govoriti da je žetva velika, a radnika malo, jer premda ima onih koji slušaju Radosnu vijest, nedostaje onih koji će je naviještati. Evo, svijet je pun svećenika, ali ipak u Božjoj žetvi nađe se veoma rijetki radnik, jer doista primismo svećeničku službu, ali je ne obavljamo.

No, promislite, draga braćo, promislite o riječima: **Molite Gospodara žetve da pošalje radnika u žetvu svoju.** Molite za nas da uzmognemo dostojno među vama djelovati da nam se jezik ne bi ukočio dok vas potičemo, da nas ne bi - kad smo već primili zadaću propovijedanja - kod pravednog Suca osudila sama naša šutljivost. Često je zbog zloće sapet jezik onih koji propovijedaju, često se događa da je zbog krivnje podložnika, predstojnicima uskraćen i govor i propovijedanje.

Predraga braćo, ima još nešto što me u životu pastira silno žalosti. A da nekome ne bi izgledalo nepravedno što tvrdim, optužujem i sama sebe, premda se, prisiljen potrebom barbarskog vremena, veoma nerado tome posvećujem.

Zapleli smo se u izvanjske poslove, te se jednoga latismo iz počasti, a drugoga po dužnosti. Ostavljamo službu propovijedanja, i - kako vidim - nazivamo se biskupima sebi na štetu te zadržavamo počasno ime, a ne djelujemo kako treba. Boga ostavljaju oni koji su nam povjereni, a mi šutimo. Podali su se lošem životu, a mi ne pružamo ruku prijekornicu."

(Iz Homilija na Evandelja, svetoga Grgura Velikoga, pape, Časoslov IV, str. 240-241)

Proročka služba

No, u Crkvi također postoji proročka služba svih krštenika. Svi smo mi mali bezimeni proroci po kojima Bog želi nešto poručiti ljudima koji ne znaju za Boga. Koliko puta nam je već došla riječ Jahvina? I nismo je poslušali. Bježali smo od njega. Možda smo premalo svjesni i premalo mislimo na to da smo odgovorni za spas ljudi, za spasenje svijeta. Božji naum je da se svi ljudi spase. A Bog ostvaruje svoje naume i po ljudima. Kako će to biti ako ne želimo ispuniti Božji naum s nama u odnosu na druge ljude? Proročko propovijedanje laika potrebno je tamo gdje ne dopire glas biskupa i svećenika. Laici su taj glas Kristov, glas Crkve koja je sakrament spasenja.

Prvi glas proroka je njegov život. "Riječ je živa kad život govori. Neka zato prestanu riječi, a neka progovore djela. Prepuni smo riječi, prazni djelima." - čitamo u Časoslovu na spomendan sv. Antuna Padovanskog. Mnogi ne prepoznaju glas kršćana kao proročki, jer ne vide razliku između našeg života i života onih koji ne poznaju Boga.

No, pripovijest o Joni puna je Božje utjehe. Bog se smilovao svom neposlušnom i sebičnom proroku. Slao mu nevolje i izbjavljao ga iz njih. Veliku Božju ljubav koju smo sami doživjeli u beskrajnom Božjem opraštanju i milosrđu trebamo propovijedati i svjedočiti zauzimanjem za sve ljude. I dopustimo Bogu da spasi sve ljude, ne samo one koje smo mi zamislili.

**Gospodine Isuse Kriste,
postao si čovjekom,
ne da ti služe nego da služiš.
U tvojoj Crkvi svaki talent
može biti od koristi.
Ako me zoveš, neću izmicati.
Daj mi odvažnost da se odazovem.
Udijeli mi svoga Duha
kod malih i velikih odluka.
I druge ću hrabriti
da preuzmu zadaću u tvojoj zajednici,
da ti - u nama ljudima -
uzmogneš služiti.
Oduševi me za to.
Nek moj dragovoljni doprinos
bude tvoja radosna poruka.**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.

H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Millennium GSM Centar

Prodaja i Servis
mobilnih telefona
Panasonic fax, bežični
Pentium novi, korišćeni
Split klima uređaji
Mobilni telefon i kartica
za samo **3860** dinara
Čekovi do 7 rata, kredit do 24 meseci

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

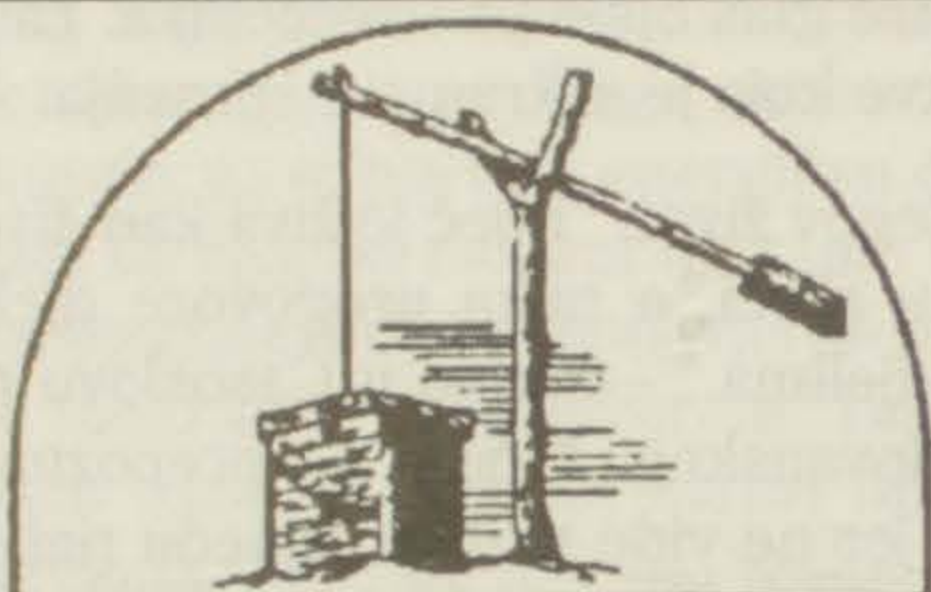

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI, USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od 1996. god. NE MORATE SVE SAMI POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024) 555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas na NOVOJ WEB strani
www.ZVONIK.org.yu

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: Mr. Andrija Kopilović

KAKO IZGLEDA KONZISTORIJ (UVOĐENJE NOVIH KARDINALA U SLUŽBU)

Znam da ste bili u Rimu na konzistoriju, kako ste ga doživjeli osobno?

Vaš vjerni čitatelj Z. M.

Dogodilo se da je biskupijsko Sudište s o. **Antom Stantićem**, vicepostulatorom u kauzi sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, imalo zakazani termin u Kongregaciji za proglašenje blaženim i svetim upravo u vrijeme kada se u Rimu događalo veliko slavlje: Papinski srebrni Jubilej, beatifikacija Majke Terezije, konzistorij novih kardinala. Bili smo radosni što možemo sudjelovati na devetom Konzistoriju koji je na Trgu svetoga Petra imao Ivan Pavao II. kreirajući trideset novih kardinala.

Stigli smo u Rim po kišnom vremenu. Trg sv. Petra bio je osvijetljen i pripremljen za sutrašnji konzistorij. Pomislio sam, kako će to biti po kišnom vremenu na Trgu, a vicepostulator mi kaže: sutra će biti lijepo vrijeme. Kako lijepo vrijeme kada se nebo otvorilo, pomislio sam. Drugi dan sam shvatio da oni koji spremaju velika slavlja na Trgu imaju daleko detaljnije vremenske prognoze nego mi obični smrtnici. Tako je i bilo. Osvanuo je 21. listopada, čist i sunčan. Već smo u devet sati požurili na Trg svetog Petra koji je ostao jedinstveno nakićen raznobojnim cvijećem od beatifikacije Majke Terezije. Na povišenom dijelu ispred Bazilike već su stotine biskupa, a pristižu kardinali. Skoro sav kardinalski zbor, a onda stižu državnici dok se trg polako popunjava vjernicima. Mnogi koji su tamo, povezani su s novim kardinalima bilo osobno, bilo crkveno. Pojedine grupe pjevaju, sviraju i tako na Trgu nastaje svečarsko raspoloženje. U pola jedanaest, burni aplauz. Kroz narod prolaze novi kardinali, svaki s ceremonijarom i svojim tajnikom. Oduševljenje i pljesak. I nama je srce zaigralo kad smo prepoznali našeg kardinala **msgr. Josipa Bozanića** i **msgr. Erdő Pétera**, a osim kardinala **Taurana** za ostale smo samo nagađali... Na kraju povorke išla su dva starca, to smo znali da su počašćeni profesori **Tomaš Špidlik** i **Stanislav Nagy**. Zauzeli su počasna mjesta ispred papinskoga trona tako da budu blizu Pape ali i naroda. Kada je zbor Sikstinske kapele započeo svečanu pjesmu "Pjevam Gospodinu..." nastalo je oduševljenje, pozdrav i dignute ruke: "Evo Pape!" Starac, pognut, nemoćan ali miran, sabran i vedar. Otpozdravlja mnoštvu i jasnim glasom započinje obred znakom križa da bi mu se onda glas polako gubio. Ipak je vjernike uveo latinskim jezikom u slavlje dajući obrazloženje izbora novih kardinala koji su nje-

govni suradnici, njegove Petrovske službe a tim činom postaju i članovi "Rimskoga klera". Odijevanje u purpur je zadatak po kojem moraju biti svjedoci, navjestitelji Kristova Evanđelja sve "do krvi". Svakog novoimenovanoga kardinala poimenice je prozvao dekan kardinalskog Zbora. Kod svakog imena pljesak i pozdrav. Svakom se učinilo da je kod "njegovog" kardinala bio najburniji pljesak. A stvarno je kod našega kardinala **Bozanića** bio najburniji. Tako smo mi osjetili. Slijedi zborna molitva za zajedništvo Crkve. Poslanica apostola Petra poziva na suradnju s Božjom providnošću i opreznost jer "ričući lav obilazi koga da proždere". Psalam odiše prekrasnom melodijom zahvale Bogu i pouzdanja u njegovu milost (Psalam 88). Evanđelje podsjeća nove odličnike u Crkvi na onaj dio što ga je zapisao Marko o želji Zebedejevih sinova da budu uz Krista prvi. Isus im odgovara pitanjem da li znaju što traže i objašnjava im da to traženje znači piti kalež i krstiti se krstom kojim će Krist biti kršten. To je eto poruka novim kardinalima: sjesti u purpuru na to mjesto ne znači prvenstvo, već to znači daleko veću odgovornost piti iz čaše Kristove i krstiti se krstom kojim je Krist kršten, a to je smrt na križu. I kardinal odjeven u purpur mora biti spreman na prolijevanje krvi. Slijedi Papina pobudna riječ ohrabrenja koju je čitao kardinal **Sodano**. Gledao sam Papino lice, sabrano i pažljivo; pratio je svaku riječ Evanđelja i svaku riječ svoje homilije. Prvo što sam pomislio: evo, imamo oca i mi smo oko njega okupljeni kao djeca. On je star i nemoćan, ali je vrlo priseban, pobožan, dobar i naš otac. Zašto da se on sada odrekne nas ili mi njega? Samo zato što je star? Takav nam treba jer je on znak jedinstva, temelj ljubavi i onaj koji se upravo sada podupire s još trideset novih suradnika da bi s njima podijelio odgovornost. Djeca su mnoga, a otac samo jedan. Neka on ostane. Bog ga poživio. Nakon homilije slijedi ispovijest vjere i to one apostolske koju su položili pred cijelom Crkvom novi kardinali i još posebna formula obećanja poslušnosti i vjernosti svetom Ocu: živjeti te riječima i djelima svjedočiti katoličku vjeru, ljubav i zajedništvo u suradnji s Petrovim nasljednikom. I tada se zaorila burna pjesma: "Ti si Petar stijena. Na toj ću stijeni sagraditi Crkvu svoju."

Slijedio je sam čin uvođenja u službu. Papa je svakom kardinalu predao kardinalski biret i svečanu diplomu. Nakon toga čestitanje i uključivanje među ostale kardinala. "Purpurna masa" vidno je porasla na povišenom dijelu Trga ispred bazilike. Svakom kardinalu, kao članu Rimskoga klera, dodijeljena je u Rimu po jedna naslovna crkva u kojoj će on, kao rimski klerik,

imati pravo i dužnost voditi brigu i posjećivati tu "svoju" crkvu.

U ime novih kardinala svetom Ocu se zahvalio njegov dosadašnji bliski suradnik, kurijalni kardinal, **Jean-Louis Tauran** koji je do sada bio, recimo to pučki, ministar vanjskih poslova Vatikana. Molitva vjernika čitana je na francuskom, portugalskom, engleskom, hrvatskom, mađarskom, španjolskom i na kraju latinskom jeziku. Svečanim pjevanjem Oče naša i papinskim blagoslovom završen je taj jedinstveni događaj: kreiranje novih kardinala. Sa Trga se razilazi masa. Mi smo požurili u obližnji restoran da bismo uhvatili mjesto za skroman ručak. Najednom, usred ručka, ulazi jedan novi kardinal, crnac. Pljesak i razdraganost svih u restoranu. U pratnji dvoje ljudi sjeo je za stol i ručao s nama. Ne-pojmljivo. Obični hodočasnici, svećenici, biskupi, kardinali - zajedno, čak i u restoranu. Svi smo u Rimu kod kuće.

Poslijepodne opet nova gužva na Trgu. Što se događa? Vjekovna vještina vatikanskih ceremonija domišljato dolazi do izražaja. Novi kardinali primaju čestitke. Svi ulazimo po grupama na jedna vrata u vatikansku državu, a kardinali su raspoređeni tako da se cijela dvorana, po raznim prostorijama, izvana mora obići da bi se od prvog kardinala moglo stići do tridesetoga. U predvorju velike dvorane za audijencije su najprije kardinali koji imaju malo gostiju, jer su iz daleka, recimo iz Australije, Južne Amerike, Južne Afrike. Ali, u dnu tog velikog predvorja su dva kardinala koji imaju puno čestitara-hodočasnika. Hrvatski kardinal **Bozanić** i mađarski kardinal **Péter**... Pošao sam, jasno uz gužvu, do kardinala **Bozanića**, **Erdőa**, venecijanskog patrijarha i kardinala **Taurana**. Naravno, nisam zaobišao ni sidnejskog kardinala, jer sam prošle godine bio kod njega u Sydneyu.

Na ulazu u dvoranu se susreću kardinali, biskupi, državnici i Božji narod. Začudio sam se kada sam vidio da je stari kardinal **Paupard** sam došao svojim kolima, parkirao, obišao čestitare i jednako tako napustio vatikansko dvorište. Kolika jednostavnost, sloboda i stvarni osjećaj da smo tamo svi kod kuće.

Kao zaključak istaknuo bih ovo: u ovoj svečanosti doživio sam ponajprije veličanstvenost i trajnost Katoličke Crkve. Zbilja iz svih krajeva svijeta, i to doslovno, bili smo zajedno, radosni, molitveno raspoloženi, zahvalni i ponosni. Novi kardinali su sa svih kontinenata. Tu su i prijašnji. Vidi se da su suradnici i braća. Osobito mi je duboko u duši ostao doživljaj Papine službe koja je sada više nego ikada očinska i znakovita. Kako ne biti radostan i ponosan što sam sin takve Crkve i takvog povijesnog trenutka!

Poslije čestitanja požurili smo još u Baziliku izmoliti Vjeronjanje, a u Bazilici opet gužva jer se namještaju stolice, priprema oltar za sutrašnju Papinsku misu s novim kardinalima. Zašto sada u crkvi, kada je najavljeno vani? E, ta čudna rimska vremenska prognoza. I stvarno, tu noć počela je padati kiša koja nas je pratila sve do kuće.

NABAVITE NA VRIJEME

ZIDNE I DŽEPNE KALENDARE;

KATOLIČKE KALENDARE S DVANAEST LISTA

- dvije vrste -

1. S UMJETNIČKIM FOTOGRAFIJAMA - "leteće crkve" Subotice i okolice
2. S DJEVOJKAMA u narodnoj nošnji (bunjevačkoj, šokačkoj i srijemskoj) i u suvremenoj odjeći

U PRIPREMI JE I SUBOTIČKA DANICA (nova)
- kalendar za 2004. godinu

24 nove sličice

Narudžbe i informacije: u UREDNIŠTVU ZVONIKA

Vršimo molersko farbarske radove brzo i kvalitetno po izuzetno povoljnim cijenama; za penzionere popust. Cijene po dogovoru, zimi jeftinije. Zvati poslije podne!
064/1689036

Prvi privatni i registrirani dom
za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/753-374, 754-680

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

- Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (u Vašoj kući).

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

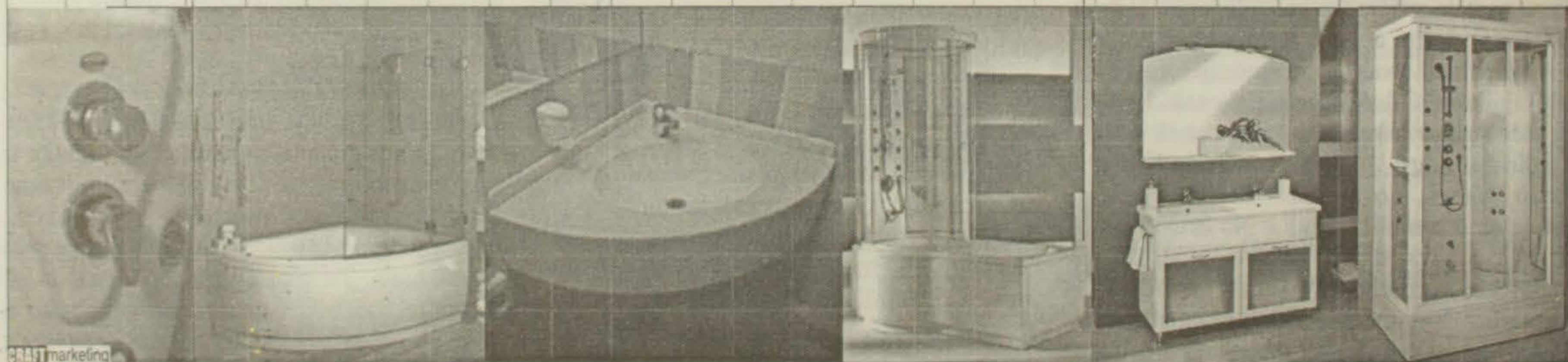
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; Fax: 024/551-036; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

Kardinal Bozanić prima od Pape svečanu diplomu imenovanja

Kardinal Bozanić, poslije svečane akademije, pozdravlja najmlađe štićenike Caritasa (foto: GK)

→ ENYEM PÖSPÖK

U Ruskom Krsturu, u nedjelju, 02. 11., na svečanoj Liturgiji uspostavljen je Egzarhat za vjernike grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori i uveden u službu prvi egzarh, biskup Đuro Džudžar

U subotičkoj Gradskoj biblioteci, u subotu 08. 11., održana je druga smotra recitatora na hrvatskom jeziku s područja Vojvodine

I djeca iz vrtića "Marija Petković" posjetili su groblje i molili za pokojne

Stogodišnji Lazo Lučić s kćerkom s. M. Benediktom

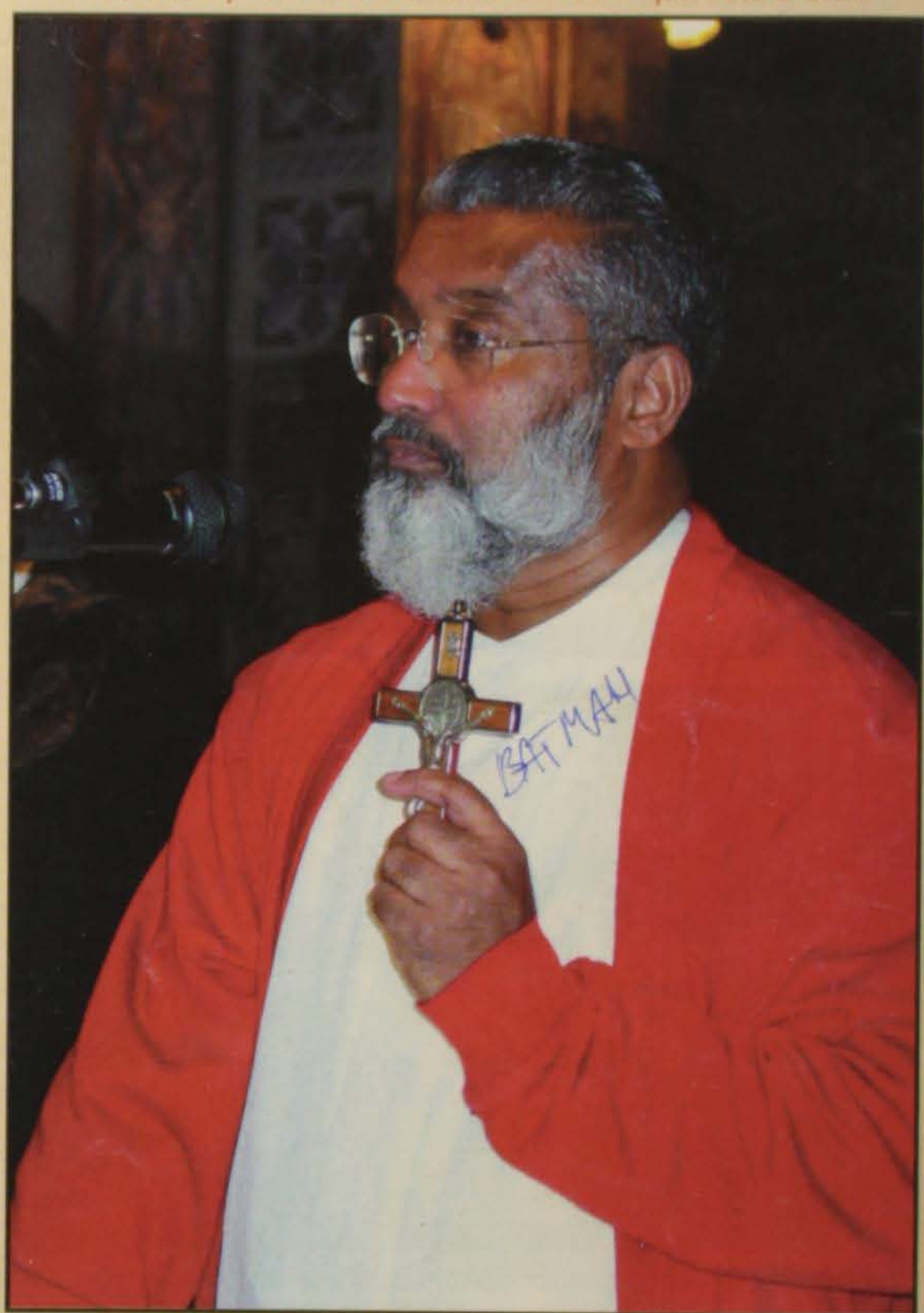
Ksenija i Gabi, vjerne suradnice o. Jamesa

Biskup Pénzes predvodio je u subotu misno slavlje i nadahnuto protumačio smisao duhovnih pokreta u Crkvi

Presveti Sakrament i križ izvor su snage i uspješne evangelizacije o. Jamesa

Na seminaru koji je predvodio o. James Manjackal, misionar iz Indije, u Subotici je procvjetala katolička vjera. Bila su to četiri dana kršćanskog zanosa i oduševljenja, istinske radosti i pravog zajedništva ljubavi.

PRIMO MALO KOLO

